

Cumhuriyetçi hurafe ve işçi sınıfı / 2 - H. Fırat

Hiç değilse cumhuriyet (ve devlet!) üzerine tartışmalar söz konusu olduğu sürece, Paris Komünü sonrası Fransa, yani Üçüncü Cum-

huriyet Fransa'sı hala da ana tarihsel kaynaktı. Aynı şekilde işçi sınıfını ve sosyalist solun reformist kanadını kurulu düzene yedeklemenin etkili bir yolu olarak cum-

huriyetçi hurafenin de... Fakat Üçüncü Cumhuriyet Fransa'sının cumhuriyet eksenli tartışmalardaki önemi hiç de bununla sınırlı değildir.

s.12

Sosyalist
Siyasal Gazete

Sayı: 2021 Özel / 43
6 Aralık 2021

Kızıl Bayrak

www.kizilbayrak58.net

Sokak eylemleri, saray rejimi ve düzen muhalefeti

4

Devrimci sınıf siyaseti ve önderlik ihtiyacı

Sermaye iktidarının "artık yeter" dedirten icraatları, yıllardan beridir kitle hareketinde yaşanan durgunluğu aşmanın imkanlarını büyütüyor.

8

Açlık ve yoksulluğa karşı örgütlü mücadeleye!

Sermayenin kârlarının katlandığı, krizin faturasının emekçilere yüklendiği dönemde, devrimci sınıf hareketi geliş-tirmenin olanakları çoğalmaktadır.

18

"Trafik lambası koalisyonu" tekelleri cesaretlendiriyor

Almanya'da yeni koalisyon hükümetinin programı bekleneceği üzere kapitalist tekellerin örgütlerinin yüksek takdirini kazandı.

Kadınlar baskıya, şiddete, tacize karşı alanlardaydı

s.6

Kapitalist dünyanın toplu cinayet suçu

s.20

Sokak eylemleri, saray rejimi ve düzen muhalefeti

Muhalefet, işbaşına gelse de bazı yüzeysel değişiklikler yapmanın ötesine geçmeyecek. Dolayısıyla her halükarda işçilerin, emekçilerin, ezilen diğer toplum kesimlerinin önünde etkili olabilecek tek yol grevdir, direniştir, mücadeledir, sokaktır. Bu hem saray rejimi kabusundan kurtulmak için hem insanca çalışma ve onurlu yaşam hakkını kazanmak için olmazsa olmazdır.

Kitleler fiili-meşru hak arama mücadelesini yükseltmeden herhangi bir hak kazanamazlar. Tersine, işçi sınıfı ile devrimci kuşakların mücadelesiyle kazanılmış olan hakları peyderpey kaybederler. Sınıflı bir toplumda hak kazanmak için olduğu gibi, kazanılmış bir hakkı korumak ya da kullanabilmek de bir mücadele sorunudur.

Egemen sınıfları temsil eden sermaye iktidarının sürekli saldırı halinde olduğu Türkiye gibi ülkelerde, mücadeleden uzak durmak egemenleri iyice küstahlaştırır. Mücadelenin gelişmediği dönemlerde yaşanan bir diğer önemli sorun ise, işçi sınıfıyla emekçilerin, özellikle de genç kuşakların kapitalizmin ürettiği bataklik tuzaklarına düşme tehlikesinin artmasıdır. Diğer bir ifadeyle saldırı altındayken mücadele etmeyen, haklarını savunmak için sokaklara çıkmak dahil farklı eylem biçimleriyle egemenlere karşı direnmeyen emekçiler, yozlaşma sorunuyla da yüzyüze kalıyorlar.

Kitleler her zaman mücadeleye atılma eğiliminde olmasalar da kapitalist sistemin yarattığı sınıf çelişkileri ve çatışmaları emekçi sınıfları ikileme yüz yüze bırakır: Ya iktidarın ve sömürücü sınıfların saldırılarına boyu eğmek ya da direnmek. Kriz dönemlerinde mücadele çok daha özel bir önem kazanır. Zira Türkiye'nin şu anki halinde olduğu gibi hem kapitalistler hem bu sömürücü sınıfın vurucu gücü olan saray rejimi, kapitalizmin ürettiği krizlerin faturasını pervasızca emekçilerin sırtına yıkıyor. Mafyalışan din istismarcısı rejim, son dönemde emekçileri dramatik bir şekilde yoksullaştıran politikalar izliyor. Yani yoksulluğu ve sefaleti derinleştirme politikaları AKP şefinin talimatıyla uygulanıyor. Sokak eylemleriyle, grevlerle, direnişlerle bu küstahlığa dur denmediği sürece, AKP-MHP rejimi aynı icraatlara devam edecektir. Nitekim son vaazında Tayyip Erdoğan

bunu pervasızca ilan da etti.

“Geçenemiyoruz” şiarlı eylemler böyle bir atmosferde başladı. Dinci-faşist rejimin baskı ve zorbalıkla yarattığı korku cenderesi adım adım kırılmaya başladı. Eylemlerde ilerici, sol-sosyalist güçlerin etkisi olsa da emekçilerin tahammül sınırlarının rejim tarafından zorlandığı konusunda bir tartışma bulunmuyor. Hal böyleyken, “gecikmiş” eylemler halen sistemi rahatsız edecek bir kitlelilikte değil. Ancak Perinçekçi dalkavukların desteğindeki AKP-MHP rejiminin icraatları emekçi sınıfları öyle bir duruma düşürmüş ki, saltanat sarayında halkın ayaklanabileceği korkusunun yayılmaya başladığına dair emareler görülmeye başladı.

Her sokak eylemi, grev ya da direniş, somut talepler bağlamında kazanımla sonuçlanmayabilir. Buna rağmen her direniş, sömürülen sınıfların deneyim biriktirmeleri açısından bir kazanımdır. Mücadele, direnenlerin kaba saldırıları sineye çekmenin yaratacağı ağır manevi yükten de kurtarır. Direnenlerin sınıf kimlikleri belirginleşir, özgüvenleri artar, bilinçleri gelişir. Siyasal alandaki sınıf düşmanlarını daha iyi tanırlar. Bu sınıflı toplumda kim dost kim düşman, daha iyi ayırt edebilecek hale gelirler...

Egemen sınıf ve onun devleti de bu durumun farkında olduğu için, sokak eylemlerine kaba bir şiddetler saldırır. Polisini, jandarmasını hak arayan emekçilerin üzerine salar. Bunların gücü yetmediğinde ise, ordu devreye girer. Ordunun oynadığı bu uğursuz rolün en belirginleştiği dönem, askeri faşist cuntaların işe koşulduğu zamanlardır.

Bu bağlamda AKP'nin sermayeye sunduğu hizmet, askeri cuntalardan da beter oldu. Zira en azılı olan 12 Eylül faşist cuntası bile, işçi sınıfı hareketini ancak 4-5 yıl kesintiye uğratabildi. AKP ise

etnik, dinsel, mezhepsel ayrımcılık zehrinin yayıp işçilerin sınıf kimliğini belli bir yere kadar yozlaştırdı. Bu kirli yöntemlerle sermaye adına işçi sınıfının önemli bir kesimini kontrol altında tutabildi. Sermayeye bundan daha büyük bir hizmet yapılamazdı.

Gelinen yerde artık dincilik-mezhepçilik-ırkçılık şalının parçalanmaya başlaması, saltanat sarayındaki emekçi düşmanlarını diken üstünde bırakmış görünüyor. Sunabilecekleri sahte bir vaat kalmayınca, yoksulluk-açlık-sefalet 'din şaliyla' örtülemez hale gelince, kaba çirkin yüzlerini göstermeye başladılar. Emekçilerin sokaklara çıkmasıyla iğrenç tehditlerin başlaması bir oldu.

Saray sözcülerinden AKP-MHP şeflerine, MGK'dan mafya şefi faşist-katil Alaattin Çakıcı'ya, trollerden medyadaki gazeteci kılıklı rejim tetikçilerine uzanan bir 'tehdit furyası' başlattılar. İrkçı din istismarcılarının başka bir şey yapmaları beklenemezdi zaten. Emekçileri açlığa sürükleyen bu politikalara eşlik eden küstahça tehditler, AKP şefi ile müritlerinin sefil bekalarını korumak ve sermayeye hizmet etmek için histerik bir şekilde halka saldırabileceklerinin işaretlerini veriyorlar.

Sokak eylemleri sadece saltanat sarayının karanlık dehlizlerinde korku yaratmakla kalmadı, aynı zamanda düzen muhalefeti de tedirgin etti. AKP sonrası “restorasyon dönemi”ne hazırlanan düzen muhalefeti, halkın sokaklara çıkmasını, saray rejiminin gaddarlığına işaret ederek adeta tehdit etti. AKP-MHP rejimi elbette emsallerinden de gaddardır. Ancak bundan hareketle düzenin muhalefet partileri de kitlelere “Sokaklara çıkmayın. Kışkırtmalara gelmeyin. Saray rejimi sokaklara çıkmanızı istiyor. Provokasyon hazırlıyor. Evlerinizde oturun. Seçimler geldiğinde AKP-MHP rejimini

sandığa gömün” mealinde laflar etmeye başladılar. Saray rejimi gibi, burjuva muhalefet de kitlelere “Sizin işiniz dört yılda bir sandığa gidip oy vermek. Gerisini bize bırakın” diyen bir tutum içerisindedir.

Rejimin gaddarlığına karşı halkın safında durmaktan imtina eden muhalefet, bu gaddarlıkla emekçileri korkutarak açlığa, sefalete, onur kırıcı bir yaşama eyvallah demelerini istiyor. “Bekleyin, biz iktidara geliyoruz. Saray rejimini göndereceğiz. Tüm sorunlarınızı çözeceğiz. Evlerinizde uslu uslu oturun” demeye gelen açıklamalar yapan muhalefet partileri, özellikle de CHP yöneticileri, ‘olağan’ koşullarda seçimlerin yapılıp yapılmayacağını bile tam bilmiyorlar. Zira saray rejimi bazı CHP’li ve İyi Partili isimleri tehdit ediyor, hatta tutukluyor. Yani dinci-faşist rejimin sultanı altında seçimlerin yapılıp yapılmayacağı ya da nasıl yapılacağı bile tartışmalıyken, onlar açlığa sürüklenen emekçilere sokaklardan uzak durun deme gafletinde bulunuyorlar. Böylece saray rejiminin değirmenine su taşımış oluyorlar. Bu tutum, halk hareketi ile saray rejimi arasında tercih yapmak zorunda olsalardı rejimin safında yer almalarına işaret ediyor.

Toplumun ezici bir çoğunluğunun saray rejiminden yaka silktiği bir gerçek. Bunu isteyenlerinin sayısının her gün arttığından da kuşku duymamak gerek. Ancak bu kadarı şimdilik fazla bir şey değiş-tirmiyor. Ne doludizgin zamları ne artan sefaleti ne de pervasız zorbalığı engelliyor. Bu bağlamda kitlelerin tepkilerini farklı araçlarla, fiili-meşru zeminde ortaya koymaları büyük bir önem taşıyor. Bu gidişatı emekçiler lehine değiştirebilecek başka bir yol ya da yöntem bulunmuyor. Emekçi kitleler mücadele etmediği sürece, kimse dertlerine derman olmayacağı gibi, sefaletleri daha derinleştirilecek.

AKP-MHP rejimi bir şekilde tarihin çöplüğüne atılacak. Ancak bunun nasıl olacağı, onun yerine gelenlerin neler yapacağı henüz belli değil. Yine de belli olan bir şey var. O da işbaşına kim gelirse gelsin öncelikle sermayenin çıkarlarını koruyacağıdır. Yeni gelenler de kapitalist sistemle saray rejiminin yarattığı çoklu krizlerin faturasını ödetmek için kapitalistleri zorlamayacaktır. Yine yük emekçilerin sırtına yıkılmak istenecektir. Muhalefet, işbaşına gelse de bazı yüzeysel değişiklikler yapmanın ötesine geçmeyecek. Dolayısıyla her halükarda işçilerin, emekçilerin, ezilen diğer toplum kesimlerinin önünde etkili olabilecek tek yol grevdir, direniştir, mücadeledir, sokaktır. Bu hem saray rejimi kabusundan kurtulmak için hem insanca çalışma ve onurlu yaşam hakkını kazanmak için olmazsa olmazdır.

2022 bütçesi:

Sermayeye kaynak, işçi ve emekçilere fatura!

Sarayda hazırlanan 2022 yılı devlet bütçesi, düzenlenen bir parodi ile Meclis Plan ve Bütçe Komisyonu’ndan geçti. Bütçenin asıl muhatabı olan milyonlarca işçi ve emekçi, sendikalar ve meslek örgütleri sürecin dışında bırakılarak görüşülen 2022 bütçesinden eğitime, sağlığa, kadınlara, çocuklara, işçilere pay düşmezken, devasa rakamlar yine savaş ve saldırganlığa ayrıldı.

Görüşmelerde CHP ve HDP tarafından çeşitli öneriler sunuldu. Bunlar arasında her haneye ihtiyaç sınırına kadar doğalgaz, elektrik, su ve internetin ücretsiz verilmesi; çiftçiye gübre desteği sağlanması; asgari ücretin vergi dışı bırakılması; gençlere ve geliri olmayanlara aylık 2 bin TL karşılıksız destek verilmesi; şehir hastaneleri ve diğer kamu özel işbirliği projelerine verilen Hazine garantilerinin 5 yıl boyunca getireceği yükün gösterilmesi; çiftçiye destek için mazottaki ÖTV’nin kaldırılması; doğalgaz ve mutfak tüpünde ÖTV ve KDV’nin kaldırılması; elektrikteki KDV’nin en azından kış ayları boyunca alınmaması; 3600 ek gösterge; öğrencilere yeni yurt yapılması ve KYK borçlarının silinmesi gibi düzenlemeler yer alıyordu. Fakat tümü de sermaye sınıfının çıkarlarından milim şaşmayan AKP-MHP koalisyonu tarafından reddedildi.

Yirmi iki gün süren görüşmeler sonucunda bütçede faiz harcamaları eğitim ve sağlığın önüne geçti. Pandemi koşullarında esnafa da işçiye de sosyal destek sağlanmadığı gibi, gösterge faizi indirime gidilerek, milyonlarca insan daha fazla borçlanmaya mecbur bırakıldı. 2022’de Hazine’nin ödeneklerinin tamamına yakınına oluşturan faiz giderlerinin, tek başına bütçenin yüzde 13’ünü oluşturduğu görülüyor. Buna karşılık, temel, orta eğitim ve yüksekokul olmak üzere üç ayrı programdan oluşan eğitim harcamaları 2022 bütçesinden ancak yüzde 12 pay alabilecek. Böylelikle eğitim harcamalarının önüne geçen faiz harcamaları devletin önceliklerini de gösteriyor.

Çöken sağlık ve eğitim sistemi için bütçede kesintiler yapılırken “kamu düzeni ve güvenliği” öne sürülerek, savaş ve saldırı politikalarına ayrılan har-

camalarda hiçbir kısıtlamaya gidilmedi. Aksine Millî Savunma Bakanlığı’nın bütçesinde yüzde 30 artış yapıldı. Buna göre, savunma harcamalarına ayrılan bütçenin toplam ödeneklerine oranı yüzde 20’yi aştı. Savaşa ve saldırganlığa ayrılan bu bütçe emperyalistlerin çıkarları için ezilen halkların üzerlerine silah ve bomba olarak yağıyor.

OHAL uygulamaları ile birlikte düzenli olarak artan İçişleri Bakanlığı bütçesi 2022’de de büyüdü. Mafyatik rejimin bakanı Süleyman Soylu, terör ve uyuşturucu ile mücadele ettiklerini iddia ederek, Bakanlık bütçe ödeneklerinde yüzde 38 artış yaşandığını ve bunun doğal karşılanması gerektiğini iddia etti. Yani sermaye devleti; bütçesiyle, milyonlarca insana hayatta kalabilmek için asgari yaşam koşulları bile sunmazken, bunu talep edenlerin karşısına çıkardığı TOMA, bekçi, polis, cop vb.nin parasını da yine işçi-emekçilerden topluyor. Bunun da “doğal” karşılanması bekleniyor!

Kapitalist devlet ekonomisinin temel taşlarından olan vergi, devlet giderlerinin çoğunu karşılayan bir kaynaktır. Devlet bütçesinin çok büyük bir bölümü işçi ve emekçilerden toplanan dolaylı ve doğrudan vergilerden sağlanıyor. Sermayeye “sosyal güvenlik primi affı”, “vergi barışı”, “yeniden yapılandırma” gibi çeşitli kolaylıklar sağlanırken, milyonlar vergi yükü altında ezilmeye devam ediyor. Bakanlıkların yükselen harcamaları, halkın sırtına ek vergiler ve temel tüketim ihtiyaçlarına zamlar olarak yükleniyor. Kısacası sermayeye, yandaşlara, paraları “vergi cennetlerine” kaçırılana her türlü teşvik kolaylığı sağlanırken işçi ve emekçilerin ödedi-

ği vergiler günden güne artıyor. İşçiler daha maaşına dokunmadan gelir vergisi kesiliyor. Keza iğneden ipliğe her şeye yapılan sürekli zamlar nedeniyle her adımda vergi ödeyen emekçi kesimlerin gelirleri yarı yarıya azalıyor.

Kriz dönemlerinin en büyük mağduru işçi ve emekçiler, vergi affından yararlananlar kapitalistler oluyor. Sermayedarlar kriz dönemini kârlarını katlamanın fırsatına çevirirken, işçilerden fedakâr olmaları, kemer sıkmaları, öğünlerini azaltmaları, soğan ekme yemeleri, az ısınmaları, taneyle sebze almaları bekleniyor.

Sermaye sınıfı adına ülkeyi yönetenlerin sınıfsal ve siyasi tercihlerini yansıttığı tüm bütçeler gibi 2022 bütçesinin de yüzü sermayeye-ranta, sırtı işçi ve emekçilere dönük. Bu hafta Meclis Genel Kurulu’nda görüşülecek 2022 bütçesi bir kez daha emeğin sömürsü, yoksulluğun derinleşmesi ve doğanın yok edilmesi pahasına bir avuç sermayedarı ihya edecek türden.

Devlet bütçesinden ayrılan harcamalar, önümüzdeki dönemde dışarıda savaş ve saldırganlığın, içeride baskı ve yoksulluğun derinleşerek süreceğinin göstergesidir. Bu tabloyu tersine çevirecek güçler, bütçenin doğrudan yükünü taşıyan, ancak hiç muhatap alınmayan işçi ve emekçilerdir. Tabloyu değiştirmenin yolu ise “Sınıfa karşı sınıf” tutumuyla bir mücadele hattının geliştirilmesinden geçmektedir. Bu çerçevede, önümüzdeki haftalarda belirlenecek olan 2022 asgari ücretine ilişkin “Vergiden muaf asgari ücret” talebini güçlü bir şekilde yükseltmek, bir kez daha büyük bir önem kazanmış bulunuyor.

Devrimci sınıf siyaseti ve önderlik ihtiyacı

A. Engin Yılmaz

Sermaye sınıfı adına ülkeyi yöneten dinci-faşist iktidar, Türkiye'ye tarihinin en karanlık, en kirli, en kanlı dönemini yaşatmaktadır. Ülke dizginsiz bir faşist baskı ve zorbalığın tahakkümü altındadır. Bu tablo AKP-MHP iktidarının sonunu hazırlarken, işçi sınıfı başta olmak üzere toplumun ezilen ve sömürülen bütün katmanlarında da tek adam iktidarına karşı büyük bir hoşnutsuzluk, öfke ve nefret biriktirdi. Erdoğan iktidarına karşı büyüyen bu öfke, sermaye düzeni ve devletin sorgulanmasına da ayrı bir itilim sağlıyor. Bu nesnel durum, ezilenler dünyasında potansiyel olarak toplumsal bir patlamayı olanaklı kılacak dinamikleri güçlendiriyor.

Türkiye birçok bakımdan hareketli bir döneme giriyor. Türkiye kapitalizminin içinde debelendiği krizler serisi ve sermaye iktidarının "artık yeter" dedirten icraatları, yıllardan beridir kitle hareketinde yaşanan durgunluğu aşmanın imkanlarını büyütüyor. Sınıf ve emekçilerin kendi somut iktisadi ve demokratik hakları uğruna harekete geçeceğinin işaretleri çoğalıyor. Biriken patlama dinamiklerinin kendini dışa vurabileceği, kitle hareketini geliştirip devrimcileştirmenin olanaklarının büyüdüğü bir sürecin içine giriliyor.

DEVRİMCİ SINIF ÇİZGİ VE DEVRİMCİ İNİSİYATİF

Bu nesnel durum, doğru devrimci bir çizginin ve bunun yön verdiği devrimci taktik ve inisiyatifin özel önemine, devrimci önderlik alanındaki görevlere işaret etmektedir. Bu görev, emekçilerin Erdoğan iktidarına karşı biriken öfkesini, çeteleşip mafyalaşan devlete ve sömürü düzenine karşı başlayan sorgulamalarını devrimci bir sınıf ve kitle hareketi geliştirme doğrultusunda omuzlanabilmelidir. Görev, devrimin güncelliği bilinciyle devrime dayalı çözüm alternatifini sınıf ve emekçi kitleler arasında yaygınlaştırmaktır. Güncel-somut sorunlar temelinde ama iktidarı hedefleyen devrimci bir çizgide, yaratıcı ve militan bir pratik inisiyatifle işçi sınıfı ve emekçi kitleleri birleştirmek, örgütlemek, devrim ve sosyalizm hedefiyle harekete geçirmek, tüm devrimci öznelerin önünde duran temel önemde bir sorumluluktur.

Türkiye'de bugünkü tablonun dev-

rimci akımların önüne çıkardığı söz konusu sorumluluğun hakkını vermek, başka faktörler bir yana, öncelikle işçi sınıfını temel hareket noktası olarak ele almaktan geçer. Sınıf mücadelesi sınıflar arasında süren bir mücadele olduğuna göre işçi sınıfının bu mücadelede bağımsız sınıf kimliğiyle etkin bir biçimde yer almasını sağlamak, devrimci bir kitle hareketi geliştirebilmenin de mümkün olan tek yoludur. Zira işçi sınıfı, Türkiye'nin kapitalist sömürü düzenine ve sermayenin sınıf iktidarına karşı emekçiler ordusuna önderlik etmek kapasitesine sahip tek sınıftır. En temel sorun ve görev ise bu sınıfı devrimciyleştirmektir. On yıllardan beridir Türkiye'deki siyasal mücadelenin aşılmasını en temel zaaf ve zayıflığı da bunun başarılmamış olmasıdır.

Devrimcileşmiş bir işçi sınıfının AKP ve sermaye iktidarı karşısında oynayabileceği rolü hiçbir gücün, birliğin, ittifak ya da blokun oynama şansı yoktur. Ama yazık ki çeşitli kanatlarıyla kendisini işçi sınıfının devrimci öncüsü olarak gören akımların işçi sınıfıyla hiçbir alakaları bulunmamakta, geline aşamada ise ağırlıklı bir bölümü sınıfa inanmamaktadır. Sınıfa inançsızlık ve dolayısıyla sınıftan kaçış, solun ağırlıklı bölümünü kesen ortak paydadır. Mevcut sol grupların nasıl birleştirilmesi gerektiği üzerine öteden beri yoğun çabalar içinde olup, işlevi görülmeyen çok sayıda birlikler oluşturular, aslolanın işçi sınıfının örgütlü birliğinin sağlanması olduğunu akıllarından bile geçirmemektedirler. Bu düşünce içinde oldukları iddiasıyla bir biçimiyle sınıfa yönelme eğilimi içinde olanlar ise sınıf içinde liberal reformist bir çizginin

temsilcisi olmaktan öte anlam taşıyamakta, sınıfı düzen içi sınırlara hapsedme rolü oynamaktadırlar.

DEVİRİM HEDEFİNE DAYALI BİRLEŞİK DEVRİMCİ MÜCADELE İHTİYACI

Türkiye'nin bugünkü tablosunun ortaya çıkardığı, daha çok da seçimlerin vesile edilip temelde de Erdoğan ve AKP'sinin gitmesi hedefine dayalı arayışlar, alternatifler, ittifaklar ve güç birlikleri solun temel gündemi haline gelmiş durumda. Sol ve devrimci hareketin her biri güçlerin birleştirilip, iktidar ve düzen muhalefeti karşısına bir odak olarak çıkılması, bunun somut ifadesi olarak da "üçüncü cephe"nin oluşturulması gerektiğini savunmaktadırlar.

Güçlerin devrimci bir temel üzerinde birleştirilmesi, elbette ki devrimci sınıf mücadelesinin önemli bir ihtiyacıdır. Bugünün Türkiye'sinde bu özel bir önem taşımaktadır. İhtiyaç ve önemi açık olan güç birlikleri, ittifak ve "cephe"ler, işçi sınıfı ve emekçilerin daha geniş kesimlerini devrimci mücadele sahnesine çekme ve devrimci hedeflere yöneltme amacına bağlı olarak ele alınmak durumundadır. Zira bir siyasal mücadele platformu demek olan ittifaklar, birlikler ve platformlar, kendini burjuva sınıf iktidarı karşısında devrimci iktidar perspektifi üzerinden tanımladıkları ve bunu devrimci taktik ve pratikle birleştirdikleri ölçüde birleşik devrimci bir eksen yaratıp devrimci sonuçlar üretebilirler ve ancak bu sayede giderek bir odak haline gelebilirler.

Mevcut ittifak, birlik ve cephe girişimlerinin bununla bir alakası yoktur. Refor-

mist bir konum ve kimliği ifade edenlerin hepsi de -her ne kadar farklı söylem, gerekçe ve hedefler ileri sürseler de- kurmak istedikleri "ittifak ve cephe"lerle kokuşmuş bir cesede dönüşen burjuva cumhuriyeti demokratikleştirme iddia ve hedefindedirler. Bu bakış ve hedefin yön verdiği reformizm, düzenin aşırılıklarını törpülemek, gelişebilecek toplumsal muhalefeti düzen içi kanallarda tutmak ve işçi sınıfı hareketinin bağımsız bir devrimci konum ve kimlik kazanmasını engellemek gibi bir rol oynamaktadır.

DEVRİMCİ ÇİZGİ VE İLKELERE DAYALI ETKİN BİR SİYASAL ÇALIŞMA

Sayırsız nedenlerin işçi ve emekçi kitlelerde biriktirdiği öfke, devrimci bir taktik çizgide devrimci iktidar hedefine bağlanmazsa düzen içi çözüm arayışlarının yedeğine düşmek kaçınılmaz akıbet olur. Dolayısıyla günlük siyasal mücadelede olduğu gibi olası seçimlerde de devrimci perspektife dayalı bir taktik çizgide birleşik devrimci bir eksen yaratmak, devrimci kimliğin ayırt edici özelliğidir. Bunun başarılması durumunda yığınların Erdoğan iktidarına karşı oluşmuş mevcut tepkisini ve bunun yol açacağı yeni kitle hareketini devrimciyleştirmek ve devrimci hedeflere yöneltmek imkanı elde edilmiş olacaktır. Bu da toplumsal ve siyasal sorunların devrime dayalı çözüm alternatifinin geniş kitleler içerisinde giderek büyüyen bir destek bulmasına yol açacaktır.

İşçi sınıfı ve emekçi kitleleri en temel, somut ve acil istemleri üzerinden AKP iktidarına karşı harekete geçirmek büyük önem taşıyor. Ama AKP iktidarı şahsında çürüyüp kokuşan şey, Türk burjuvazisinin sınıf egemenliği ve bu egemenliğin temeli olan Türkiye kapitalizmi ise AKP faşizmine karşı iktisadi, sosyal ve demokratik hak ve özgürlükler uğruna mücadele, egemen sınıf iktidarını yıkma perspektifi içinde yürütülmek durumundadır. Bu olmadıysa, solda stratejik hedef haline gelmiş ve kendi içinde amaçlaştırılmış "faşizme karşı demokrasiyi elde etmek" bir yana, kalıcı demokratik kazanımlar sağlamak bile mümkün olamaz. Dolayısıyla Erdoğan iktidarına karşı demokratik siyasal istemler uğruna mücadele, mevcut sınıf iktidarına karşı devrimci iktidar mücadelesinin bir parçası olarak yürütülmek durumundadır.

“Devletin bütün kurumlarıyla yukarıdan aşağıya” çürüme

Sarayın İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun bütçe görüşmeleri sırasında milletvekilleri ile yaptığı tartışmalar kamuoyuna yansıdı. İsmi mafya ve çetelerle birlikte anılan Soylu, Sezgin Baran Korkmaz'ın yurtdışına çıkmadan bir gün önce İçişleri Bakanlığı'na çağırılması, uyuşturucu ticareti, silah dağıtımı, 10 bin dolar alan siyasetçi vb. konularda Meclis'te sorulan sorulara şu yanıtı verdi:

“Daha ötesini söyleyeyim, bir şey yaptık, devletin bütün kurumlarıyla beraber... Sayın Özkoç, aklınız yetmediği şudur: Türkiye uluslararası bir operasyona gelirken, devletin bütün kurumlarıyla yukarıdan aşağıya öyle bir karar aldık, meselenin içerisine öyle bir daldık ki Amerika'yı da açığa düşürdük, bize kumpas kuranları da açığa düşürdük.”

Böylece İçişleri Bakanı Soylu, çirkefe batan tek kişinin kendisi olmadığını, “bu suçları devletin bütün kurumlarıyla beraber” işlediklerini kürsüden itiraf etti.

“YAPTIK AMA SOR BİR NİYE YAPTIK”

Sedat Peker, İçişleri Bakanı Soylu'nun, yurtdışına çıkmadan önce SBK Holding sahibi Sezgin Baran Korkmaz ile görüşme yaptığını ve “*Senin hakkında tahkikat yapıldı, yurtdışına çık. Yukarının haberi var, bu parayı da sil, sorun çıkacak*” dediğini öne sürmüştü.

Sezgin Baran Korkmaz AKP'nin “kazan-kazan” politikasında bir dönem işe yarayan yeni nesil “zengin, hayırsever iş insanı” diye etiketleniyordu. Bütün kokuşmuş dikta rejimlerin bu türden “paravan” kişi ya da şirketleri olur. Bu kişiler aslında yüksek miktarda kara/kirli/kanlı paraların aklanması işlevi görüyor, bazı gazeteciler ise onları “paravan” ya da “emanetçi” olarak tanımlıyor.

Sezgin Baran Korkmaz Holding, mali olarak iflasın eşiğindeki şirketleri satın alıyor ya da ortak oluyor. Sonra yurtdışındaki şirketler üzerinden fon aktarımı, ihracat ve ithalat girdileri ve para dolaşımı sayesinde yurtiçinde batmaya yakın şirketler “kurtuluyor.” Bu yöntemle ülkeye taşınan kara para güya aklanmış oluyor. SBK'nin kara para aklamada kullandığı yöntemlerden birinin ise gayrimenkul yatırımı olduğu ifade ediliyor.

Bu kirli işlerin “AKP hukuku” sınırlarında pek bir yaptırım yok ama yurtdışında durum farklı. Nitekim Reza Zarrar

Saray'ın talan düzeninde rant kavgası iyice kızışıyor. Bu kavgada sermaye devletin bir “organize suç örgütü” şeklinde işlediği gerçeği de gündün güne daha görünür hale geliyor.

b'dan sonra Sezgin Baran Korkmaz da hakkında yürütülen kara para aklama soruşturması kapsamında ABD'nin isteği ile Avusturya'da tutuklandı. Şubat 2022'de hakkında iade kararı verilecek. Ya ABD'ye ya da Türkiye'ye gönderecekler. İçeride üstünü örtmeye çalıştıkları kirli işler sınır aşan boyutta olduğu için, dışarıda Saray rejiminin başına bela oluyor.

“ORGANİZE İŞLER”

Sedat Peker'in ifşaatlarından önce Ahmet Şık, Bahadır Özgür ve birkaç gazeteci daha Sezgin Baran Korkmaz olayını yazmışlardı. Sezgin Baran Korkmaz'ın kara para trafiğinde yer alan bir diğer kilit ismin eski CIA direktörü James Wo-olsey olduğu ifade ediliyor.

Olayların örgüsüne dikkat çeken gazetecilerin işaret ettiği mesele ise bu tür bir kara para aklama organizasyonunun Türkiye'de arkasında “resmi bir güç” olmadan yapılamayacağıydı.

Saray rejiminin şefi Tayyip Erdoğan dahil olmak üzere herkesle fotoğraf çektiren Sezgin Baran Korkmaz, Dış Ekonomik İlişkiler Konseyi'ne bile davet edilmiş, orada konuşma yapmıştı. Ardından muallakta kalan birçok olay sonrası SBK

hakkında kara para soruşturması açılmış, yurt dışı yasağı konulmuş, mal varlıklarının üstüne çökülmüş. Sedat Peker'in ifşaatlarından bir süre önce Sezgin Baran Korkmaz'a dair yasaklar kalkıyor ve Soylu ile görüşmeye İçişleri Bakanlığı'na çağırılıyor. Sezgin Baran Korkmaz bir gün sonra yurtdışına çıkıyor ve tekrar dava süreci başlıyor.

Soylu'nun, “*devletin bütün kurumlarıyla yukarıdan aşağıya öyle bir karar aldık*” derken itiraf ettiği şey, bu kirli işlerin bizzat saray rejimi tarafından organize edildiğidir.

“Çürüyen düzen, çeteleşen devlet” gerçeği saray rejiminde yeni boyutlar kazandı. En kirli işler en tepedeki adam ya da yakın çevresindeki müritleri tarafından organize ediliyor. Bu çirkef, Soylu'nun “*bir şey yaptık devletin bütün kurumları ile aşağıdan yukarıya*” itiraflarıyla bir kez daha gözler önüne serildi. “Narkotik saray rejimi”nin müritleri aralarında çıkar çatışması kızılmadığı sürece bu tür itirafları yapmıyorlar. Kendi koltuğunu kurtarmak için “devletin kutsallığı” zırvalarına sarılanların, her türlü kirli ilişki içerisinde “yukarıdan aşağı devletin tüm kurumlarını” suç ortağı ilan etmesi

de şaşırtıcı değildir.

SARAY REJİMİNİN RANT KAVGASI BÜYÜYOR

Gerici-faşist iktidarın bir araya getirdiği mafya liderleri, dinci-faşist çeteler, cihatçı vakıflar, tarikatlar ve kapkaççı kapitalistler arasında cereyan eden iktidar kavgası kızışıyor. Bu kokuşmuş gerici koalisyonda yağmadan payını alamayan ya da topun ağzına sürüleceğini hissedenler kendini kurtarabilmek için kirli işleri itiraf ediyorlar. Saray rejiminin tepesinde “kullan-at” politikası işlemeye devam ediyor. Bu ise iktidar bünyesindeki büyük rant kavgasını daha da şiddetlendiriyor.

Şirketlerin üzerine “çökmek”, kara para aklamak, uyuşturucu trafiğini yönetmek, petrol taşımacılığını tekeline almak, altın satışı ve gayrimenkul satışı üzerinden soygunların üzerini örtmek şeklinde işleyen çarklar üzerine bina edilen Saray'ın talan düzeni rant kavgasını iyice kızıştırıyor. Bu kavgada sermaye devletin bir “organize suç örgütü” şeklinde işlediği gerçeği de gündün güne daha görünür hale geliyor.

25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Mücadele Günü

Kadınlar baskıya, şiddete, tacize karşı alanlardaydı

Yoksulluğun, güvencesizliğin, ırkçılığın ve beraberinde kadına yönelik şiddetin artması, 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Mücadele Günü'nde dünyanın dört bir yanını eylem sahnesine dönüştürdü. Şiddete karşı öfke ve tepkinin dile getirildiği 25 Kasım'da, çelişkilerin yoğun bir şekilde yaşandığı Latin Amerika'dakiler başta olmak üzere pek çok ülkede kitlesel, militan, coşkulu eylemler gerçekleştirildi. Kadın cinayetlerinin çok yoğun bir şekilde yaşandığı Arjantin, Brezilya, Meksika gibi ülkelerde, kadınların katledilmesine karşı tepki öne çıkarken, Avrupa ülkelerinde kadınlara yönelik olarak her geçen gün artış sergileyen şiddet ve devlet politikalarına karşı protestolar öne çıktı.

Türkiye'de de 25 Kasım'ı bu yıl sorunların daha da biriktiği bir dönemde karşıladık. Pandeminin ve krizin faturasının çok yönlü olarak emekçilere kesilmek istendiği, yoksulluğun arttığı, emekçilerin alım gücünün azaldığı, AKP iktidarının kadınlara yönelik saldırganlığının tırmandığı, bunun bir parçası olarak İstanbul Sözleşmesi'nin feshedildiği, aynı zamanda 6284 sayılı yasanın iptali yönünde hazırlıkların yapıldığı, çocuk istismarının yaygınlaştığı, kadına yönelik şiddet ve cinayetlerin gündelik hale geldiği bir süreçten geçiyoruz.

25 Kasım'a giden süreçte tüm bu gündemler damga vurdu. Doların artışıyla birlikte, derinleşen ekonomik krize tepkinin açığa çıktığı eylemlerin hemen ardından gerçekleşen 25 Kasım eylemlerinde, iktidarın gerek iktisadi planda yarattığı yıkıma gerekse de kadınlara dönük saldırılarına ve toplumsal yıkıma karşı tep-

ki açığa çıktı. Bu tepki, pek çok alanda "Hükümet istifa" sloganlarında ifadesini buldu.

AKP-MHP iktidarı, İstanbul Sözleşmesi'ni feshetmiş olmasına rağmen, gerçekleşen eylemlerde öne çıkan pankart ve sloganlar bu feshin yok hükmünde olduğunu kanıtlar nitelikteydi. Kadınlar, "Sözleşmenin" halen kadınların gündeminde olduğunu, fesih kararının geri püskürtüleceğini, sözleşmenin uygulanacağını alanlarda bir kez daha haykırmış oldular. Yanı sıra, kadına yönelik artan şiddet ve cinayetler karşısında erkek egemenliğine, buna kol kanat veren devlet iktidarına, 6284 başta olmak üzere yapılması planlanan kapsamlı saldırılara geçit verilmeyeceği kararlılığı da sürecin öne çıkan en temel başlıklarından birini oluşturuyordu.

Bu yıl 25 Kasım sürecinin öne çıkan başlıklarından bir diğeri ise işyerlerinde kadına yönelik taciz ve şiddeti engelle-

meyi içeren ILO'nun 190 sayılı Şiddet ve Taciz Sözleşmesi'nin Türkiye tarafından onaylanması idi. Gerek ön sürecinde gerçekleşen eylemler gerekse de 25 Kasım günü, başta sendikalar olmak üzere kadın hareketi bileşenleri bu talebi özel olarak işlediler.

TÜRKİYE'NİN DÖRT BİR YANINDA SLOGANLAR, ZILGİTLAR, HALAYLAR...

Geçtiğimiz yıl, 25 Kasım'ın gerek ön süreci ve gerekse de eylemleri pandeminin gölgesinde geçmiş, nesnel koşulların yarattığı tüm zorluklara rağmen, kadınlar 25 Kasım'da baskıya, şiddete ve eşitsizliğe karşı seslerini yükseltmişlerdi.

Bu yıl ise birikmiş sorunların, öfke ve tepkilerin, yan yana geliş özleminin ifadesi olarak Kasım ayı boyunca kadınlar evlerde, işyerlerinde, fabrikalarda, salonlarda, pikniklerde, sinema salonlarında, alanlarda, direniş meydanlarında

buluştular. Baskılara ve şiddete inat kadınların susmayacağını, susturulamayacağını gösterdiler.

25 Kasım günü ise metropollerden küçük ilçelere kadar Türkiye'nin dört bir yanında kadınlar yaygın şekilde alanlara çıktılar. Önceki yıllara nazaran çok daha yaygın bir şekilde protestoların ifadesi olan 25 Kasım eylemlerinde kadınlar, başta Taksim olmak üzere pek çok kentte polisin engellemeleri ve şiddeti ile karşı karşıya kaldılar. Aynı şekilde bir dizi ilde polis barikatlarını aşarak militan ve coşkulu eylemler gerçekleştirdiler.

KADIN İŞÇİLER ŞİDDETE KARŞI MÜCADELENİN NERESİNDE?

Bu seneki 25 Kasım'da da bazı sendikalar, örgütlü oldukları işyerlerinde kadına yönelik şiddeti protesto ettiler. Birleşik Metal-İş, Petrol-İş, Genel-İş, Teksif, Öz İplik-İş sendikaları, örgütlü oldukları fabrika ve işletmelerde pankartlar ve dövizler taşıdılar, açıklamalar yaptılar. Birleşik Metal-İş, Petrol-İş, Genel-İş üyesi kadın işçiler sınırlı yerlerde alanlara çıktılar.

Sendika üyesi kadın işçilerin gerçekleştirdikleri eylemlerin de öne çıkan gündemi, işyerlerinde kadına yönelik şiddeti ve tacizi engellemeyi içeren ILO 190 sayılı Sözleşme'nin uygulanması idi. DİSK, bu sözleşmenin uygulanması yönünde kampanyanın startını da 25 Kasım vesilesiyle gerçekleştirdiği eylemlerde verdi.

Kuşkusuz ki, 25 Kasım gündemini ve kadına yönelik şiddete karşı mücadeleyi işyerlerine taşımak önemlidir. Ancak kadına yönelik şiddete karşı mücadeleyi bir günlük tepki olarak ele almak ve gündelik olarak işyerlerinde kadınların karşı karşıya kaldığı şiddet ve tacize karşı gerekenleri yerine getirmemek, mekanizmaları yaratmamak, bu amaçla sendikal örgütlülüğün gücünü açığa çıkarmamak, kadınları ve aynı zamanda erkek işçileri bu temelde eğitmek sendikal hareketin ve kadın hareketinin yapısal sorunu olarak varlığını sürdürmektedir. Asli olarak yapılması gerekenler yapılmadığın-

da, 25 Kasım günü gerçekleşen anlamlı tepkiler, bir günlük seremoniye dönüşmektedir.

Tüm bunların yanı sıra, Bakırköy'de grevde olan kadın belediye işçilerinin, Sinbo'da 300 günü aşkındır direnişini sürdüren Dilbent Türker'in çağrısıyla gerçekleşen 25 Kasım etkinliklerinin, 25 Kasım'ın önemli etkinlikleri olduğunu söylemek mümkün. Zira grev ve direnişe varan süreçte işyerlerinde var olan örgütlenme mücadelelerinin bir ayağını da kadın işçilere dönük şiddet, mobbing ve tacize karşı mücadele oluşturmaktadır.

Fabrika eylemlerinin yanı sıra, 25 Kasım sürecinde gerçekleşen eylemlerin heterojen yapısı içinde, elbette sınıfsal olarak emekçi katmanlardan gelen kadınlar belirgin olarak bir yer tutmasına rağmen, toplam olarak bakıldığında, şiddete karşı mücadelede kadın işçiler halen sınırlı bir yer tutmakta, dahası bu mücadelenin öznesi olmaktan uzak kalmaktadır.

Bu 25 Kasım'da da değişik katmanlardan kadınlar şiddete, tacize, yok sayılmaya, ağır yaşam ve çalışma koşullarına karşı alanlara çıktılar. Devletin sergilediği baskı ve teröre rağmen, kararlılıkla alanları terk etmediler. Son 25 Kasım süreci kadın hareketinin dinamizmini koruduğunu, toplumsal muhalefetin halen en diri kesimi olduğunu ve hareketin bir süreklilik taşıdığını göstermiş oldu.

Tüm bunlara rağmen, mevcut hareketin yapısal zaafları sürmektedir. Hareketin inisiyatifini oluşturan feministler ve sol güçler için de geçerli olan temel olgu, şiddetin sınıfsal niteliğinin, mevcut sömürü düzeninin şiddeti üreten ve besleyen karakterinin göz ardı edilmesidir. Bu çizgiyle paralel olarak, baskı ve şiddet ile çok yönlü olarak karşı karşıya kalan kadın işçilerin örgütlenme ve mücadelesinden özenle uzak durulmasıdır. Bu kendini kadın işçilerin en dinamik kesimi olan direnişe geçmiş kadın işçilerin mücadelesine olan mesafede de göstermektedir.

AKP-MHP iktidarının yönetimindeki sermaye düzeninin krizi gün geçtikçe derinleşiyor. Bu koşullarda içten içe biriken huzursuzlukların kendini farklı şekillerde açığa vurması kaçınılmazdır. Bu tabloda halihazırda dinamizmini ve gücünü koruyan kadın hareketinin daha da güçlenmesi de kuvvetle muhtemeldir. Hareketin sağlam bir rotaya evrilmesi, devrimci bir sınıf hareketinin ve onun parçası olan proleter kadın hareketinin güçlenmesi ile olanaklıdır. Kadına yönelik şiddete karşı mücadelenin ve kadın hareketinin de gerçek zeminine oturması, kadın işçilerin örgütlenmesine, mücadelesine ve direnişine bağlıdır.

İŞÇİ-EMEÇÇİ KADIN KOMİSYONLARI

Arsızlıkta ve riyakarlıkta tarihi rekorlar...

AKP-MHP iktidarı toplumu sürüklediği sosyal, siyasal ve ekonomik krizden çıkış için hiçbir politika üretmiyor. İktidarın attığı her adım, yaptığı her açıklama krizi daha da derinleştiriyor. Bu yüzden baskı, şiddet ve devlet terörü uygulamalarını daha yoğun hayata geçiriyor. Buna iktidar yetkililerinin son dönemde pişkinlik ve riyakarlık düzeyi had safhaya ulaşmış açıklamaları eşlik ediyor.

Ülkede ekonominin gidişatı herkesin malumu. TL değer kaybediyor, enflasyon oranları her geçen gün yükseliyor. Marketlerde gıda başta olmak üzere neredeyse tüm ürün etiketleri günde 2-3 kez değiştiriliyor. Milyonlarca işçi ve emekçinin alım gücü freni boşalmış kamyon gibi hızla düşüyor. Emekçiler geçim sıkıntısından kaynaklı bunalıma sürüklenip, intihar ederlerken, düzenin kokuşmuş kalemşorları ve temsilcileri toplumun üzerine lağımdan beter cümleler boca ediyor, toplum ile adeta dalga geçiyorlar. Artık daha kötüsünü söyleyemezler dediğimiz her yeni güne daha beter açıklamalar ile damgalarını vuruyorlar.

Biri kalkıyor, "Belki soğan ekme yiyeceğiz günlerce, aylarca belki yiyeceğiz ama güvenliğimizden asla kimseye taviz vermeyeceğiz." gibi kof ve demagojik laflar ediyor. Yoksulluğun artması konusunda konuşan sarayın "first lady'si" Emine Erdoğan, kolunda 50 bin dolarlık çantası ile halka "öğünlerinizi küçültün" çağrısı yapıyor. Onu takiben birçok AKP'li benzer söylemlerde bulunuyor. AKP Elazığ Milletvekili Zülfü Demirbağ, ekonomik kriz ve yüksek enflasyon vesilesiyle vatandaşlara "altın değerinde" öğütlerini sıralıyor: "Ekonomik sıkıntı çekebiliriz. Bizim gideceğimiz bir yer yok, öncelikli olan vatandır. Bugün ekonomik sıkıntı çekebiliriz. Normal şartlarda ayda bir kilo, iki kilo et yiyorsak yarım kilo yeriz. Domatesi iki kilo yerine iki tane alırız. Kış günü turfanda sebzeleri kullanmak zaten sağlığa da çok faydalı değil. Biber alacağız, üç tane alırız bir kilo alacağımıza."

Beri yandan yazlık-kışık saraylara doyamayan Erdoğan "Ekonomik kurtuluş savaşı" naraları atıyor. Kalemşorları "Sefaletle ses çıkarmayın" türünden çok sayıda yazılar döşeniyor, TV programla-

rında biat telkin ediyorlar. Rezalet açıklamalar birbiriyle yarışıyor. Örneğin adı henüz yeni taciz olaylarına karışan AKP MKYK Üyesi Mücahit Birinci, adeta "Ben daha rezil bir açıklama yapabilirim" dercesine sahneye fırlıyor ve el arttırıyor: "Enflasyon biraz da psikolojik bir hadise."

Ardından Binalı Yıldırım devralıyor bayrağı. Hollanda basınında 26 milyar dolar (345 milyar TL'yi geçkin) değerinde bir şirketin olduğunun ortaya çıkarılması ile Koç ve Sabancı gibi sermayedarları dahi dünya sıralamasında geride bırakan Binalı Yıldırım, "Amerika'da sıfırdan yüzde 7'ye çıkmış enflasyon. Bu ne demektir, 7 kat artış. Bizde 10'lardan 20'ye çıkmış, 2 kat artış." diye saçmalamakta beis görmüyor.

AKP Konya Milletvekili Halil Etyemez ise "Çok net söylüyoruz. Ülkede yokluk denen bir şey yok. Her şeyde bolluk ortada." diyerek, kimsenin göremediği, görse de nasiplenemediği bolluktan dem vuruyor.

Bütün bu pişkin propagandanın arkasında, "itibardan tasarruf olmaz" denilerek inşa edilen 1100 odalı saray var. O saray ki yalnızca bir günlük harcaması 10 milyon TL'den fazla... O saray ki etrafındaki hurma ağaçları üşümesin diye yurt dışından ithal, alttan ısıtmalı özel bir sistem barındırıyor... Bu arada milyonlarca emekçi, zam üstüne zam gelen doğalgazdan kaynaklı evini ısıtamıyor. Fakat düzen kuklalarının zırvaları bu konuda da bitmek tükenmek bilmiyor ve yine o "altın değerindeki" tavsiyeleri ile hemen soruna bir "çözüm" getiriyorlar. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez, "Daha çok kullananların biraz daha tasarrufa riayet etmesini istiyoruz. Evlerimizde özellikle 1 derecelik sıcaklık değişikliği, yani 23 yerine 22 derecede evinizi ısıtmanın aylık faturanıza etkisi yüzde 7 olur." diyor.

Evet, tüm bu kepezelik örneği açıklamaları yüzlerinde hiçbir kızarma belirtisi olmadan, aymazca söyleyebiliyorlar. Çünkü herkes mensubu olduğu sınıfının ahlakına uygun hareket ediyor, o "ahlakın" yansıması cümleler kuruyor.

EMEÇÇİLERİN NASIRLI ELLERİ YAKANIZI BIRAKMAYACAK!

Bu düzenin her kademesinden pislik akıyor, düzen çürüyor. Çürüyen bu düzenin temsilcilerinin ağzından da rezilce cümleler dökülüyor. Ülkeyi yağmalamakla, doğayı ve çevreyi kendi çıkarları uğruna yok etmekle kalmıyor, toplumun tüm değerlerini aşağılıyorlar. Milyonlarca işçi ve emekçiye açlığa, yoksulluğa ve sefalet koşullarına sürüklüyorlar. Özcesi, bir avuç asalak yeryüzünde cenneti yaşarken, milyonlara cehennem koşullarını reva görüyorlar.

Egemenler pervasızca, riyakarlık ve pişkinlik akan sözler sarf edebiliyorlar, çünkü karşılarında örgütlü bir sınıf görmüyorlar. İşte bu yüzden Nazım Hikmet'in işçi sınıfına sitemi:

"...Ve bu dünyada, bu zulüm senin sayende.

ve açsak, yorgunsak, alkan içindeyssek eğer

ve hâlâ şarabımızı vermek için üzüm gibi eziliyorsak

kabahat senin,

-Demeğe de dilim varmıyor ama kabahatin çoğu senin, canım kardeşim!"

Artık bu çürümüş düzene dur demenin vakti geldi de geçiyor. Onurumuzu, gururumuzu ayaklar altına aldırılmamak, bu asalaklardan hesap sormak işçi sınıfı ve emekçilerin ellerinde. Bir avuç kan emiciyi ve düzenlerini sonsuza kadar tarihin çöplüğüne gönderecek olan güç işçi sınıfı ve emekçilerin kollarındadır, örgütlü mücadeledir!

Açlık ve yoksulluk üreten düzene karşı örgütlü mücadeleye!

Kapitalist sistem döne döne yarattığı ekonomik krizlerle emekçileri yoksulluk ve sefalet koşullarında bir yaşama itiyor. Her geçen sene ağırlaşan ekonomik krizin faturası ise tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de emekçilerin sırtına yıkılıyor. Sermaye grupları kârlarını katlarken, emekçi kesimler gittikçe yoksullaşıyor.

Avrupa İstatistik Ofisi’nin (Eurostat) “Ciddi maddi yoksunluk yaşayan ülkeler” başlıklı araştırmasının, 2020 yılı verilerine göre, Türkiye’de nüfusun yüzde 27,4’ü maddi yoksunluk ile mücadele ediyor. Bu nüfus, temel ihtiyaçların en az dördünü karşılayamıyor. TÜİK verilerinde de son üç yılın iki yılını yoksulluk sınırının altında geçirenlerin nüfusa oranı 13,7 olarak belirtiliyor.

Salgının başladığı 2020 yılında Koç, Sabancı, Akbank, Eczacıbaşı, Ereğli Demir gibi sermaye grupları, salgına rağmen 5 milyarın üstünde bir kâr elde ederek, servetlerini büyüttüler. Oysa 2020 yılının başında belirlenen asgari ücret enflasyon karşısında erimiş, emekçilerin alım gücü gittikçe düşmüş ve çoğu emekçi yaşam ve çalışma koşullarının ağırlığından dolayı yaşamını yitirmişti.

Keza 2021 yılında asgari ücrete yapılan göstermelik zammın yılın ilk ayından itibaren erimesiyle birlikte milyonlarca emekçi tekrar açlık sınırının altında bir yaşama mahkum edildi. Son olarak sermayenin demir yumruğu AKP şefi gösterge faizini indirtince, TL hızla değer kaybetmeye, döviz yükselişe geçmeye başladı ve emekçilerin ücretleri tümünden pula dönüştü.

Halihazırda emekçinin içtiği sudan yediği ekmeğe, kullandığı gazdan elektriğe hemen her şeye, her geçen gün değil artık her geçen saat zam geliyor. Kısacası emekçilerin, temel ihtiyaç malzemelerine ulaşabilmeleri gün geçtikçe zorlaşıyor.

Nitekim Birleşik Kamu-İş Konfederasyonu’nun Ar-Ge birimi KAMU-AR’ın araştırmasından çıkan Kasım ayı verilerine göre, açlık sınırının 3.900 TL’ye dayandığı, yoksulluk sınırının ise 13 bin TL’nin üzerine çıktığı gözlemleniyor. Bugünün Türkiye’sinde 2.825 TL asgari ve ona yakın ücretle çalışan 13 milyonun üzerinde emekçi var. Yoksulluk sınırının altında yaşayanların sayısı 50 milyonun üzerine çıkmış durumda. Bu rakamlar Türkiye’de emekçilerin çalışma ve yaşam koşullarını yeterli açıklıkta gösteriyor aslında.

Emekçi kesimler fabrikalarda, işyerlerinde, toplumsal yaşamın her alanında değer üretip, açlık sınırının altında bir ücretle ay sonunu nasıl getiririm ya da nasıl yaşayabilirim diye düşünürken, emekçileri kölece yaşam koşullarına mahkum edenler lüks içerisinde yaşamaya ve kâr-

larına kâr katmaya devam etmektedirler. TBMM’de binlerce liraya milletvekiliği yapanlar, saraylarda ejderha meyveli smothei içenler, kolunda 50 bin TL çantalarla dolaşanlar, emekçilerin akılları ile dalga geçercesine porsiyonlarımızı küçütelim diyenler, emekçilerin alın terini gasp ederek zenginliklerine zenginlik katan sermayedarlar, yoksulluğun bu kadar büyümesinin de bizzat sorumlusudurlar.

Kamuoyuna yansıyan verilere bakıldığında, servet-sefalet kutupları arasındaki farkın her geçen gün büyüdüğü ve emekçilerin yaşam koşullarının katlanılmaz bir hale geldiği göze çarpıyor. Bir yanda emeği ile üreten ama yaratılan zenginliklerden faydalanamayan milyonlarca işçi-emekçi birikirken, diğer yanda üretmeyen ama sermayesi olduğu için üretkenlerin emeğini gasp eden bir avuç sermayedar, yaşamını lüks ve şatafat içerisinde sürdürüyor.

Zengin ve yoksul arasındaki makasın açılmasına karşı tepkilerin güncel örnekleri, emekçiler için koşulların artık çekilemez hale geldiğini gösteriyor. Geçtiğimiz

hafta, TL’nin değer kaybetmesi, dövizin yükselişe geçmesi, emekçilerin ücretlerinin erimesi, temel ihtiyaç malzemelerine zam üstüne zam yapılması vb. gelişmeler nedeniyle Türkiye’nin dört bir yanında sokaklara çıkıldı. İleri kesimlerin başlattığı eylemler, toplumun büyük bir kısmının halen sokağa çıkma, fabrikalarda üretimi durdurma aşamasında olmadığını da gösterdi. Fakat korku atmosferinin kırılmasının, önümüzdeki süreçte sınıf ve emekçi kitlelerin harekete geçmeleri, tepkilerini eylemlerle ortaya koymaları bakımından teşvik edici olduğuna kuşku yoktur.

Servet-sefalet uçurumunun giderek derinleştiği, sermayenin kârlarının katlandığı, öte yandan kapitalist krizlerin faturasının emekçilere yüklendiği böylesi dönemlerde, devrimci sınıf hareketi geliştirmenin güç ve olanakları günden güne çoğalmaktadır. Bunları değerlendirmenin yolu ise “Sınıfa karşı sınıf” bilincini sınıf ve emekçi kitleler içinde yaymaya kilitlenmiş, ısrarlı ve kararlı bir devrimci yüklenmeden geçiyor.

“Sömürü, rant, talan, savaş düzenine karşı birleşelim! İnsanca yaşamaya yeten vergiden muaf asgari ücret için mücadeleye” şiarı ile mücadele çağrılarını ortak faaliyetlerle yürüten kurumlar İstanbul’da eylem gerçekleştirdi.

Tophane’de bulunan Çalışma Bakanlığı Bölge Müdürlüğü önünde 2 Aralık’ta yapılan eylemde insanca çalışmaya yetecek vergiden muaf asgari ücret talebi bir kez daha haykırıldı. Bileşen adına yapılan açıklamada asgari ücret görüşmelerinin işçi-emekçiler için müsamereden farksız toplantılar dizisi olduğu vurgulandı. Türk-İş bürokrati Ergün Atalay’ın binlerce işçinin alınterine çöktüğüne

İstanbul’da asgari ücret eylemi

değinen açıklamada, “Biz bu açıklamayı dün yazdık. Hesaplarımızı dünü baz alıyor. Bu saatlerde bizlerin cebine giren biraz daha azalmış, soframızdaki ekmeğimiz biraz daha ufalmış olabilir. Asgari ücret bugün 5410 TL olsa, geçen seneye göre hiçbir zam yapılmamış oluyor. Bu sadece dolar karşısındaki erimedir, enflasyon bunun içinde değildir.” denilerek sözü edilen vaatlerin sefalet demek olacağı ortaya koyuldu.

Asgari ücretin taban ücret olması gerekirken kayıtlı çalışanların en az yüz-

de 54’ünün asgari ücret aldığı belirtilen açıklamada “Fabrika fabrika, mahalle mahalle, sokak sokak, şantiye şantiye işçi-emekçilerin sesine ses katmaya, onları taleplerimiz etrafında örgütlemeye devam edeceğiz” vurgusu yapıldı.

Açıklamada talepler şu şekilde sıralandı:

“-İnsanca yaşamaya yetecek asgari ücret ve güvenceli çalışma istiyoruz!

-Asgari ücretten dolayı, dolaysız tüm vergiler kaldırılmalı!

-Herkes iş ve gelir güvencesi sağ-

lansın!

-Asgari ücret görüşmeleri halka açık yürütülsün!

-Düşük ücret yüksek vergi politikasından vazgeçilsin ve vergiler sermayedarlar için artırılsın. Karlarına kar katanlar krizin faturasını ödesin!”

“Asgari değil insanca yaşam!”, “Kurtuluş yok tek başına ya hep beraber ya hiçbirimiz!”, “İşçilerin birliği sermayeyi yenecek!” sloganlarının sık sık atıldığı eylem **18 Aralık** Cumartesi günü **17.00’de Bakırköy Özgürlük Meydanı’nda** yapılacak işçi emekçi buluşmasının çağrısı ile sona erdi.

KIZIL BAYRAK / İSTANBUL

Asgari Ücret Tespit Komisyonu ilk toplantısını gerçekleştirdi...

İşsizlik sopası ile sefalet ücretine razı etmeye çalışıyorlar!

Asgari Ücret Tespit Komisyonu'nun ilk toplantısı 1 Aralık'ta gerçekleştirildi. Toplantı sonrası Çalışma Bakanı Vedat Bilgin'in ilk açıklamaları, milyonlarca işçi ve emekçinin sefalet ücretine mahkum kalmaya devam edeceğini gösteriyor.

SÖZDE ANKETLERLE ALGI OPERASYONU

Sözde araştırmalar, anketler yapıldı. Sermayenin talepleri ile işçilerin taleplerini ortaya çıkarmışlar. Tüm bu çabaları bizleri sefalet ücretine, açlık sınırında ya da bekar bir işçinin aylık yaşam maliyeti civarında bir asgari ücrete razı etmek içindir. Ortaya atılan rakamlar 3.500-4.000 lira aralığındadır. Bu bugün için açıkça açlığa mahkum olmamız anlamına gelmektedir. Ayrıca bir yıl boyunca her şeye zam gelirken asgari ücret yerinde sayacak, tümünden eriyecektir.

HANGİ ENFLASYON?

Çalışma Bakanı, "Emeği enflasyona ezdirmeyeceğiz!" diyor. TÜİK'in açıkladığı enflasyon %19 iken gerçek enflasyon %50'nin üzerindedir. Hangi enflasyona ezdirmeyeceğiz demektirler? Elbette

ki, TÜİK'in enflasyonuna...

İŞSİZLİK SOPASI ELLERİNDE!

Çalışma Bakanı anket sonuçlarını açıklıyor. Sermayenin sürece olumlu yaklaştığını, işçilerin hayat standardının artacağını, ekonominin canlanacağını düşündüklerini söylüyor. "Asgari ücret artışı işten çıkarmalara neden olur mu?" sorusuna ise sermaye %74 oranında "EVET!" diyormuş. Bakan söz buraya ge-

lince, burası çok önemli diyor ve dikkat çekiyor. Yani, asgari ücreti belli bir oranın üzerinde arttırsak işten çıkartmalar olur, demeye getiriyorlar. Aba altından sopa gösteriyorlar. İşsizlik sopası ile bizleri korkutmaya çalışıyorlar.

Yine, sermaye çevrelerinde asgari ücret artışı tüketici fiyatlarını artırır diyenlerin oranı da %90'lardadır. Yani asgari ücrete sefaleti kabul edin, yoksa fiyatlar da artar diyorlar.

Sözde 2.500 işçiye sormuşlar ve işçiler çoğunlukla 3.750-4.000 arasında ücret beklediklerini ifade etmişler. Emekçilere de birkaç soru dışında soru sormamışlar zaten.

OLDUBİTTİYE GETİRECEKLER...

Çalışılmış bir sunum olduğu çok açıktır. Asgari ücretli milyonları sefalet mahkum etmek için yaptıkları hazırlığı bozmak bizim elimizdedir. Masada sermayeye koltuk değneği olmaktan öteye gitmeyen sendikal bürokrasiden bir şey beklemek saflık olacaktır.

Bakanlık, sermaye ve sendikal bürokrasi uzatmadan 4 görüşmede, Aralık ayı ortasında toplantıları bitirip, oldubitti ile orta oyununu sonlandırmak istediklerini ortaya koydular.

İNSANCA YAŞAMAYA YETEN VERGİDEN MUAF ASGARİ İÇİN MÜCADELEYE!

İnsanca yaşamaya yeten vergiden muaf asgari ücret için mücadeleyi yükseltmeliyiz. Sokağa çıkmalıyız, üretimden gelen gücümüzü kullanmalıyız.

METAL İŞÇİLERİ BİRLİĞİ

İnsanca yaşamaya yeten vergiden muaf asgari ücret için mücadele edelim!

Bu seneki asgari ücret tartışmaları hararetli bir şekilde devam ediyor. İktidarından muhalefetine, sendikal bürokrasiden sermaye sahiplerine asgari ücret hiçbirinin gündeminden düşmüyor. Kısa sürede asgari ücreti belirleyip adeta oldubittiye getirmenin hesabını yapıyorlar.

AKP şefi Erdoğan "Çalışanlarımızı fiyat artışlarına karşı koruma politikamızı asgari ücretle de sürdüreceğiz." açıklaması yaptı. TÜSİAD baş ekonomisti "%25, belki daha fazla olabilir.", Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu (TİSK) Yönetim Kurulu Başkanı ise "Enflasyon karşısında korunacak bir asgari ücret belirlenmesinden yanayız." dedi. DİSK asgari ücret talebini 5200 TL olarak açıkladı. İşçi temsilcisi sıfatıyla asgari ücret görüşmelerinde masaya oturan sendika başkanı Ergün Atalay "Bu sene 45 sene bedel bir sene. Onun için toplumu

tebessüm ettirecek, toplumu memnun edecek, bizim razı geleceğimiz bir tablo çıkarsa biz de altına imza atarız." diyerek iddialı (!) bir çıkış yaptı. Türk-İş başkanı Atalay'ın 2019 yılında kamu işçilerine yapılacak zam görüşmelerinde mikrofonu açık unutup Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı'na "Uzasa işi karıştıracamız" diyerek işçileri nasıl sattığını itiraf etmesi ise hepimizin hafızalarında...

Asgari ücret görüşmelerinin sözde "tarafaları" vaatlerini sıralayadursun, bu vaatlerin birer aldatmaca olduğu ortadadır. Bizlerin ücretleri yükselen enflasyon, kur artışı karşısında pula döndü. Temel tüketim maddeleri de dahil olmak üzere her şeye gelen zamlar karşısında geçim sıkıntısını iliklerimize kadar hissediyoruz. Her sabah yeni zamlara uyanıyoruz. Hayat pahalılığı hepimizin sorunu. Ayçiçek yağı, şeker gibi temel tüketim maddeleri bile lüks haline gel-

meye başladı. Asgari ücret Ocak 2021'de 383 dolara tekabül ederken Kasım 2021'e geldiğimizde 250 dolara kadar düştü. AKP-MHP iktidarı ekonomimiz büyüyor masallarını anlatadursun asgari ücretin en çok gerilediği, asgari ücretle geçinen nüfusun en fazla olduğu ülkeler arasında başa yarışıyoruz.

Alım gücümüz bu kadar düşmüşken asgari ücret tartışmaları en çok bizleri ilgilendiriyor. Yapılan araştırmalar asgari ücret civarında maaş alanların oranının %50-60 arasında olduğunu ortaya koymaktadır. Petrokimya sektöründe de özellikle sendikasız pek çok işyerinde asgari ücretle çalışma yaygın. Sendikalı işyerleri için ise asgari ücret zammı belirleyici bir yerde duruyor.

Sermayeden, onun temsilciliğini yapan iktidardan ve sendika bürokrasisinden insanca yaşamaya yetecek bir ücret beklemenin boş bir hayal olduğu

ortadadır. Hal böyleyken asgari ücret görüşmelerinde taraf olduğunu söyleyenlerden çok bizim sesimizin çıkması gerekmektedir.

Bizler işyerlerimizde "insanca yaşamaya yetecek vergiden muaf asgari ücret" için komitelerimizi kurmalıyız. Mücadelemizi işyerlerimizin dışına taşıyıp birleşik bir mücadelenin önünü açmak için tüm imkanlarımızı seferber edebilmeliyiz. Bulduğumuz alanlarda "insanca yaşamaya yeten vergiden muaf asgari ücret" talebini yükselten ve mücadele eden kesimlerle gücümüzü birleştirmeliyiz.

Bizleri görmezden gelenlerin karşısına üretimden gelen gücümüze dayanarak çıkalım. Her sene bizlere dayatılan ve sadece seyirci olmamız istenen bu orta oyununu bozalım! Geleceğimize sahip çıkalım!

PETROKİMYA İŞÇİLERİ BİRLİĞİ

Alba deneyiminin gösterdikleri

Örgütlenme sürecinden direnişe kadar bir parçası olduğumuz ve 72 gün süren Alba direnişini ve deneyimini değerlendirmek, ondan dersler çıkartmak önemli bir yerde duruyor. Tacize karşı alınan tutum, işten atma saldırısına karşı geliştirilen direniş, işçilerin öznesi olduğu ve fabrika sınırlarını aşan bir mücadelenin örgütlendiğini belirtmek gerekiyor. Alba kapitalistin işten atmayla başlayan saldırılarına, Petrol-İş bürokratlarının direnişin karşısında yer almalarına rağmen Alba işçilerinin ortaya koyduğu irade büyük bir önem taşıyor.

İşten atma saldırısının püskürtülmemesi ve sendikanın fabrikaya girişinin engellenmesinde maalesef ki Petrol-İş'in tutumu belirleyici olmuştur. Gebze şubeden genel merkezine kadar sendikal bürokrasinin yarattığı sorunları ne bizim ne Alba işçilerinin ortaya koyduğu irade aşmaya yetti.

ALBA DİRENİŞİNİN ÖNEMİ

Pandemi sürecinde bir dizi hak kaybına uğrayan, alım gücü düşen, işsizlik ve hayat pahalılığı ile boğuşan işçiler, baskı ve yıldırma politikalarıyla da karşı karşıya kaldı. Sendikalaşmanın önündeki engeller, baskı, mobbing ve taciz de cabası. Bu süreçte sınıf hareketindeki geriye gidişe karşı mevzi direnişlerin önemi bir kat daha artmıştır.

Alba'da tüm baskılara, sendika düşmanlığına, tacize karşı işçiler ayağa kalktılar ve örgütlenme yolunu seçtiler. Tacize karşı ortak tepki gösterilmesi, işçilerin tacizci ile çalışmak istemediklerini ortaya koyması çok önemli bir adımdı. Bunda rahatsız olan Alba yönetimi tacizciden önce öncü işçileri işten çıkardı.

İşten atma saldırısına boyun eğmeyen işçilere, işçi arkadaşları sahip çıktı. Direnişin ilk gününde gösterilen dayanışma, İK'dan, fabrika yönetiminden hesap sorma bakışı, tacizcinin de işten atılması sağladı. İşçiler direnmeseydi muhtemelen patron tacizciyi ödüllendirecekti.

Pandemi sürecinde birliğini kuran, sendikalaşma çalışması yürüten, tacize karşı sesini yükselten Alba işçilerinin ortaya koyduğu direniş, dostun da düşmanın da ilgisini çekti. Alba yönetiminin "birkaç gün durur giderler" dediği işçiler günlerce direndiler. Kamuoyu ve fabrikadaki işçiler tarafından yakın bir ilgiyle

izlendiler. Direniş ilk günden itibaren çekim alanı oldu. İlgi gören direnişin elbette bir örgütlenme süreci de vardı.

ALBA'DA ÖRGÜTLENME SÜRECİ

Ağır çalışma koşullarına, sefalet ücretlerine ve baskılara karşı Alba işçilerinin rahatsızlık öncü işçilerin çabasıyla örgütlü bir güce dönüştürüldü. İşçileri sınıfsal çıkarları doğrultusunda bir araya getirmeye, ortak hareket ettirmeye çalışan Petro Kimya İşçileri Birliği (PİB) olarak ALBA işçilerine de ulaştık. Burada ki mücadele dinamiklerini geliştirmeye çalıştık. Öncü işçilerle bağ kurarak fabrikada birlik adımını ve örgütlenmeyi güçlendirirken, sendikalaşma adımlarını da destekledik.

Sendikaya üyelikler başlamadan Petrol-İş Gebze Şubesiyle temas kuruldu. 2021 yılı başında üye kaydetme sürecinin başlamasıyla sendikayla iletişim daha düzenli hale geldi. Ancak işten atılmaların ve direnişin olduğu süreçte bazı sendikacıların göstermelik birtakım adımları dışında sendika yönetimi Alba işçilerini görmezden geldi.

Şubat 2021'de Alba yönetimi zam yapmayacağını açıkladı. İşçilere Temmuz ayını beklemelerini söyledi. Yetkiye itiraz etmiş ve sendika düşmanlığına devam ediyor olsa da metal işkolundaki kazanımların hepsini Alba Plastik'e de yansıtacağı söylendi. Bu gelişme işçilerin hareketlenmesine ve sendikalaşma eğiliminin güçlenmesine neden oldu. Toplantılar daha sık yapılırken sendikaya üyelikler de arttı. Temmuz ayında ise hiçbir vaadini tutmayan Alba yönetimi göstermelik zamlar yaptı. Bu ise işçilerin beklentilerini boşa çıkarttı.

TACİZE KARŞI ORTAK TUTUM

Bu sürecin ardından tacizci 'işçi' Zekeriya Bursa, örgütlenme çalışmasının yoğun olduğu vardiya transfer edildi. Vardiya değişikliğinin nedeni de farklı bir vardiyada gerçekleştirdiği tacizlerdi. Alba yönetimi tacizciye sahip çıkarak sadece vardiyasını değiştirmekle yetindi.

İşçiler tacizcinin vardiyalarına verilmesine tepki gösterdiler. Yönetimin adım atmaması üzerine üretimi durduran işçiler, ortak bir tutum olarak tacizci ile beraber çalışmak istemediklerini söylediler. Bu tutum karşısında Alba yönetimi, tacizciye karşı tepkiyi örgütleyen öncü iki işçiyi işten çıkarttı.

Atılan işçilerle dayanışma gösteren işçilerden ikisi daha işten çıkartıldı. Ancak tepkiler sürdüğü için tacizciyi de işten çıkartmak zorunda kaldılar.

Tacize karşı alınan ortak tutum çok önemli bir gelişmeydi. Zira birçok fabrikada çalışma yaşamının bir rutini haline gelen, fabrika yönetimlerinin görmezden geldiği, parçası olduğu hatta özel olarak teşvik ettiği taciz-mobbing ve kadına yönelik şiddet, örgütlü bir tepkiyle karşılanmadığı için adeta 'olağan' hale getirilmişti.

Kadını ve erkeğiyle tacize karşı söz söylemek, tutum almak ve yaptırım talep etmek örgütlü bir gücün olduğu kadar, işçilerin eğitim çalışmalarıyla da sınıf bilincinin geliştirilmesinin de ürünüdür. İşçi sınıfının çeşitli alt kimliklere bölündüğünü, kadını erkeğiyle erkek egemen anlayış ve değerlerinin izlerini taşıdıklarını hesaba kattığımızda, bu örgütlü tutumun değeri bir kat daha artmaktadır.

Kadın işçiler örgütsüz olduğunda maddi zorlanmalardan ve toplum baskısından çekindikleri için taciz konusunda

sessiz kalabiliyorlar. Ancak kadın-erkek işçilerin örgütlü tutumu bu sorunu aşabilecek gücü ortaya çıkarmaktadır. Alba'da tacize karşı alınan tutumun gerisinde de bu örgütlü güç vardı.

KEYFİ İŞTEN ATMA SALDIRISINA KARŞI DİRENİŞ!

Keyfi işten atma saldırısına karşı başlatılan direniş, fabrika içinde de işçilere güç veren, sendikalaşma çalışmasını güçlendiren bir rol oynadı. İçeride sendikadan dolayı işten atma olduğu söylemleri ile korku yaymaya çalışan, sendika düşmanlığı yapan yönetimin oyunu direnişle boşa düşürüldü. Direniş, sendikaya olan ilgiyi arttırdı.

Direnme iradesi, sadece kapı önünde bekleyişle değil, Alba'nın diğer fabrikalarına giderek, sürekli işçilere seslenerek, direnişin sesini diğer fabrikalara taşıyarak, diğer direnişlerle dayanışarak ve ortak süreçler örmeye çalışarak kendini gösterdi.

Örgütlenen süreç tüm sonuçlarına varamadan yaşanan işten atma saldırısı, dışarıda direniş, içeride tepki ile karşılanırsa da, üretimin durdurulduğu ve işten atma saldırısının püskürtüldüğü bir düzeye gelemedi. Bunda sendikal bürokrasinin Alba'da örgütlenme sürecine yaklaşımı ve direniş karşısındaki tutumu da belirleyici oldu.

TABAN ÖRGÜTLENMESİNİN ÖNEMİ

Tüm bu örgütlenme sürecinde fabrika komitesi, gerçekleştirilen toplantılar, vardiya ekipleri ve taban iradesinin belirginleşeceği mekanizmaların önemi bir kez daha ortaya çıktı. Süreç ilk andan itibaren işçilerin inisiyatif aldığı, sözünü

söylediği, ortak karar aldığı başta merkezi fabrika komitesi olmak üzere, vardiya komitesi ve ekipler üzerinden yürütülmeye çalışıldı.

Tabandan işçi demokrasisini işletmeye, bu yolla tabanın inisiyatifini açığa çıkarmaya, işçilerin bilinç-örgütlenme-eylem düzeylerini sürekli yükseltmeye çalıştık. Sınıfın kendisi için bir sınıf olarak örgütlenmesi, devrimleşmesi hedefiyle ortaya koyduğumuz bu çaba bir fabrikada iyi bir ücret, çalışma koşullarının düzeltilmesi ve bunun için sendikal çalışma yürütmek sınırlarında kalmadı.

İşçilerin öznesi olduğu bir örgütlenme süreci, işçilere de sınıf mücadelesine de çok şey katmaktadır. Meseleyi sadece sendikaya üyelik, %50+1'i sağlamak bakışıyla bakmayan bir örgütlenme tarzı ve politik yaklaşım sınıf mücadelesini ileriye götürmektedir.

İşçilerin mücadelede özneleşmesi, işçilerde direnme iradesinin oluşması taban örgütlenmelerinin işletilmesine dolaysız olarak bağlıdır. Bu noktada mesele belli aralıklarla işçilerle toplanmak değil, işçi sınıfını eğitmek, deneyimlerden öğrenmesine yardımcı olmak ve mücadeleyi ileriye taşımak meselesidir.

SINIF BİLİNCİNİN GELİŞMESİ VE KARARLI BİR MÜCADELE İÇİN EĞİTİMİN ÖNEMİ

Sınıf bilincinin gelişmesinde eğitim çalışmalarının düzenli yapılması önemli bir yerde duruyor. Alba sürecinde de PİB olarak komitenin niteliğinden başlayarak, işçilerin kendi sınıf davasına kazanılması noktasında eğitime ayrı bir özen gösterdik. Bu ihtiyaca yanıt veremeye, sınıfın verili geriliğinden dem vurmak yerine onları devrimci tarihlerinden öğrenmeye sevk ettik. Sendikalar tarihi, işçi eğitim grupları, üretim/ işçi/ artı-değer başlıkları üzerine eğitimler/tartışmalar gerçekleştirdik. İşçi sınıfın mücadele tarihlerinden 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar günü, 1 Mayıs, 15-16 Haziran'a dair sunumlar yaptık, etkinlikler gerçekleştirdik.

Her adımda işçilerin söz söylediği, tartışmaların sonunda kararlar aldığı ve bunu uyguladığı bir anlayışla hareket ettik.

SENDİKAL BÜROKRASİNİN TUTUMU

Sendikaya üyelikler başlamadan sendika şube yöneticileri ile irtibata geçilmiş olmasına rağmen, Alba'daki örgütlenme süreci olarak görmezden gelindi. Süreç ilerledikçe, sendikal bürokrasi tam manasıyla direnişin karşısına dikildi. Direnişin yanında olduğunu ifade edenler ise, adım atmamaya direnişin yanında değil, karşısında saf tutmuş oldular.

Taban iradesinin açığa çıktığı, işçilerin

özneleştiği süreçlerden korkan sendikal bürokrasi, koltuklarını koruma kaygısıyla yaklaştı direnişe. Sermaye ile uzlaşmacı-icazetçi 'mücadele' anlayışları ayaklarına bir pranga gibi dolandı. Alba'daki sürecin kendilerini aştığını ve açacağı görmenin de telaşıyla sermayeden yana tutum aldılar.

Örgütlenme sürecinde sınıf devrimcilerinin, Petrokimya İşçileri Birliği'nin varlığı ilk andan itibaren sendikal bürokrasiyi rahatsız etti. Sınıfın siyasallaşmasını ve devrimleşmesini tehlikeli gören anlayış, işçi sınıfına ihanete dönüştü.

İşten atmalar karşısında işçiler direnme iradesi ortaya koyarken, ilk günlerde gerçekleşen bir şube yöneticisi ile birkaç temsilcinin ziyaretini saymazsak sendika bürokratlarını direniş alanında göremedik. Alba işçilerinin bütün girişimlerine, görüşme çabalarına karşı Şube Başkanı Eyüp, "direnişin yanında olmayacaklarını, yetkileri olmadığını, direnmenin bir şey kazandırmayacağını, işçileri korkutacağını" iddia etti. "Flormar'da para harcamak dışında bir şey kazanamadıklarını" vb. söyleyerek sadece Alba direnişine değil, sınıf mücadelesine bakışını da özetliyordu. Alba işçilerinin hiçbir maddi beklenti içinde olmamasına karşın sendika önlüğünü ve flamasını bile vermekten geri duran anlayış, işçilerinin taban örgütlülüğüne dayalı mücadelesinde kendi sonunu görmekteydi.

Petrol-İş Genel Başkanı Süleyman Akyüz ile ancak ısrarlı çabaların ardından görüşebilen Alba işçileri, farklı bir söz duyamadı. Sendikal bürokrasi ağız birliği yapmıştı. Gebze Şube Başkanı iken Flormar Direnişi'nin etkisiyle genel merkez başkanlığına gelmesine rağmen, sürekli eylemler-direnişler yapan bir sendika olarak anılmak istemiyor olması, sendikal bürokrasinin hesaplarını ortaya koyuyor. Zira işçi sınıfının direnme iradesinin gelişmesi ve mücadelede özneleşmesi, sendikal bürokrasiyi sendikalarımızdan süpürecek yolun nasıl açılacağını da gösteriyordu.

Direniş, işçileri korkutmak bir yana güç veriyordu. Direnişten korkanlar ise patron ve sendika bürokrasisi oldu. Sendika bürokratlarının bu tutumu, Alba işçilerinde olumsuz etkiler yarattı. Düşünün ki, sendikaya üye oldukları için işçiler işten atılıyor, direniyor ve üyesi oldukları sendikanın yöneticilerini yanlarında görmüyorlar. Fabrika önüne gelmeye, sendikanın adının geçmesine tahammülleri yok. Sendika bürokratlarının bu tutumu, Alba'da sendikalaşma sürecini baltalayan temel etken oldu.

Alba işçileri yazdıkları bildiri ve mektuplarla, sendikal bürokrasiye karşı mücadeleye bayrağını açtılar. İşyeri temsilcileri ile görüşmeler yaptılar, Petrol-İş üyesi iş-

çilere seslendiler, fabrika önlerinde dağıtımlar yaptılar, ziyaretler gerçekleştirdiler.

Alba direnişi, sendikal bürokrasiye karşı mücadelenin ne kadar önemli olduğunu ortaya koymasından dolayı önemli bir yerde durmaktadır. İşçi sınıfı, en ufak bir kazanım için bile sendikal bürokrasi ile hesaplaşmak, söz-yetki-karar hakkına sahip çıkmak zorundadır. Sendikalarımızın başında bu bürokratlar oturduğu sürece bu zihniyetle mücadelemiz devam edecektir.

DAR-GRUP HESAPLARI DEĞİL, DAYANIŞMA GÜÇLENDİRİR

Direniş, ilk günden itibaren fabrika sınırlarını aştı. Bunda işten atma saldırısına karşı direnişin başlatılmasının yanı sıra tacize karşı alınan tutumun da etkisi büyüktü. Burjuva medya bile sürece ilgisiz kalamadı.

Direniş alanına birçok ziyaret gerçekleşti. Dayanışma, direnme iradesini ve içerideki morali güçlendirdi. Ancak dar-grup hesapları ile sürece yaklaşanlar da oldu. Bu noktada adını anmadan geçemeyeceğimiz EMEP ve Umut-Sen'in yaklaşımları ibretlik olmuştur. İçeride insanları olmasına rağmen, kendi politik bakışlarını aşan bir örgütlenme sürecinden uzak duran EMEP, işten atma sürecinde de direniş sürecinde de hastalıklı dar-grup kaygılarını sergiledi. Sendikal bürokrasi ile kurdukları ilişkiler, mücadele anlayışları, fiili-meşru mücadele hattından uzaklıkları tüm süreç boyunca görüldü. Alba işçileri ile yaptıkları görüşmelerdeki tutumları ise ibretliktir.

EMEP'li olduğu herkesçe bilinen Novares İşyeri Temsilcisi Sinan'ın, Ekmek ve Gül'ün de olduğu bir görüşmede, "tacizi şova çeviriyorsunuz!" söylemi tam bir skandaldır. Tacize karşı ses çıkartan, tutum alan işçileri karalamaya kalkmaları, sonrasında da bu konuşmaları yalanlamaları bu reformist anlayışın nerelere savrulabileceğini gözler önüne sermiştir.

Umut-Sen'in ise Alba işçilerinin tüm basına ve kurumlara gönderdikleri mektuplarını "politik oldukları" gerekçesiyle yayınlamamasına, bunu da "bir siyasal anlayışın metinleri bunlar" diyerek, işçilerin siyasal bakışlarının olmaması gerektiğini savunmalarına diyecek bir söz yoktur. İşçileri arayıp "politik kimlikleri ile değil, işçi kimlikleri ile röportaj yapmak istemeleri" de bir başka ibretlik vaka oldu...

Direnişçi işçilerin örgütlediği İşçi-Emekçi Mitingi'ne ilerici-devrimci hareketlerin katılmasından rahatsız olmaları ve bundan dolayı "Bu platformlarda yer almayı doğru bulmuyoruz" demeleri ise, Umut-Sen'in mücadeleye dar kafalı ve ekonomist pencereden baktığını göster-

miştir. İşçilerle röportaj yapmaya kalkarken bile, politik bir röportaj olmaması için önden uyarıda bulunmaları, süreci sendikanın şube yöneticileri ile sürekli görüştiklerini ifade etmeleri de bir başka ibretlik garabetti.

Her iki siyasal anlayışın sendikal bürokrasi ile kurdukları bağ, dar-grup hesapları, mücadeleden uzak, uzlaşmacı yaklaşımları, işçilerin devrimci bir bilinçle hareket etmelerinden korkularına işaret ediyor.

Son bir söz de feministlere, feminist geçinenlere... Kadına yönelik şiddete, tacize karşı mücadele ettiklerini söyleyenler, tacize karşı kadınıyla-erkeğiyle direniş başlatan Alba işçilerini görmezden geldiler. Burjuva medyaya bile çıkan, kör gözlerin gördüğü tacize karşı ortaya konan tepkileri 'şaşı' feministler göremedi. Feministlerin tutarsızlığını ortaya koyan bu tutumu, kadın sorununa sınıfsal bakıştan yoksunluklarının dışı vurumu saymak gerek.

DİRENİŞ SÜRECİNİN DEĞİŞTİRİCİ-DÖNÜŞTÜRÜCÜ GÜCÜ

Direniş süreci başta direnişe katılan işçiler olmak üzere bütün Alba işçilerinde önemli bir deneyim bıraktı. Örgütlü mücadelede yer almak, sınıfın bir parçası olduklarını hissetmek, bilinçlerinde, yaşamlarında önemli değişim ve dönüşümlerin önün açtı. İşçiler kendilerine dayatılan küçük dünyalarından çıkarak, sınıf mücadelesinin bir parçası haline geldiler.

Elbette aileleri üzerinden sorunlar yaşadılar. Ancak süreç boyunca edindikleri sınıf bilinci ve örgütlü güçleri ile ailelerini de kazanmaya çalıştılar. Toplum baskısıyla, gericilikle, bizlere bencilliği dayatan, sınıf kardeşlerimize sırtımızı dönmemizi salık veren anlayışlarla karşılaştılar. Buna rağmen bu süreçten gelişerek çıktılar.

Her işçi deneyimler kazandı ve bundan sonraki yaşamında bu deneyimden aldığı güçle hareket edecektir. Girdikleri her bir fabrika örgütlenme alanı olmaya aday olacak.

Bu noktada, işten atma saldırısının püskürtülememiş olması, fabrikaya sendikanın girememiş olması bir kayıp olmakla beraber, Alba işçileri de işçi sınıfı da büyük bir deneyim edinmiş, bilinç ve örgütlülük düzeyleri eskisiyle kıyaslanmayacak bir düzeye yükselmiştir.

Sınıf mücadelesini, sınıfın bilinç ve örgütlenmesinin geliştirilmesi, sınıfın siyasallaşması ve devrimleşmesi bakışıyla ele alan bizler için de gerçek kazanım bu noktalarda elde ettiğimiz başarıdır, çıkarttığımız dersler oldu. Geleceği kazanma ve sınıfsız sömürsüz bir dünya kurma mücadelesi bu ve benzer deneyimlerin birleşmesiyle güçlenecektir.

GEBZE PETROKİMYA İŞÇİLERİ BİRLİĞİ

Cumhuriyetçi hurafe

(II. BÖLÜM)

SINIF MÜCADELELERİ VE DEVRİMLER ÜLKESİ

Fransa... 18. yüzyıl Aydınlanmasının anayurdu... 1789'da patlak veren ve tüm kıtayı etkisi altına alan Büyük Devrim'in ülkesi... Tarihte bir burjuva devriminin ürünü olarak kurulabilen en ileri ve devrimci cumhuriyetin (1793 Konvansiyonu) doğum yeri... Paris Komünü ile noktalan uzun bir tarihi dönem boyunca devrimci sınıf mücadelelerinin ve devrimlerin benzersiz diyarı... Ütopik sosyalizmin yeşerdiği toprak... Babeuf'un Eşitler Komplosu'ndan Lyon Ayaklanması'na, 1848 Şubat-Haziran'ından Paris Komünü'ne devrimci işçi hareketinin, işçilerin "toplumsal cumhuriyet" uğruna mücadelelerinin ülkesi... Bu böylece daha da uzatılabilir.

Engels, *Louis Bonaparte'in On Sekiz Brumaire*'inin 1885 tarihli üçüncü baskısına yazdığı kısa ama yoğun *Önsöz*'de, başka vesilelerle de olduğu gibi, Marx'ın söz konusu eserini çok vurgulu ifadelerle över. Bu, "gerçekten de dahice çalışmadı", günün canlı tarihi hakkındaki olağanüstü kavrayışın benzersiz bir örneğiydi, der. "Ama başarı için aynı zamanda Marx'ın Fransa tarihi hakkındaki derin bilgisine de gerek vardı" diye de ekler ve böylece sözü Fransa'ya bağlar:

"Fransa, tarihsel sınıf mücadelelerinin, başka her yeri geride bırakacak şekilde, her seferinde sonuca kadar götürülmüş olduğu, dolayısıyla, sınıf mücadelelerinin çerçevesini oluşturan ve bu mücadelelerin sonuçlarının biriktiği değişen siyasal biçimlerin de en keskin sınırlar çizdiklerini taşıdığı ülkedir. Orta Çağ'da feodalizmin merkezi, Rönesans'tan bu yana toplumsal katmanlaşmaya dayalı birleşik monarşinin örnek ülkesi olan Fransa, Büyük Devrimde feodalizmi yerle bir etti ve başka hiçbir Avrupa ülkesinde olmadığı kadar klasik bir biçimde, burjuvazinin saf egemenliğini kurdu. Yükselme çabası içindeki proletaryanın egemen burjuvaziye karşı yürüttüğü mücadele de, burada, başka hiçbir yerde bilinmeyen, keskin bir biçimle ortaya çıktı..." (Fransız Üçlemesi içinde, Yordam Kitap, s.145-46)

Bütün bu nedenlerle Fransa, diye ek-

Hiç değilse cumhuriyet (ve dolayısıyla da devlet!) üzerine tartışmalar söz konusu olduğu sürece, Paris Komünü sonrası Fransa, yani Üçüncü Cumhuriyet Fransa'sı hala da ana tarihsel kaynağıdır. Aynı şekilde işçi sınıfını ve sosyalist solun reformist kanadını kurulu düzene yedeklemenin etkili bir yolu olarak cumhuriyetçi hurafenin de... Fakat Üçüncü Cumhuriyet Fransa'sının cumhuriyet eksenli tartışmalardaki önemi hiç de bununla sınırlı değildir. Paris Komünü sonrası Batıda emperyalizm çağına geçiş ve burjuvazinin genel gericileşmesi dönemidir. Bu dönemin gerici felsefi akımlarından biri de pozitivistizmdir.

leyebilirdi Engels, geçmişten günümüze bilimsel teorik çabalarımızın ana tarihsel kaynaklarından biri olageldi. Gerçekte de durum tam olarak buydu. Marksizmin iktisat teorisinin gelişiminde İngiltere'nin rolü neydiyse, siyaset teorisinde de Fransa'nın rolü o oldu. İngiltere özel konumunu sanayi devrimini yapan ilk ülke olmasına, Fransa ise devrimci sınıf mücadelelerine ve devrimlerine borçlu.

Fransa 1789'dan 1871'e, Büyük Devrim'den Paris Komünü'ne, Avrupa'da büyük toplumsal çalkantıların, kıyasıya sınıf mücadelelerinin ve devrimlerin ana merkeziydi. Bundan ötürü de modern sınıflar, sınıf mücadeleleri, devrimler, sınıf iktidarının siyasal biçimleri, mücadele araç, yöntem ve biçimleri, sınıflar ve siyasal partiler, siyasal strateji ve taktikler, köylü sorunu, işçi-köylü ittifakı, ve elbette, demokrasi, cumhuriyet ve devlet sorunu türünden temel toplumsal-siyasal

sorunlara ilişkin devrimci teorik çabaların ana ve son derece verimli tarihsel kaynağı idi. Bütün bir 19. yüzyıl boyunca İngiltere'nin bu alandaki tek katkısı 1840'lardaki Çartist Hareket, Almanya'nın ise 1848-49 Devrimi, bir ölçüde de işçi hareketinin 1860'lardan itibaren yaşadığı başarılı politik gelişim ile anti-sosyalist yasa dönemindeki (1880'ler) başarılı mücadelesi olmuştur.

Peki ya sonra? 1871'de Paris Komünü'nün ezilmesinden, dolayısıyla salt Fransa'da değil tüm Avrupa'da tarihsel bir dönemin kapanmasından sonra Fransa, daha somut olarak da Üçüncü Cumhuriyet Fransa'sı ne ifade ediyordu?

Paris Komünü'nün ezilmesiyle kapanan, 1789 Büyük Fransız Devrimi'yle başlayan ve Avrupa'ya yayılan devrimci çalkantılar dönemi idi. Bu yerini Rusya'da 1905 Devrimi'ne kadar sürecek kapitalizmin barışçıl gelişme dönemine bi-

rakıyordu. Dolayısıyla Fransa da, seksen yılı bulan devrimin ağırlık merkezi olmak vasfını artık yitirmiş oluyordu. Emperyalist aşamaya geçmekte olan bir ülke olarak o artık militarizmin ve sömürgeciliğin ana merkezlerinden biriydi. Gitgide emperyalist tefeciliği ile ünlünen, Dreyfus Olayı türünden utanç verici siyasal skandallar yaşayan, sonu gelmez borsa skandallarıyla çalkalanan (kahramanları ülkeyi yöneten burjuva cumhuriyetçilerdi!) bir ülkedydi.

Fakat işte tam da bu aynı tarihi dönemde Fransa, çok kendine özgü bir tarihi olan İsviçre ile minnacık bir kent devleti olan San Marino bir yana bırakılırsa (bu arada 1910 yılı Ekim'inde bir askeri darbeyle monarşiyi devirerek cumhuriyete geçen Portekiz saklı tutulursa), 1870'ten birinci emperyalist dünya savaşı sonrasına kadar monarşilerle dolu Avrupa'da demokratik bir burjuva cumhuri-

ve işçi sınıfı

H. Fırat

yeti olarak öne çıkan en önemli ülkeydi. Bu çok ayrıcalıklı konumu nedeniyle ki marksistler arasında ve İkinci Enternasyonal bünyesinde cumhuriyet eksenli hemen tüm tartışmaların ana konusu ve kaynağı yine Fransa'ydı. Engels de ömrünün son on-onbeş yılında ve özellikle de mektuplarında, Fransa örneği üzerinden cumhuriyet sorunu üzerinde tekrar tekrar durmuş, Fransız sosyalizmi bünyesinde bu konuda kendini gösteren açık ya da örtülü oportünist eğilimlere karşı kararlı bir mücadele sürdürmüştü.

Sonuç olarak, hiç değilse cumhuriyet (ve dolayısıyla da devlet!) üzerine tartışmalar söz konusu olduğu sürece, Paris Komünü sonrası Fransa, yani Üçüncü Cumhuriyet Fransa'sı hala da ana tarihsel kaynaktı. Aynı şekilde işçi sınıfını ve sosyalist solun reformist kanadını kurulu düzene yedeklemenin etkili bir yolu olarak cumhuriyetçi hurafenin de... (Bu çerçevede "bakanlıkçı sosyalizm"i doğuran ülke olması da rastlantı değildi).

Fakat Üçüncü Cumhuriyet Fransa'sının cumhuriyet eksenli tartışmalardaki önemi hiç de bununla sınırlı değildir. Paris Komünü sonrası Batıda emperyalizm çağına geçiş ve burjuvazinin genel gerileşmesi dönemidir. Bu dönemin gerici felsefi akımlarından biri de pozitivizmdir. Temelleri 1840'larda atılan pozitivizmi burjuvazinin bu yeni dönemin, emperyalizmin başlangıç çağına ihtiyaçlarına uyarlayansa bir kez daha Üçüncü Cumhuriyet Fransa'sı, bu Fransa'yı farklılaşan hizipleriyle onyıllar boyunca bizzat yöneten burjuva cumhuriyetçileridir. Burjuva sınıf düzeninin cumhuriyetçi siyasal biçimini yeni bir bakış ve anlayış ile yorumlayanlar, dahası kurumsallaşmasını ve işleyişini bizzat uygulamada gerçekleştirenler onlar oldular. Bunun etkisi ve yankısı uluslararası çapta oldu. Birinci emperyalist dünya savaşının ardından Avrupa'da ve dünyada sayıları hızla çoğalan yeni burjuva cumhuriyetlerinin esin kaynağı, hiç de Büyük Devrim'in Jakoben cumhuriyeti değil, fakat tam da Fransa'nın Üçüncü Cumhuriyeti'ydi. Bu, 1923'te kurulan Türkiye Cumhuriyeti için de önemli ölçüde geçerlidir. Cumhuriyetin kuruluşuyla sonuçlanan tarihsel sürecin tüm önemli düşünürleri ve bir kısım politikacıları dolaysız olarak Üçüncü Cumhuriyet Fransa'sından, onun

pozitivist ideolojisinden ve pratiğinden beslenmiştir.

BURJUVA CUMHURİYETİNİN KLASİK ÜLKESİ

İnsanlığın köleci antik çağdan beri tanıdığı bir devlet biçimi olan cumhuriyet, burjuva çağına geçiş sürecinde Fransa'dan çok önce Hollanda'da ve İngiltere'de, 1789 Devrimi'nin hemen öncesinde ise ABD'de gündeme gelmişti. Buna rağmen burjuva cumhuriyetinin klasik ülkesi Fransa'dır. Engels'ten girişte aldığımız pasajdaki şu tanım (özellikle de vurgulu olarak verdiğimiz ifade), bize bunun bir açıklamasını vermektedir: "*Fransa, tarihsel sınıf mücadelelerinin, başka her yeri geride bırakacak şekilde, her seferinde sonuca kadar götürülmüş olduğu, dolayısıyla, sınıf mücadelelerinin sonuçlarının biriktiği değişen siyasal biçimlerin de en keskin sınır çizgilerini taşıdığı ülkedir.*"

"*Siyasal biçimlerin [bu] en keskin sınır çizgileri*" doğal olarak kendini, Fransa tarihi içinde gerçekleşen farklı türden cumhuriyetler üzerinden de göstermiştir. Fransa cumhuriyet rejimi ile tarihte ilk kez olarak Büyük Devrim'in ardından ve onun da ancak üçüncü senesi dolduktan sonra tanışabildi. Aynı zamanda numaralandırılmış cumhuriyetler ülkesi olarak da bilinen Fransa'ya ilişkin herhangi bir resmi tarih metnini açtığınızda, Fransız siyasal tarihinin bu dönemi için Birinci Cumhuriyet tanımı yapılır ve hüküm sürdüğü tarih aralığı olarak da "1792-1804" arası verilir. Oysa temel önemde tarihi gerçekler karşısında bu tanım ve sunuş bu şekliyle hemen hiçbir şey anlatmaz. Tıpkı İkinci Cumhuriyet dönemi için "1848-1852" aralığının verilmesinin kendi başına fazla bir şey anlatamaması gibi. Zira tümü de son tahlilde burjuva nitelik taşıyor olsalar da, anılan dönemlerde gerçekte birbirinden farklı, dahası biri doğumunu ötekinin ezilmesine borçlu cumhuriyetler söz konusudur. Marx'ın 1848'e ilişkin veciz sözünü hatırlayalım: "*Burjuva cumhuriyetinin gerçek doğum yeri, Şubat zaferi değildir, Haziran yenilgisidir.*"

Fransa'da cumhuriyet ilk kez olarak, 1789 Devriminin dördüncü yılının ilk aylarında ve yeni bir halk ayaklanmasının

ürünü olarak kuruldu (Eylül 1792). Bu, ılımlı burjuvaziye temsil eden Jirondelerin egemenlik dönemini simgeliyordu. İzleyen yılın Mayıs sonunda gerçekleşen yeni bir halk ayaklanması ile yerini Jakoben cumhuriyetine bıraktı. Böylece de gerçek devrimci anlamına ve en ileri sınırlarına kavuştu. Kuşkusuz burjuva düzeni aşılmış değildi, o çağda bu mümkün de değildi. Ama söz konusu olan, burjuvaziye rağmen, dahası 1793'ten itibaren burjuvaziye karşı karşıya gelinerek, gerçekleştirilmiş son derece kendine özgü bir burjuva cumhuriyetti. Öylesine ki Marksizmin kurucuları sonradan onu "proletarya diktatörlüğünün özgül bir biçimi" (Engels) olarak tanımlayacak kadar ileri gittiler. Aynı şekilde Lenin, farklı zamanlarda net ifadelerle 1793 Konvansiyonu'nu "toplumun alt katmanları"nın, "proletarya ile küçük-burjuvazinin", "devrimci demokrasi" ile "devrimci proletarya"nın diktatörlüğü olarak tanımlar.

Bu çok özgün durumun veciz bir açıklaması, Marx'ın Aralık 1848 tarihli "*Burjuvazi ve Karşı-devrim*" başlıklı makalesinden beri biliniyor. "*Proletarya ve kentlilerin burjuvaziye dahil olmayan katmanları*" diyor söz konusu makale, henüz yükseliş halindeki burjuva çağının getirdiği zorunlu sınırlardan dolayı, "*örneğin Fransa'da, 1793'ten 1794'e kadar olduğu gibi, burjuvaziye karşı karşıya geldiklerinde, burjuvaziye özgü bir biçimde olmasa bile, yalnızca burjuvazinin çıkarlarının gerçekleşmesi için savaşım verdiler. Tüm Fransız terörizmi, burjuvazinin düşmanlarıyla, mutlakiyet ile, feodalizm ile ve darkafalılık ile avamca hesaplaşmaktan başka bir şey değildi.*" (Seçme Yapıtlar 1, Sol Yayınları, s.171)

Çok geçmeden, daha 1794 yılı bitmeden, burjuvazi yeniden inisiyatif ele alarak kendisinin düşmanlarıyla hesaplaşanlarla bu kez kendisi hesaplaşmaya girişti. Termidor gericiliği bunun ifadesi oldu. Siyasal biçim hala da cumhuriyetti. Ama bu, burjuva devrimleri tarihinin gördüğü en ileri cumhuriyetin (Jakoben Konvansiyonun) kanlı ve kapsamlı tasfiyesine dayalı tümüyle farklı bir cumhuriyetti. Büyük Devrim'in birbirini izleyen ve Konvansiyon ile doruğuna ulaşan darbeleri altında tümüyle tasfiye olmuş eski monarşist askeri-bürokratik devlet aygıtının bu kez burjuva bir içerikle yeni-

den inşa edilmesinde, bu arada kiliseye ve ruhbanaya da yeniden kontrollü bir yaşam alanı açılmasında ifadesini bulan bir cumhuriyetti. Bu süreç, beş yıllık bir geçiş sürecinin ardından Napolyon'un Kasım 1799'daki hükümet darbesiyle, böylece de çoktan anlamını yitirmiş cumhuriyetin tabutuna son çivinin çakılmasıyla noktalanmış oldu.

İlmlili burjuvazinin Jironden cumhuriyeti, devrimci burjuvazinin Jakoben cumhuriyeti, gerici burjuvazinin Direktuar cumhuriyeti ve nihayet Napolyon'un 1804'te resmen imparatorluk tacını giymesini önceleyen sözde Konsüller cumhuriyeti... Resmi tarih işte bu dört benzemez siyasal biçimi, 1792-1804 döneminin Birinci Cumhuriyeti olarak sınıflıyor! Bu, kuşkusuz aradaki farkları görmediği ya da gizlediği anlamına gelmiyor. Yalnızca gerçekten devrimci olanın, burjuvazinin kabul edebileceği sınırların dışına taşınan arzı ve geçici, dolayısıyla hızla aşılabilecek geride bırakılan olarak görüldüğünü gösteriyor. Resmi tarih için Büyük Devrim 1789-92 ile 1795-99 (ya da 1804) dönemlerinin devrimidir. İlk aralıkta (1789-92) kral hala başı ve tacıyla duruyordu. İkinci aralıkta (1795-99) egemen olan güya artık cumhuriyetti. Gerçekte ise olup bitenler 1792 öncesine bir dönüştü, eksik olansa yalnızca kral ve tacıydı. Bu eksiği de çok geçmeden İmparatorluk tacıyla birlikte Napolyon giderecekti.

Sınıflamadaki aynı kaba tutarsızlık 1848 Devrimi ile başlatılan İkinci Cumhuriyet için de söz konusudur demiştik. Temmuz Monarşisi olarak da bilinen burjuva krallığını 1848 Şubat'ında yıkan ve cumhuriyeti ilan eden işçi sınıfıydı. Büyük Devrimi izleyen altmış yıllık tarihi dönem içinde Fransız burjuva toplumu önemli bir gelişme kat etmiş, bu dönem içinde "sosyal sorun" giderek daha yakıcı bir biçimde gündeme gelmiş, bu sorunun çözümüne yönelik mücadelelerin temsilcisi olarak sosyalist akımlar ortaya çıkmıştı. Dolayısıyla yarım yüzyılı aşan bu tarihi dönem içinde kendi de bir hayli gelişmiş işçi sınıfı, artık burjuvaziden farklı çıkarları olan bir sınıf olduğunu ve siyasal sınırlardaki bir burjuva cumhuriyetinin kendisi için hiç de yeterli olamayacağını gitgide daha çok görebiliyordu. Birinci Cumhuriyet'ten kalma üç renkli

bayrağın karşısına kızıl bayrakla çıkması, bizzat gerçekleştirdiği 1848 Devrimi'nin ürünü yeni cumhuriyeti "toplumsal cumhuriyet" olarak görmek istemesi, iktidar dümenindeki burjuvaziyi buna yönelik adımlara ve önlemlere zorlaması, bunun bir ürünü ve ifadesiydi.

"Burjuvazi, proletaryanın [tüm bu] hak iddialarını silahla çürütmek zorundaydı." Haziran'da yapılan da bu oldu. Bu nedenle, 1848 sonrası burjuva cumhuriyetinin gerçek doğum yeri, Şubat zaferi değil Haziran yenilgisi olmuştu.

Marx bu gözlemlerini, aynı cumhuriyet gerçeği üzerinden marksist devlet teorisinin köşe taşı oluşturulan iki temel önemde değerlendirmeye bağlar:

Bunlardan ilki **Fransa'da Sınıf Mücadeleri'**nde yer alan şu pasajdır:

"Proletarya, kendi mezarlarını burjuva cumhuriyetinin doğum yerleri haline getirdiği anda, burjuva cumhuriyetini, amacının sermayenin egemenliğini ve emeğin köleliğini ölümsüzleştirmek olduğunu açıkça ilan eden bir devlet olarak, saf biçimiyle ortaya çıkmak zorunda bıraktı."

İkincisi ise **Louis Bonaparte'in On Sekiz Brumaire'**nde yer alan aşağıdaki pasaj:

"Haziran isyancılarının yenilgisinin, üzerinde burjuva cumhuriyetinin kurulabileceği, inşa edilebileceği zemini hazırlamış, düzlemiş olduğu doğrudur; ama bu yenilgi aynı zamanda, Avrupa'nın gündeminde 'cumhuriyet mi monarşi mi?'den başka sorunların bulunduğunu göstermişti. Burjuva cumhuriyetinin burada bir sınıfın diğer sınıflar üzerindeki sınırlandırılmamış despotizmi anlamına geldiğini ortaya çıkarmıştı." (**Fransız Üçlemesi** içinde, s. 62 ve 157)

1848 Şubat Devrimi'nin ürünü olarak kurulan cumhuriyet de kuşkusuz daha baştan burjuva bir cumhuriyetti. Fakat bu, "kendisini sosyal kurumlarla çevrili" olarak ilan etmek zorunda kalan bir cumhuriyetti. Ve "Paris proletaryası bu ödünü de [burjuvaziden] zorla koparıp" almıştı. Devrimi yapan işçiler hala silahlıydı, dolayısıyla bu türden yeni ödümler koparacak bir konumdaydılar. Haziran yenilgisi onları bundan yoksun bıraktı. Cumhuriyeti çevreleyen sosyal kurumlar hızla tasfiye edildi, üç renkli bayrağa ilişkin kızıl kokart sökülüp atıldı. Böylece burjuva cumhuriyeti kurumsal yapısı ve üç renkli bayrağıyla kendi saf sınıfsal biçimine kavuştu.

Birinci Cumhuriyet döneminde emekçilerin yarattığı kendine özgü devrimci cumhuriyet ezilince yerini geçici olarak burjuvazinin dolaysız egemenliğinin ifadesi bir burjuva cumhuriyeti almış fakat çok geçmeden, bir geçiş döneminin ardından demek istiyoruz, yerini impara-

Engels, Paul Lafargue'a yazdığı 27 Haziran 1893 tarihli mektubunda, Fransız sosyalizminin reformist kanadına zaten hâkim olan ama etkisi zaman zaman Fransız marksistleri arasında da görülebilen "cumhuriyetçilik" ve "yurtseverlik" eğilimleri konusunda çok önemli uyarı ve eleştirilerde bulunurken, söz arasında temel önemde bir tarihsel gerçeği de hatırlatmak ihtiyacı duyar: "Sonuçta Cumhuriyetiniz yaşlı I. Wilhelm ve Bismarck sayesinde ortaya çıktı." Bu, Fransız sosyalizminin reformist kanadınca o pek övülen Üçüncü Cumhuriyet'e ilişkin can alıcı tarihsel gerçeklerden bir başkasıdır.

torluk tacına bırakmak zorunda kalmıştı. ("Birinci İmparatorluk"!). İkinci Cumhuriyet döneminde de hiç değilse biçim olarak sonuç farklı olmadı. Haziran yenilgisi üzerine saf biçimiyle kurulan burjuva cumhuriyet, çok geçmeden yerini bu kez "amcasının yeğeni"ne, maceracı bir serseriden öte bir şey olmayan Louis Napolyon'un İkinci İmparatorluğu'na bırakmak zorunda kaldı.

Üçüncü Cumhuriyet olarak tanımlanan döneme gelince. Başlangıçta bu evrede de olaylar benzer biçimde gelişecek gibi görünüyordu. Nitekim bir yere kadar öyle de oldu. Prusya karşısındaki kesin yenilginin ardından 4 Eylül 1870'de cumhuriyeti ilan eden bir kez daha işçilerdi. Ama iktidar burjuvazinin öteki iki monarşist hizbi ile cumhuriyetçi burjuva hizbin oluşturduğu gerici koalisyonun eline geçti. Savaş yenilgisi ve ülkenin düşman istilası ile yüz yüze olması tehlikesi karşısında işçi sınıfı buna gönüllü olarak rıza gösterdi. Ama şu kesin koşulla: Paris Prusyalılara teslim edilmeyecek ve ülke düşman istilasına karşı savunulacaktı. Ulusal ihanet içindeki birleşik burjuva iktidarı bunu yapmak yerine Paris'te muhtemel bir işçi devrimini boğmaya yönelik

entrikalara ve ihanete yönelince, işçiler yeniden inisiyatifi ele aldılar. Paris Komünü böylece kuruldu. Burjuva hükümet mekan olarak Versailles'a ve siyasal olarak Paris'i kuşatmış bulunan Prusya ordusunun insafına sığındı. Fransa'da artık iki cumhuriyet vardı: Paris'te devrimci bir işçi cumhuriyeti ve Versailles'da ulusal ihanet içindeki gerici bir burjuva cumhuriyeti. İhanetin ödülü olarak Prusya'nın sağladığı olanaklar ile Komün ezildi.

Olayların sonraki gelişim seyri bakımından ilk iki cumhuriyet dönemiyle benzerlikler burada bitiyor. Komün'ün ezilmesinin ardından monarşist hiziplerin tüm gücüne ve iktidar dümenindeki tayin edici konumlarına rağmen bu kez Fransa'da yeni bir monarşiye geçilemedi (bunun karmaşık nedenleri üzerinde bir önceki bölümde durmuştuk). Fransa artık burjuva bir cumhuriyetti ve bugüne kadar da öylece kalacaktı.

Burada duralım ve Üçüncü Cumhuriyet'in somut oluşumuna biraz daha yakından bakalım. Bu gerekli, zira ifade etmiş bulunuyoruz; cumhuriyetçi hürfenin kaynağı tam da bu cumhuriyettir. Daha da doğru bir ifadeyle, onun 19. yüzyılın son çeyreğindeki varlığı, söylemi

ve icraatlarıdır.

FRANSA'DA ÜÇÜNCÜ CUMHURİYET

Engels, Paul Lafargue'a yazdığı 27 Haziran 1893 tarihli mektubunda, Fransız sosyalizminin reformist kanadına zaten hâkim olan ama etkisi zaman zaman Fransız marksistleri arasında da görülebilen "cumhuriyetçilik" ve "yurtseverlik" eğilimleri konusunda çok önemli uyarı ve eleştirilerde bulunurken, söz arasında temel önemde bir tarihsel gerçeği de hatırlatmak ihtiyacı duyar: "Sonuçta Cumhuriyetiniz yaşlı I. Wilhelm ve Bismarck sayesinde ortaya çıktı." Bu, Fransız sosyalizminin reformist kanadınca o pek övülen Üçüncü Cumhuriyet'e ilişkin can alıcı tarihsel gerçeklerden bir başkasıdır.

Fransız burjuvazisinin monarşist ve cumhuriyetçi hizipleri arasındaki güçler dengesinin özel bir ürünü olarak 1875'te anayasal bir temele oturtulan ve böylece resmen de ilan edilen Üçüncü Cumhuriyet'in kuruluş tarihi gerçekte 4 Eylül 1870'dir. Bu tarih Louis Bonaparte komutasındaki Fransız ordusunun Sedan'da Prusya karşısında aldığı ağır yenilgisinin iki gün sonrasındır. İmparator Bonaparte

ordusuyla birlikte Prusya'ya 2 Eylül'de teslim oldu, haber Paris'e 3 Eylül gecesi ulaştı. Bir sonraki günün olayları *Fransa'da İç Savaş*'ının ilk satırlarında Marx tarafından şöyle kayda geçiriliyordu:

"4 Eylül 1870'te, Parisli işçiler cumhuriyeti ilan ettiğinde ve bu adım neredeyse aynı anda tüm Fransa'da tek bir itiraz sesi gelmeden sevinç çılgınlıklarıyla karşılandığında, devlet adamları Thiers ve generalleri de Trochu olan bir makam avcısı ve entrikacı avukatlar grubu Hôtel de Ville'i (belediye binasını) ele geçirdi." (*Fransız Üçlemesi* içinde, Yordam Kitap, s.289)

Bu "entrikacı avukatlar grubu"nun başını burjuvazinin cumhuriyetçi hizbinin lideri olan ve sonradan Üçüncü Cumhuriyet'in "kurucu babası" da sayılan Leon Gambetta çekiyordu. Gösterilerin yarattığı havanın özel basıncı altında (ki göstericiler meclis toplantısını basmış, cumhuriyetin ilan edilmesini talep etmişlerdi) aynı günün ilerleyen saatlerinde, bahsi geçen Belediye Binası'nın balkonuna çıktı ve coşkulu bir kalabalık önünde yaptığı konuşmada, yeni Fransız Cumhuriyeti'ni ilan etti. Bu girişim olayların daha ilk gününden itibaren inisiyatifin işçi sınıfından burjuvaziye geçişini işaretliyordu.

Benzer durumlarda burjuvazi genellikle böyle davranmıştır. Olayların devrimci doğrultuda gelişeceğini görür görmez inisiyatifini ele almak ve ayağa kalkmış yığınları yatıştırmak üzere zorunlu bazı adımlar atmak yoluna gitmiştir. Yaklaşık yarım yüzyıl sonra, 9 Kasım 1918'de, Almanya'nın başkenti Berlin'de benzer bir oyun aşağı yukarı aynı mizansenle sahnelenecekti. Emperyalist savaştaki yenilgiyle birlikte Kasım başında patlak vermiş bulunan devrimin önünü alabilmek üzere, gerçekte aylardan beridir savaş suçlusu monarşistlerle el ele monarşiyi kurtarma entrikaları içinde olan SPD'nin bir temsilcisi, Scheidemann, devrim dalgasının Berlin'e ulaştığı 9 Kasım günü parlamento binası balkonuna çıkmış ve coşkulu bir kalabalık önünde cumhuriyeti ilan etmişti. Tarihi dönemlerin ve dolayısıyla genel koşulların tüm farklılığına rağmen her iki ülkede olayların sonraki seyrinde de şaşırtıcı benzerlikler var. Monarşinin yıkılmasının savaştaki yenilginin bir ürünü olmasından daha baştan itibaren cumhuriyet perdesinin gerisinde dizginlerin monarşistlerin elinde kalmasına, devrimci işçi hareketinin ezilmesinden (ilkinde Paris Komünü ve ikincisinde Spartaküs Ayaklanması) yeni burjuva cumhuriyetinin temelde monarşiden devralınan askeri-bürokratik aygıtı dayalı olarak kurulmasına kadar...

Sonuçta Fransa'da Üçüncü Cumhuriyet'in ilk kuruluş adımı, 4 Eylül'de

Gambetta'nın sonradan efsaneleştirilen balkon konuşmasıyla atılmış oldu. Uluslararası İşçi Birliği'nin 4 Eylül olaylarının üzerinden daha birkaç gün ancak geçmişken yayınlanan bildirisinde (9 Eylül), olup bitenlerin anlamı Marx'ın kaleminde şöyle özetleniyordu:

"Bu cumhuriyet, tahtı devirmedi; sadece onun boşalan yerini aldı. Toplumsal bir kazanım olarak değil, ulusal bir savunma önlemi olarak ilan edildi. Bu cumhuriyet, kısmen adları çıkmış Orleans'lıların, kısmen de burjuva cumhuriyetçilerinin oluşturduğu bir geçici hükümetin elinde; ve bu kişiler arasında, 1848 Haziran ayaklanmasının silinemeyecek damgasını yiyenler de bulunuyor. Aynı hükümetin üyeleri arasındaki işbölümü pek fazla umut vaat etmiyor. Orleans'lılar güçlü konumları (orduyu ve polisi) ele geçirirken, sözde cumhuriyetçilere gevezelik makamları düşmüş durumda. İlk yaptıkları işlerin bir bölümü, imparatorluktan miras olarak yalnızca bir yığın enkaz değil, ama aynı zamanda işçi sınıfından duyduğu korkuyu da devrildiklerini hayli açık şekilde kanıtlıyor." (*age*, s.283)

"Bu cumhuriyet, tahtı devirmedi; sadece onun boşalan yerini aldı" değerlendirmesi, Engels'in yirmi üç yıl sonra Lafargue'a yazdıklarına da böylece açıklık getirmiş oluyor. Tahtı deviren gerçekte Sedan yenilgisiydi. Galiplerse o sıra henüz yalnızca Prusya kralı olan "yaşlı I. Wilhelm" ile onun kudretli başbakanı Bismarck'tı. Yenilginin ardından sırada Fransa'nın Prusya tarafından istila edilmesi ve Paris'in ele geçirilmesi vardı. Cumhuriyet'in "Toplumsal bir kazanım olarak değil, ulusal bir savunma önlemi olarak ilan edil"mesi işte burada anlamını buluyordu. Oysa burjuvazinin monarşist ve cumhuriyetçi hiziplerinin ortaklaşa kurdukları yeni hükümetin gerçek amacı, Fransa'yı ve Paris'i savunmak değil (ki bunu daha ilk günden itibaren umutsuz bir "delilik" sayıyorlardı!), Paris'te muhtemel bir işçi devriminin önünü almaktı. Bu, Komün'ün kuruluşunun ardından ele geçirilen resmi arşivler sayesinde daha o günden belgelenen bir gerçektir.

İhanetin mantığını Marx, *Fransa'da İç Savaş*'ın ilk sayfasında şöyle özetliyordu:

"... ani saldırının yol açtığı kargaşa ortamında, işçilerin gerçek önderleri hala Bonaparte'in zindanlarındayken ve Prusyalılar Paris'e doğru yürümeye başlamış-

ken, Paris, bu kişilerin devlet iktidarını ele geçirmesine katlandı; ama yalnızca, devlet iktidarının ulusal savunmadan başka hiçbir amaca hizmet etmemesi kesin koşulluyla. Ne var ki, kentlin işçi sınıfını silahlandırmadan, bu sınıfı kullanılabilir bir savaş gücüne dönüştürmeden ve savaş aracılığıyla bu sınıfın üyelerini eğitmeden Paris'i savunmak mümkün değildi. Ama silahlı Paris, silahlı devrim demektir. Paris'in Prusyalı saldırganına karşı kazanacağı bir zafer, Fransız işçisinin Fransız kapitalistlerine ve onun devlet asalaklarına karşı kazanacağı bir zafer olurdu. Ulusal Savunma Hükümeti, ulusal görev ile sınıf çıkarı arasındaki bu çatışma sırasında bir an bile duraksamadı ve bir Ulusal İhanet Hükümetine dönüştü." (*age*, s.289)

Komün, Paris'in Prusya ordusuna teslim edilmesinde ifadesini bulan bu ihaneti boşa çıkarmak üzere gündeme gelmiş gerçek bir toplumsal devrimin ifadesiydi. Ama ihanet zincirine eklenen yeni bir halkın sağladığı çok özel imkanlarla yenilgiye uğratıldı. Thiers liderliğindeki Versailles hükümetinin 9 Mayıs'ta Prusyalıların dayattığı tüm ağır koşulları olduğu gibi kabul etmesi karşılığında serbest bırakılan Bonaparte ordusu artıkları tarafından bir kan banyosu içinde ezildi. Bu kanlı kıyımın siyasal mimarı Thiers, ama askeri komutanı III. Napolyon'un kendisiyle birlikte esir düşmüş ve 9 Mayıs antlaşmasının ardından serbest bırakılmış mareşali MacMahon'du. Paris Komünü'nün bu iki kasabının, bu iki kudurgan monarşistin, sırasıyla Üçüncü Cumhuriyet'in ilk devlet başkanları olmaları ayrıca anlamlı ve açıklayıcıdır. Burjuvazinin cumhuriyetçi hizbine mensup adamlara, yani Üçüncü Cumhuriyet'in gerçekten cumhuriyetçi bir başkan tarafından yönetilmesine sıra, cumhuriyetin kuruluşundan neredeyse on sene sonra ancak gelebilecekti.

Üçüncü Cumhuriyet'in fiili ilan edilme tarihi olan 4 Eylül 1870'e geri dönelim. Marx ve Engels, konuya ilişkin değerlendirmelerinde net ifadelerle, 4 Eylül 1870'te olup bitenler için "devrim" tanımlaması yaparlar. Fakat sorun şurada ki, Marksizmin kurucuları, 4 Eylül'de İkinci İmparatorluğun sonunu ilan eden gelişmeleri birbirinden farklı, dahası birbirine zıt, kıran kırana bir mücadele halinde seyreden iki ayrı süreç olarak ele alırlar.

Bir yanda, 4 Eylül gösterilerine ön-

derlik ederek cumhuriyeti ilan eden, Prusya istilası karşısında gerçek bir ulusal savunma isteyerek Paris'i teslim etme kararı sergileyen, sonunda Paris'i ve Paris şahsında Fransa'yı savunmanın ancak bir "toplumsal cumhuriyet"le olanaklı olabileceğini gören, böylece olayların zorlamasıyla 18 Mart'ta iktidarı ele geçiren ve Paris Komünü'nü kuran işçi sınıfının temsil ettiği devrimci süreç. 4 Eylül 1870 Devrimi adına ne varsa yalnızca bu süreç, dolayısıyla onun temsilcisi olarak işçi sınıfına aittir. (Marx'ın konuyu ele alan klasik eserinde yer yer "4 Eylül Paris İşçi Devrimi" tanımlamasıyla özel bir ayrıma gitmesi bu açıdan ayrıca anlamlıdır.) Bu süreç 4 Eylül sabahı "Yaşasın Cumhuriyet!" sloganları eşliğindeki gösterilerle başlamıştı. Ama sınıfsal niteliği, ruhu ve mantığı yönünden gidip "toplumsal cumhuriyet"le, 18 Mart 1871'de ilan edilen Paris Komünü ile sonuçlandı ve ardından Komün'ün ezilmesiyle noktalandı.

4 Eylül ile başlayan gelişmelerin öte yüzünde ise, Gambetta'nın 4 Eylül akşamındaki balkon şovundan başlayarak burjuvazinin tüm hiziplerinin çöken imparatorluk rejiminden devralınan devlet aygıtına egemen olmak, daha da önemlisi, Paris'te muhtemel bir toplumsal devrimin önünü almak üzere giriştikleri sayısız entrika ve ihanet, en sonunda ise, tam da bu açık ihaneti boşa çıkarmak üzere gündeme gelen Komün'ün gaddarca ezilmesi var. Bu, başından itibaren, 4 Eylül 1870'ten 28 Mayıs 1871'e (Komün'ün ezilmesine) kadar, tümüyle bir karşı-devrim sürecidir.

Üçüncü Cumhuriyet gerçekte işte bu karşı-devrim sürecinin ürünüdür. Üçüncü Cumhuriyet, Fransa'yı savaş macerasıyla yıkıma sürüklemiş Bonapartistler de dahil burjuvazinin tüm hizipleri, Marx'ın sıklıkla kullanmayı tercih ettiği ifadeyle, bu hiziplerin birleşik ifadesi olan "düzen partisi" tarafından tam da bu süreç içinde şekillendirildi. Dolayısıyla Üçüncü Cumhuriyet, hiçbir biçimde 4 Eylül Paris İşçi Devrimi sürecinin kendi öz ürünü değil, tersine onun boşa çıkarılmasının ve gidererek yıkımının bir yan sonucu oldu. Yine de sonuçta varlığını bu devrime borçluydu. Paris İşçi Devrimi'ni boşa çıkarmak ihtiyacı ve çabası burjuvazinin tüm hiziplerini zorunlu bir koalisyona sürüklemiş, bu ise monarşistlerin yeni bir monarşiyeye dönüş şansını ortadan kaldırmıştı. Sonuçta saf burjuva biçimini kazandıktan bir süre sonra yerini monarşiyeye bırakmak zorunda kalan ilk iki cumhuriyetten farklı olarak, Fransa'da Üçüncü Cumhuriyet uzun süreli yaşama olanağı bulmuştu.

(Devam edecek...)

Soçi'de Dağlık Karabağ zirvesi

Azerbaycan ve Ermenistan arasında geçen yıl eylül ayında başlayan ve 44 gün süren "İkinci Dağlık Karabağ Savaşı" olarak bilinen bir savaş yaşandı. Bu savaşta Azerbaycan sermaye devleti, Türkiye ve İsrail'den aldığı askeri destekle, Ermenistan güçlerini Dağlık Karabağ ve çevresinde 1990'lı yıllardan beri kontrol ettikleri topraklardan çıkardı. Azerbaycan ile Ermenistan arasında yaşanan bu savaşta en az 6 bin 500 kişinin yaşamını yitirdiği açıklandı ve savaş Rusya'nın arabuluculuğunda sağlanan ateşkesle son buldu.

Ateşkes anlaşmasının birinci yılında, Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin'in çağrısıyla, Rusya'nın Soçi kentinde 26 Kasım tarihinde bir zirve düzenlendi. Zirveye, Putin'in ev sahipliğinde Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev ve Ermenistan Başbakanı Nikol Paşinyan katılımıyla gerçekleşti. Dağlık Karabağ'daki gelişmelerin ele alındığı üçlü zirvenin sonunda, Rusya, Azerbaycan ve Ermenistan tarafından imzalanan ortak bir bildiri yayınladı. Bildiriye göre, tarafların iki ülke arasındaki sınırların yeniden belirlenmesi için ortak komisyon kurulması konusunda uzlaşma sağladığı açıklandı. Üçlü görüşme ile ilgili konuşan Putin, temel noktalarda anlaşma sağladıklarını, aradaki ulaşım hatlarının yeniden açılması ve insani konuların görüşülmesi gerektiğini belirtti. Putin konuşmasının devamında, "Tarihsel bağlarımız var. Onları gelecekte yeniden tesis etmeli ve geliştirmeliyiz. Tansiyonun düşmesi ve insanların barış içinde yaşayabilmesi gerekiyor. Yakın gelecekte sınırların belirlenmesi konusunda çalışacağız." dedi.

Ortak yapılan açıklamada konuşan Aliyev, Rusya'nın Azerbaycan ile Ermenistan arasındaki sınır sorunlarına verdiği desteği takdir ettiğini belirtirken, Azerbaycan'ın Ermenistan ile sınırlarını belirleme sürecini başlatmaya hazır ol-

duğunu vurguladı. Rus barış güçlerinin bulunduğu bölgede durumun genel olarak istikrarlı olduğunu kaydeden Aliyev, "Ciddi olaylar, kasıtlı yapılan provokasyonlar olmadı. Sistematik nitelik taşımayan ufak olaylar yaşandı. Bu nedenle Rus barış güçlerine iyi hizmetlerinden dolayı teşekkür ediyoruz. Bölgede güvenliği sağlıyorlar." ifadelerini kullandı.

Ermenistan medyasına yansıya bilgilere göre, Ermenistan Başbakanı Nikol Paşinyan, üçlü görüşmelerde, Ermeni savaş esirleri ve Ermenistan topraklarının Azerbaycan kuvvetleri tarafından işgali konusunu gündeme getirdi. Haberlere göre Paşinyan "Bu yıl 12 Mayıs'tan sonra aslında Ermenistan-Azerbaycan sınırında bir kriz durumumuz var. Bizim değerlendirmemiz, Azerbaycan birliklerinin Ermenistan'ın egemen topraklarını işgal ettiği yönündedir." diyerek, Azerbaycan Cumhurbaşkanı ile aynı fikirde olmadığını, savaş esirleri, rehinelere ve diğer tutuklular meselesinin de çok önemli insani meseleler olduğunu vurguladı. Ayrıca görüşmede olumlu havanın oluşturulmasından dolayı Putin'e teşekkür eden Paşinyan, "Dağlık Karabağ sorununun çözümünün AGİT Minsk Grubu eş başkanlığı çerçevesinde gerçekleşmesi gerektiğine inanıyoruz. Ancak birçok konunun üçlü ve ikili formatlarda tartışılabilirliğini, çözülebileceğini düşünüyorum." dedi.

Yüzölçümü 4 bin 400 kilometrekare olan Dağlık Karabağ, bugün Azerbaycan ve Ermenistan arasında 20. yüzyılın başlarından bu yana süren, yani Sovyetler Birliği döneminden kalma bir sorun alanıdır. Azerbaycan ve Ermenistan, 1922'de Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'ne katıldılar. Tarihi olarak iki toplum arasında sorunlu bir alan olan Dağlık Karabağ da 1923'te Azerbaycan Cumhuriyeti'ne bağlı özerk bir bölge statüsü

kazandı. Moskova'nın kararı, Ermenistan yönetimi tarafından hiçbir zaman kabul görmedi. Sovyetler Birliği'nin dağılmaya başladığı dönem olan 1980'lerde Dağlık Karabağ sorunu da su yüzüne çıktı.

Dağlık Karabağ'da örgütlü Ermeniler, Sovyetlerin kuruluşunda "Türkiye'yi memnun etmek için bölgenin Azerbaycan'a bağlandığını" iddia ederek, Bakü yönetiminden ayrılmayı talep ettiler. Ekim 1987'de Erivan'da bu talebe destek gösterileri düzenlendi. Gösterilerden birkaç gün sonra, 18 Ekim 1987'de, bugün hala sınır bölgesinde zaman zaman yaşanan çatışmaların ilk temeli atıldı. 1988'de ise Dağlık Karabağ Ulusal Konseyi üyesi Ermeni vekiller, bölge nüfusunun "yüzde 70'ini" Ermenilerin oluşturduğunu iddia ederek, Ermenistan Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti'ne bağlanmayı talep ettiler. Bakü bu talebi reddetti, Moskova da Bakü'ye destek verdi. 1988'in sonunda iki halk arasındaki çatışmaların durdurulması için, bugün Dağlık Karabağ'ın idari merkezi konumundaki Henkendi'den Azeriler çıkarılırken, Suşa'dan da Ermeniler çıkarıldı. 1989'da Moskova, Dağlık Karabağ'ın yönetimini doğrudan Bakü'ye devretmişti. Bu tarihten sonra Dağlık Karabağ sorunu, bir süre sonra bağımsızlığını kazanacak Bakü ve Erivan için en öncelikli sorunlardan biri haline geldi.

Azerbaycan, Sovyetler Birliği'nin dağılmasının ardından, 1991 yılında bağımsızlığını ilan ettikten sonra, Dağlık Karabağ'ın özerklik statüsünü kaldırdığını açıkladı. Bu açıklamadan bir ay sonra Dağlık Karabağ Meclisi referanduma giderek Azerbaycan'dan ayrılmak istediğini duyurdu. Referandumu, Azeriler boykot etti. Dağlık Karabağ meclisi 1992 başında da bağımsızlığını ilan etti ancak bu ilanı sadece Ermenistan Cumhuriyeti tanıdı. Ardından çatışmalar yoğunluk kazandı. 1994'e kadar süren savaşlarda 30 bin kişi hayatını kaybetti. Dağlık Karabağ bölgesi ile "rayon" adı verilen 7 bölge Ermenistan tarafından işgal edilmiş oldu. Bölgede yaşayan yaklaşık 600 bin Azeri mülteci durumuna düştü. Zaman zaman iki ülke arasında üst düzey görüşmeler yürütüldü. Bu görüşmelerde Azerbaycan Ermenistan'ın işgal ettiği topraklardan çekilmesini talep ederken, Ermenistan Dağlık Karabağ'a kendi kaderini tayin edeceği bir statü sağlanmaması halinde bunu yapmayacağını duyurdu. İki taraf bugüne kadar sorunlar üzerinde herhangi bir anlaşmaya varamadı.

Sovyetler Birliği'nin dağılmasının ardından bağımsızlığını ilan eden Ermenistan hem diplomatik hem askeri hem de maddi anlamda büyük ölçüde Rusya'nın etkisini üzerinde hissetmeye devam etti. İki ülke arasında (Belarus, Kırgızistan, Kazakistan ve Tacikistan'ın da taraf oldu-

ğu) Kolektif Güvenlik Anlaşması Örgütü çerçevesinde yürüyen bir askeri ittifak var. Bu kapsamda Ermenistan'da Rus ordusuna ait üsler de bulunuyor. İki ülke, aynı zamanda (Belarus, Kırgızistan ve Kazakistan'ın da taraf olduğu) Rusya öncülüğünde oluşturulan Avrasya Ekonomik Birliği'nin de üyesi. Sovyetlerin yıkılışı ile birlikte Dağlık Karabağ sorunu, emperyalist güçlerin bölgeye müdahalesi için bir vesile nedeni olarak kullanılmaktadır. Bu durum ise sorunu çözmek bir yana, bölgedeki istikrarsızlığı artıran bir faktör olmaktadır.

Öte yandan jeopolitik konumuyla Güney Kafkasya bölgesi, Rusya, Türkiye ve İran gibi üç büyük gücün rekabet merkezindedir. Meselenin uluslararası bir problem haline gelmesi ise asıl olarak bölgenin zengin yeraltı kaynakları ve jeopolitik konumu ile ilgilidir. Azerbaycan'ın Hazar kıyılarında petrol ve doğalgaz bulunmasından bu yana, ülkenin siyasal ve sosyal istikrarı, emperyalist ülkeleri yakından ilgilendiren bir konu haline gelmiştir. Azerbaycan'ın bulunduğu bölge, Hazar petrolünün ihraç yollarını giderek daha çok kontrol altında tutmak isteyen Rusya için önemlidir. Diğer taraftan Batılı emperyalist ülkeler de enerji zengini ve ulaşım açısından önemli olan bu bölgede etkili olmak istemektedirler. Azerbaycan'ın doğal kaynaklarını dünya pazarlarına ulaştırmada bir bakıma garantör olan ABD emperyalizmi Hazar petrolünün güvenliği açısından ülkenin dış politikasında doğrudan etkin rol almaktadır. Ayrıca Rusya'yı Güney Asya cephesinden kuşatılabilirlik amacı çerçevesinde bölge ülkeleriyle yakın ilişkiler kurmak için yoğun bir çaba sarf edilmektedir.

Bugün Dağlık Karabağ meselesi üzerinden ortaya çıkan sorun, son yirmi yıl içerisinde Ermeni ve Azeri halklarının birbirlerini boğazlamasına neden olmaktadır. Oysa Bolşeviklerin önderliğindeki Büyük Sosyalist Ekim Devrimi, bir halklar hapishanesi olan o geniş coğrafyada ulusların kendi kaderini tayin hakkını kayıtsız şartsız uygulayarak, halklar arasındaki en gerçekçi barışı sağlamıştı. Eşitlik ve gönüllü birlik ilkeleri üzerinden yaratılan bu sistem her türden ayrımcılığın ve ırkçılığın panzehiri olmuş, yıllarca halkların hoşgörüyü dayalı kardeşçe yaşama- larının zeminini oluşturmuştur. Bugün ise kapitalist sisteme entegre olmuş bu ülkelerde sermayenin çıkarları için mazlum halkların kanı akıtılmakta, savaşların sonu gelmemektedir. Ve emperyalist gerici- lerin düzenlediği zirvelerden de hiçbir biçimde gerçek anlamda kalıcı bir barış çıkmayacaktır. Gerçek bir barış için dünya halklarının önündeki tek yol yeni Ekim Devrimlerini gerçekleştirmektir.

Savaş ve iç savaş örgütü NATO'nun Riga zirvesi

“Resmi kuruluş gerekçesine ve taşıdığı isme göre NATO sözde ‘savunma amaçlı’ bir devletler ittifakıdır; ittifak kapsamındaki ülkeleri, Sovyetler Birliği ve müttefiklerinin saldırısına karşı korumayı amaçlamaktadır. Oysa bütün bir tarihi, onun gerçekte bir saldırı ve savaş örgütü, bu çerçevede bir tehdit ve şantaj örgütü olduğunu ortaya koyar. Dahası o sadece bir uluslararası saldırı ve savaş örgütü değil, belki çok daha önemli olarak, aynı zamanda ittifak bünyesindeki tüm ülkeler için gizli ve kirlili bir iç savaş örgütüdür de. Özellikle ‘89 yıkılışına kadar olan dönemde onun bu özelliği çok daha belirgin ve fiili uygulama olarak ön plandadır, buna ilişkin kanlı ve kirlili icraatları yıkılışa denk düşen yakın yıllara kadar önemli ölçüde karanlıkta kalmış olsa bile.

“NATO elbette ki başından beri bir saldırı ve savaş örgütüdür, bu kadarı onun dolaysız olarak açık olan konumuna ve rolüne işaret eder. Fakat NATO aynı zamanda dört dörtlük bir iç savaş örgütüdür de. Bu temel özelliği oldukça erken yıllardan beri dünya devrimcileri tarafından biliniyor ve teşhir ediliyordu. Fakat resmi düzeyde bu her zaman inkar ediliyor, bir komünist iftirası sayılıyor. Sovyetler Birliği ve Doğu Blok’unun çöküşünü izleyen dönemde açığa çıkan gerçekler, bu konuda hiçbir tartışma bırakmadı, örgütün her ülke bünyesindeki kirlili iç savaş aygıtları bir bir açığa çıktı. Bir tek Türkiye ve elbette ABD dışında, bu gerçek resmi düzeyde kabul de gördü. İtalya’da (ünlü Gladio), Almanya’da, Belçika’da, Hollanda’da, İngiltere’de, Norveç’te, Danimarka’da, Yunanistan’da (ve hatta ittifakın askeri kanadından 1966’da çekilmiş Fransa’da ve ‘tarafsızlığı’ ile ünlü İsviçre’de bile), bu kanlı ve kirlili uluslararası örgütün ulusal uzantıları olduğu açığa çıktı. Çöktükten sonra her ülkede kontr-gerilla örgütleri, Gladio vb. isimler altında bir dizi kirlili savaş örgütü, birbiri peşi sıra açığa çıktı, hükümetler bu örgütlerin varlığını itiraf etmek zorunda kaldılar ve görünüşe göre tasfiye de ettiler. Gerçekte ise bu örgütlerin varlığını halen de sürdürdüğünden kuşku duyulamamalıdır.” (Kızıl Bayrak, 7 Aralık 2012)

“Bir saldırı, savaş ve iç savaş örgütü” olma unvanını adeta tescil edercesine, NATO’ya bağlı ülkelerin dışişleri bakanları 30 Kasım-1 Aralık 2021 tarihleri ara-

sında iki günlük bir zirve için Ukrayna ve Rusya Federasyonu sınırına yakın bir mekanda savaş tamamları eşliğinde bir araya geldiler. Haliyle zirvenin “gürültüsü” sınırları aşarak Moskova’da yankı buldu.

Zirve öncesi Ukrayna Cumhurbaşkanı Volodimir Zelenski, Rusya’nın Ukrayna’da darbe girişimi planladığını iddia etmiş, “Yalnızca Rusya’dan kaynaklanan zorluklar ve olası bir gerilim değil, ülkemizin içinde de büyük sorunlarla karşı karşıyayız. 1-2 Aralık’ta ülkemizde bir darbe gerçekleşeceğine dair bilgi aldım.” diyerek gerginliği körüklemişti. Her ne kadar Rusya ithamları yalanlasa da NATO Rusya’ya karşı ateş püsküren açıklamalarını peş peşe sıralamaktan geri durmadı.

Rusya’nın Ukrayna sınırındaki askeri hareketliliği Ukrayna’nın darbe ithamlarına dayanak yapıldı ve NATO’nun “kaşlarını çatmasına” neden gösterildi. Ardından NATO, Ukrayna’yı tam üye olarak pakta alabileceğini ifade ederek, Rusya’ya gözdağı vermeye kalktı. Rusya ise NATO’nun böyle bir adım atması durumunda “Ukrayna’ya saldırabileceğini” açıkladı. NATO da “karşılığını alırsın” minvalinde bir cevap verdi.

ABD ve NATO’nun Karadeniz’deki askeri yığınağı, Rus ordusunun bölgede ve Ukrayna sınırındaki hareketliliği sırasında NATO dışişleri bakanlarının Letonya’da Rusya ve Belarus sınırına yakın başkent Riga’da Gürcistan ve Ukrayna’nın da katılımı ile “ateşe benzin dökme misali” bir araya gelmeleri, NATO’nun “savaş ve iç savaş örgütü” olmanın tescili ve tam bir savaş çığırkanlığıdır.

Zirvenin birinci günü sonrası NATO Genel Sekreteri Jens Stoltenberg, “Ukrayna sınırında Rus birliklerinin büyük bir yığınak yaptığını, ağır askeri teçhizat, insansız hava araçları ve muharebe birlikleri görüyoruz. Rusya bu duruma açıklık getirmelidir.” açıklaması yaptı. “Bugün

Rusya’nın Ukrayna sınırındaki askeri hareketliliği ve Belarus konularını ele aldık. Rusya’nın niyeti hakkında belirsizlik var. Niyetleri değişebilir. Saldırı ihtimalinin ne olduğunun önemi yok. En kötüsüne hazırlıklı olmalıyız.” diyen Stoltenberg, “saldırı olması halinde bunun Rusya’ya çok pahalıya mal olacağı” tehdidinde bulundu.

Stoltenberg toplantının ikinci gününün sonunda da kameraların karşısına geçti ve “Gürcistan ve Ukrayna’nın egemenliklerine ve toprak bütünlüklerine desteğimiz kararlılıkla sürmeye devam edecektir.” dedi. Stoltenberg, açıklamasında, “NATO Dışişleri Bakanları toplantısını bitirdik. İlk oturumumuza Gürcistan ve Ukrayna katıldı. Bölgedeki güvenlik durumunu görüştük. Rusya’nın komşularına karşı saldırgan ve istikrarsızlaştırıcı eylemleri ile Ukrayna çevresindeki askeri yığınağı devam ediyor. Tetikte olmamız ve gerginliğin tırmanmasından kaçınmamız gerekiyor.” ifadelerini kullandı. Fakat “Rusya’nın gelecekteki herhangi bir saldırısının yüksek bir bedeli olacağı” ve “Rusya için ciddi siyasi ve ekonomik sonuçları doğuracağı” tehdidini savurmadan da geri kalmadı.

NATO uzun süredir Gürcistan ve Ukrayna’yı NATO bünyesine almanın, böylece Rusya sınırına, doğuya doğru genişlemenin hesabını yapmaktadır. Gürcistan ve Ukrayna ile uzun süredir devam eden bir yakın ortaklıkları olduğunu vurgulayan NATO Genel Sekreteri, “Gürcistan ve Ukrayna’nın egemenliklerine ve toprak bütünlüklerine desteğimiz sarsılmaz olmaya devam ediyor ve her iki ülkeye de desteğimizi artırma taahhüdümüzü sürdürüyoruz.” diyerek, doğuya doğru genişleme hedefini dolaylı da olsa dile getirdi.

Ukrayna ve Gürcistan üzerinden doğuya doğru genişleme, Rusya’nın önünü

alma hesabına dayalıdır. Nitekim her ne kadar öne çıkarılmasa da Avrupa’ya uzanan enerji yollarının “güvenceye alınması”, Rusya’nın Avrupa’ya enerji tedarikindeki etkinliğinin kırılması Riga toplantısının ana gündemlerini oluşturmaktaydı.

NATO Letonya’nın başkenti Riga’da Gürcistan ve Ukrayna üzerinden doğuya doğru genişlenin yanı sıra, Afganistan hezimetini de masaya yatırdı. NATO’nun Afganistan’dan çekilme kararını da konuştuklarını aktaran Stoltenberg, “Afganistan’dan alınan derslere baktığımızda, terörle mücadele çabalarımızı sürdürmeli ve ortaklarımızın kapasitesini geliştirmeliyiz. Irak’taki eğitim misyonumuzun kritik çalışmaları da dahil.” açıklaması yaptı. Her ne kadar dillendirilmese de bir daha “böyle hatalara” düşülmemesi için kafa yorulduğu kesin. Ki NATO Genel Sekreteri’nin Afganistan’la ilgili sözleri de yaşanan hezimetin dışı vurumundan başka bir şey değildir.

Doğudan batıya, oradan Balkanlara ve Orta Doğu’ya kadar uzanan savaş stratejisini masaya yatıran NATO tam anlamıyla savaş çığırkanlığı yapmaktadır. Bir savaş ve iç savaş örgütü olan NATO’nun bu hamleleri karşısında Rusya’nın tavrı açık. Putin, Rusya sınırındaki NATO tatbikatlarının tehditkâr olduğuna vurgu yaparak, “Bütün bunlar bizim için bir tehdit oluşturuyor.” dedi. Ayrıca Polonya ve Romanya’da konuşlu NATO füze savunma sistemine yanıt olarak, “Rus Donanması 2022’nin başlarında yeni hipersonik ‘Zirkon’ füzelerini hizmete sokacağını” duyurdu.

NATO’nun yeni savaş hamlelerine Çin’in de kayıtsız kalmayacağı kesin. Kesin olan başka bir şey ise savaş çanlarının yüksek tonda çaldığıdır.

NATO her daim bir savaş ve iç savaş örgütü olagelmıştır. NATO’nun Riga zirvesi bunun yeniden tescilidir. Şimdi de “En kötüsüne hazırlıklı olmalıyız” diyerek, açıkça savaş çığırkanlığı yapmaktadır. Dolayısıyla NATO’nun konumu ve işlevi ile beraber Riga zirvesinden yansıyan ve Asya’dan Balkanlara ve Orta Doğu’ya uzanan geniş coğrafyayı kapsayan saldırıları hazırlığını ve “yeni misyonunu” kitleler içinde teşhire ve eylemli tepkilere konu etmek süreklilik arz eden devrimci bir görevdir.

“Trafik lambası koalisyonu” tekelleri cesaretlendiriyor

Almanya’da 26 Eylül’de yapılan federal parlamento seçimlerinde SPD 206, ittifak halinde giren Hristiyan Birlik partileri (CDU ve CSU) 196, Yeşiller 118, liberal Hür Demokratik Parti (FDP) 92, ırkçı-faşist parti AfD 83, Sol Parti de 39 milletvekili çıkarmışlardı. Seçim sonuçları muhafazakar birlik partilerinin (CDU/CSU) öncülüğünde Yeşiller, FDP veya SPD öncülüğünde Yeşiller ve FDP’nin yer alacağı koalisyon hükümetlerini mümkün kılıyordu.

Merkel’in başkanlığındaki 16 yıllık CDU/CSU-SPD koalisyonundan bıkkınlık duyan toplumun değişim isteklerini manipüle etmek için bir “değişimi” tercih eden kapitalist tekeller, SPD öncülüğünde Yeşiller ve FDP’nin yer alacağı bir koalisyon tercih ettiler. Böylece, aynı zamanda CDU’ya dinlenme fırsatı da sağlanarak, bir taşla iki kuş vurdular.

Koalisyon konusunda anlaşılan SPD, Yeşiller ve FDP, Berlin’de basın toplantısı düzenlediler. Toplantıda konuşan Olaf Scholz, “Bir koalisyonumuz var” dedi. 16 yıl sonra Angela Merkel’den boşalan Başbakanlık koltuğuna oturacak olan SPD Başkanı Scholz, “Şimdi partilerimiz koalisyon anlaşmasını oylayacak.” ifadelerini kullandı.

Koalisyon protokolünde, SPD’ye Başbakanlığın yanı sıra İçişleri Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal İşler Bakanlığı, Savunma Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, İmar Bakanlığı, Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Bakanlığı, Göç, Mülteciler ve Uyumdan Sorumlu Devlet Bakanlığı ve Eyaletlerden Sorumlu Devlet Bakanlığı verildi. Olaf Scholz’un başkanlığında kurulacak hükümette Yeşiller Eş Başkanı Robert Habeck Ekonomi ve İklimi Koruma Bakanlığını, partinin diğer Eş Başkanı Annalena Baerbock Dışişleri Bakanlığını üstlenirken, FDP Genel Başkanı Christian Lindner ise Maliye Bakanlığı görevine getirildi.

KAPİTALİST TEKELLERE DESTEĞİN YÜKÜ EMEKÇİLERİN SIRTINA YIKILACAK

Koalisyonun programı “Daha fazla ilerleme kaydetmeye cesaret et-Özgürlük, adalet ve sürdürülebilirlik için İttifak” başlığı altında sunuldu. 178 sayfalık koalisyon hükümeti anlaşmasının iskeletini büyük kapitalist tekellerin kalifiye işgücününün giderilmesi, çevrenin korun-

ması adı altında teknolojik dönüşümün maliyetinin sübvansede edilmesi, teknik olarak eskiyen Tornado savaş jetlerinin yerine yeni savaş uçaklarının alınması, İHA’ların SiHA’lara dönüştürülmesi, AB üyelerinin ulusal ordularıyla daha fazla işbirliğinin geliştirilmesi, Alman tekelleri için hayati önem taşıyan AB’nin genişletilmesi, AB’nin karar alma ve uygulamasının önündeki engellerin AB’deki büyük emperyalist güçlerin ihtiyaçları doğrultusunda reforme edilmesi, AB Konseyi’nin daha birleşik ve etkili çalışmasının sağlanması gibi başlıklar oluşturuyor.

Programda bunların yanı sıra “özgürlük ve adalet” için seçmen yaşının on altına indirilmesi, çifte vatandaşlığın tanınması gibi bir kısım maddeler bulunuyor. Ayrıca asgari ücretin açlık sınırının bir tık üzerinde tutularak saatte 12 euroya yükseltileceğine; bir yılda inşa edilecek 400 bin dairenin dörtte birinin devlet tarafından finanse edileceğine yer verilen koalisyon programında, yüksek kiralara karşı mücadele edileceği manipülasyonu yapıyor. Devlet ve belediyelere ait sosyal konutların neoliberal politikaların revaçta olduğu dönemde yok pahasına özelleştirildiğini, sonrasında da inşaat sektörünün büyüklerine sermaye aktarmanın enstrümanları olan ve devletin sübvansede ettiği “sosyal” konutların kiralarının da düşük olmadığını Almanya’da yaşanan her vatandaş günlük yaşamından biliyor. Nitekim bu gerçeği bilen Kiracılar Derneği, hükümetin konut politikasını, “Kiracılar için bir hayal kırıklığı” diyerek eleştirdi.

Koalisyon hükümeti programının başlıklarından da anlaşılacağı üzere, kurulan hükümet, kapitalist tekellere “Daha fazla ilerleme kaydetmeye cesaret et” derken, seçmen yaşının düşürülmesi, çifte vatandaşlık gibi düzenlemelere de yer vererek, “özgürlük, adalet” vb. demagojisiyle tekellerin “sürdürülebilir ittifakı” için toplumsal temel yaratmayı amaçlıyorlar...

YENİ HÜKÜMETİN İKLİM-ÇEVRE, SİLAHLANMA VE SOSYAL PROGRAMI

Kurulacak hükümetin iklim ve çevre programı Yeşillerin sorumluluğunda tekellerin çıkarlarını temel alıyor. Biliniyor ki Avrupa’nın en büyük on CO₂ yayıcısından yedisi Almanya’dadır. Özellikle iklime zarar veren linyitin yakılması tercih edilmektedir. Buna rağmen hükümet programında sera gazı üreticilerini sorumlu tutacak hiçbir bağlayıcı önleme yer verilmiyor. İklimin korunması şimdiye kadar olduğu gibi kâr yasasını temel alan “piyasa ekonomisi”nin insafına, “yeşil ekonomi” sahtekarlığıyla terk ediliyor.

Yeşillerin Eş Başkanı Robert Habeck üstleneceği Ekonomi ve İklimi Koruma Bakanlığı, Alman otomotiv sektörünün geride kaldığı e-auto yarışında otomotiv tekellerini “iklimin korunması” aldatmacasıyla perdeleyip sübvansiyonlarla teşvik etmeyi, böylece rekabeti Alman tekelleri lehine çevirmeyi hedefliyor. Bisiklet yollarının, toplu taşımının ve demiryollarının yaygınlaştırılıp ulaşımın ucuzlatılması yerine, çevreye zararlı olan hibritlere sübvansiyon verilmeye devam edilecek. Programda 2030 yılına kadar 15 milyon elektrikli arabanın da trafiğe çıkarılacağı vurgulanıyor. Hızla büyüyen bireysel e-auto pazarı (şu anda pazar payı %4) kapitalist tekeller için yeni bir kâr kaynağıdır. Ancak üretim süreci ve batari sorunlarıyla birlikte e-auto iklim ve çevre için bir felakettir. Robert Habeck, iklim ve çevreyi yeşile boyadığı “piyasa ekonomisi”nin insafına terk ederek, çevre felaketine yeşil bir karakter sağlıyor. Seçimlerde ikiyüzlü vaatlerde bulunan, kendi vaatleriyle bile dramatik bir şekilde çelişen koalisyon hükümetinin çevre politikası reformist kesimleri bile sukutuhayale uğrattı. Reformist bir kuruluş olan Deutsche Umwelthilfe’den Jürgen Resch bile koalisyonun çevre programını, “Otomobil şirketlerinin ağırlığı çok açık.” diyerek eleştirdi.

Sosyal demokrat-yeşil-liberal koalisyonunun “ilerleme” programı, kapitalist tekellerin iklim uyumluluğu ve dijitalleşme adı altında yapacakları yatırımların yüzde yüzünü ilk yılda bilançolarında zarar olarak göstermelerine olanak sağlıyor. Hükümet programında servet vergisine yer verilmediği gibi, tekellere vergilerini daha da düşürebilmeleri için, vergi zarar mahsupları genişletilerek destek veriliyor. Ayrıca devlet bankası KfW’nin (Kreditanstalt für Wiederaufbau) kapitalist tekellere finans desteğinin de arttırılacağı belirtiliyor.

Öte yandan çalışma saatlerini daha da esnek hale getirmeyi amaçlayan hükümet, çalışma koşullarını tekellerin isteklerine uyumlu hale getirmeye çalışacak. Seçim kampanyasında “Hartz IV’ün üstesinden gelin” talebini öne geçiren Yeşiller bu vaatlerinden de tornistan yaptılar. Hartz IV veya “Bürgergeld”e enflasyon düzeyinde yapılması öngörülen 31 euroluk bir artışla, işsizlerin alacağı aylık sosyal yardım açlık demek olan 480 euro olacaktır.

Hükümetin kapitalist tekellerin çıkarlarını temel alan programı bekleneneği üzere kapitalist tekellerin örgütlerinin yüksek takdirini kazandı. Alman Metal İşverenler Birliği (Gesamtmetall) Başkanı Stefan Wolf, çalışma ve sosyal ilişkiler alanına dair koalisyon anlaşmasının son Merkel hükümetinin anlaşmasından önemli ölçüde daha iyi olduğunu belirterek, programı memnuniyetle karşıladığını dile getirdi.

DIŞ POLİTİKA KONUSUNDA TEMKİNLİ TEDİRGİNLİK

İklim-çevre, silahlanma ve sosyal programıyla kapitalist tekellerin takdirini kazanan koalisyon hükümetinin Dışişleri Bakanlığında Transatlantik saldırganlığının ateşli bir savunucusu olan Annalena Baerbock’un (Yeşiller Eş Başkanı) getirilmesi ise temkinli bir tedirginliğe yol açtı. Annalena Baerbock seçim öncesi ve seçim kampanyası döneminde Çin ve Rusya karşıtı povokatif açıklamalar yapmıştı.

Halihazırda denge politikasıyla zaman kazanmaktan yana olan Alman tekellerinin bazı çevrelerinin tedirginliği, DW’nin konuya dair nispeten geniş bir değerlendirmesinde işleniyor. “Trafik lambası koalisyonunun toplam 173 sayfalık programında gelecekteki dış politikasına sadece 143. sayfasında yer ayırma”sına serzeniş girizgahıyla başlayan değerlendirme, “Ancak yeni federal hükümet, Angela Merkel yönetiminde 16 yılda Çin ile gelişen yakın ekonomik iş birliğini Pekin’e daha sert bir yaklaşımla nasıl uzlaştırmayı planlıyor? Merkel yıllarının ekonomik pragmatizminden bir dönüş olacak mı?” sorularıyla devam ediyor.

Bolivya'daki Amerikancı askeri darbeyi hararetle destekleyen, ABD emperyalizminin Afganistan, Irak ve Balkanları harabeye çeviren saldırganlığına destek için Alman Anayasasının dışarıya Alman askerlerinin gönderilmesini yasaklayan hükümlerini SPD ile ortağı olduğu koalisyon hükümeti döneminde değiştiren Yeşiller, seçim kampanyalarını da Biden'ın "insan hakları" ve "demokrasi" riyakarlığıyla uyumlulaştırdılar. Yeşiller, ABD ile Çin ve Rusya arasında sertleşen rekabet çatışmasında ABD ve NATO yanlısı politikalarında riyakarca kullandıkları "insan hakları" gibi argümanları Dışişleri Bakanlığı döneminde de sürdürecekler. Fakat Alman tekelleri Çin ve Rusya karşısında sınırları zorlamanın pahalıya mal olacağına farkındalar. Bu gerçeği hesaba katan denge yanlıları, "Avustralyalı şirketler, Çin'deki insan hakları durumuna yönelik açık eleştirinin sonuçlarını çok iyi biliyorlar." uyarısında bulunarak, NATO ve ABD saldırganlığının militan savunucusu Dışişleri Bakanı Annalena Baerbock'u kimin dengeleyeceğine dair kaygılarını dile getiriyorlar.

ÇEVRE VE İKLİM PİYASAYA VE SAVAŞ UÇAKLARINA EMANET

Trafik lambası koalisyonunun liberal çevrelerde yarattığı heyecan dalgasının sebeplerinden bir diğeri de silahlanma konusundaki tutumdur. Hükümet programında askeri insansız hava araçlarının (İHA) yanına silahlı insansız hava araçlarının (SiHA) eklenmesi ve demode olmuş Tornado savaş jetlerinin yerine yeni savaş uçakların alınması yer alıyor. Ve bu CDU'lu eski Savunma Bakanı Annegret Kramp-Karrenbauer'den devralınmış devlet politikasıdır. Şimdi bunu çevre ve iklimin korunması ile birleştiren bir koalisyon işbaşına geliyor. Dolayısıyla kapitalizmi yeşile boyayanların programı, daha modern savaş uçaklarıyla çevre ve iklimin korunması gibi basit hileyi içeriyor.

SPD-Yeşiller-FDP koalisyonuna dair hayaller konusunda en isabetli hatırlatmayı ise, *Jungewelt* gazetesinin yayınladığı naif değerlendirmeye karşı yorumuyla bir okuyor:

"Maliye bakanı olarak Bay Lindner, en kötüsünden şüphelenerek sizi korkudan titretiyor. Beni asıl korkutan bir SPD Savunma Bakanı ve 'Yeşil' bir Dışişleri Bakanı. Daha önce görmüştük! Unutanlar için, ikisi Yugoslavya'yı Taş Devri'ne döndüren bombalamanın sorumlularıdır. (Yeşil) Annalena da Annegret (CDU'lu eski Savunma Bakanı) gibi Moskova'ya ya da Pekin'e yürümek isteyen biridir. Bunun için kötü hiss ediyorum. ABD'ye gitmeye cesaretleri yok, orada yüzmek zorundasın. Umarım bu sefer önlenebilirler."

Honduras'taki seçimlerden yansıyanlar

Honduras'ta 28 Kasım Pazar günü, yeni bir cumhurbaşkanı, 128 Ulusal Kongre üyesi, 298 belediye başkanı ve 20 Orta Amerika Parlamentosu üyesi için oy kullanıldı. Seçimlere katılım yüzde on artarak yüzde 68 düzeyine çıktı. Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde sağcı Honduras Ulusal Partisi'nin (Partido Nacional de Honduras-PNH) adayı Nasry Asfura'ya karşı sol parti adayı Xiomara Castro büyük fark elde etti. Böylece sol on iki yıl sonra ilk kez galip geldi. Ulusal Seçim Konseyi'nin (CNE) pazartesi günü yaptığı açıklamaya göre, Xiomara Castro kullanılan oyların yüzde 53,6'sını aldı. Nasry Asfura seçmenlerin yüzde 33,88'inin oyunu alırken, üçüncü aday Rosenthal yüzde 9,21'de kaldı.

On iki yıldır iktidarda olan ve görevdeki Cumhurbaşkanı Hernández'in ocak ayında ikinci dönemini sonlandıracak olan PNH adayı olan Nasry Asfura, bir iş adamıdır. Panama'da bir offshore şirketinde de hissedardır. Haziran 2021'e kadar görevi kötüye kullanma, dolandırıcılık, kamu fonlarını zimmete geçirme ve kara para aklama suçlarından soruşturma altındaydı. Asfura, geçtiğimiz günlerde Kosta Rika'nın San José Belediye Başkanının karıştığı "Diamante" yolsuzluk davasıyla bağlantılı olarak yeniden manşetlere çıkmıştı. Yardımcısı, parlamento başkanı ve eski ulusal polis şefi de uyuşturucu mafyasıyla iş birliği yapmakla da suçlanan Asfura'nın kardeşi Tony Hernández ise uyuşturucu ve silah kaçakçılığı nedeniyle ABD'de ömür boyu parmaklıklar ardında yaşamaya mahkum edildi.

Üçüncü aday olan eski kongre üyesi ve bankacı Yani Rosenthal ise 2017'de ABD'de uyuşturucu kaçakçılığı ve kara para aklamaya suçlandı ve üç yıl hapis cezasına çarptırıldı. Ağustos 2020'de Honduras'a döndü. Hem ABD Savcısının soruşturması hem de Pandora Belgele-ri'ndeki raporlarda deniz aşırı şirketlerle bağlantıları ortaya çıktı. Bu arada halk arasında, yozlaşmış her türlü kire ve mafyatik işlere bulaşmış siyasi seçkinlere karşı büyük bir öfke var. "Başkan Juan Orlando Hernandez ve müttetiklerinin hepsi yozlaşmış", "Honduras'ı yöneten bu narkotik diktatörlüğü yenmeliyiz" düşünce ve inancı, halkın ezici çoğunluğunun ortak fikrini yansıtmakta.

SOL ADAYIN ELDE ETTİĞİ ZAFERİN GERİSİNDEKİ NEDENLER

Honduras'taki bu durumdan hareketle, özellikle de son yıllarda yolsuzluk ve adam kayırmacılık, kirlilik ve karanlık ilişkilerdeki göstergeler yukarıya, hukukun üstünlüğü göstergeleri ise aşağıya işaret etmektedir.

Korona pandemisi döneminde uygulanan sokağa çıkma yasaklarını izleyen ve insan hakları örgütlerinin eleştirilerine konu olan binlerce saldırının yanı sıra, son 12 ayda 61 siyasi cinayet işlendi, şiddet yaygınlaştı. Honduras, aynı zamanda feci bir ekonomik durumla da yüz yüze. Korona pandemisinin de etkisiyle insanların yaklaşık yüzde 70'i yoksulluk sınırının altında yaşıyor. Nüfusun yüzde 45'i aşırı derecede yoksul kabul ediliyor. Son yıllarda işsizlik, açlık ve çete şiddeti nedeniyle yüzbinlerce kişi ülkeyi terk etti. Halk yüksek fiyatlardan, yolsuzluk, şiddet ve suçtan bıkmış durumda.

Dolayısıyla tüm bu bileşkelerin etkisiyle emekçilerde büyük bir öfke birikmişti ve bu kendini seçimlerde sol adayın desteklenmesi üzerinde ortaya koydu. Seçim programı ücretsiz eğitim, yolsuzluk ve cezasızlıkla mücadeleyi içeren, 2009'da darbeye uzaklaştırılan eski Cumhurbaşkanı Manuel Zelaya'nın eşi olan Xiomara Castro'nun seçim zaferinin gerisinde bu vardı. Castro'nun zaferi "On iki yıllık gözyaşı ve acıyı sevince dönüştürdük." biçiminde yorumlandı.

SOL ADAY ŞAHSINDA HİSTERİK KOMÜNİZM DÜŞMANLIĞI

İcraatları üzerinden "Honduras'ı yöneten narkotik diktatörlük" olarak tanımlanan mevcut rejimde "Yetkililer

artık bağımsız değil, tüm güç fiilen cumhurbaşkanında toplanmış durumda. Adalet erişim yok, insan hakları ihlalleri artıyor" idi. Yolsuzluk ve organize suçlara karışan, ülkeyi yabancı şirketlere peşkeş çeken, emekçileri dizginsiz bir sömürüye ve açlığa mahkum eden "siyasi elitler", sosyal medyada ve televizyonlarda "Xiomara, komünizm ve kürtaj demektir" propagandasında adeta patlama yarattılar. "Benim için Xiomara bir tehdit. Komünizmin Honduras'a gelmesini kim ister ki?" kara propagandasının, "narkotik diktatörlükler" in seçim çalışmasının neredeyse eksenini oluşturduğu iddia ediliyor.

Castro'nun zaferinin Honduras'a komünizmi getireceği korkusu yayılarak, seçmenlerin tercihi üzerinde etkide bulunmak hedeflendi. Gelişmeler karşısında BM İnsan Hakları Yüksek Komiseri bile, "nefret, şiddet ve korku yaratan seçim atmosferi karşısında, insan haklarına saygılı, barışçıl ve şeffaf seçimler için" çağrıda bulunarak, seçim kampanyasından duyduğu endişeyi dile getirmek durumunda kaldı. Tüm bu ve benzeri propagandalara rağmen ülkedeki büyük yoksulluk, hukuksuzluk, gelecek güvencesizliği, yaygınlaşan şiddet, ilişkilerine kadar suça ve yolsuzluk batağına batmış, silah ticaretçileri ve uyuşturucu baronlarıyla iç içe olan adaylar ve onların temsil ettiği çürümüş sınıf karşısında, seçim programı ücretsiz eğitim, yolsuzluk ve cezasızlıkla mücadeleyi içeren bir adayın kazanması doğal bir sonuç oldu.

Seçim akşamı zaferini ilan eden 62 yaşındaki Xiomara Castro, yolsuzluğa, gücün kötüye kullanılmasına ve organize suçun egemenliğine son verme sözü verdi. Ayrıca, daha doğrudan demokrasi biçimleri getireceğini duyurdu.

Covid-19: Kapitalist dünyanın toplu cinayet suçu

K. Ali

Evrensel bir salgına dönüşen Covid-19'a karşı kapitalist dünyanın egemenlerinin "milliyetçi" çitler/sınırlar arkasına sığınarak sürdürdükleri insanlık düşmanı gerici politikalar, insan soyunu yeni bir sorunla karşı karşıya bıraktı. Bu süreçte kapitalist tekeller ve sermaye sınıfı servetlerini arttırırken, milyonlarca yoksul insan ise yaşamını yitirdi. Evrensel bir kriz olan iklim krizi gibi koronavirüs de bu sermaye kodamanlarının milliyetçi histeri ve egolarına aldırış etmeden dönüşüme uğrayıp yaygınlaşıyor. İnsanlık, beta, alfa, delta varyantlarından sonra yayılmaya başlayan omikron varyantıyla boğuşurken kapitalist tekeller ve burjuva devletler tarafından korunaksız bırakıldılar.

Korona salgınını ortadan kaldırmak yerine idare ederek toplumsal cinayetlere imza atan burjuva devletler, emekçilerin sağlık, emeklilik gibi kasalara ne kadar kazanç bıraktıklarını hesaplayarak, savaşa sürdürdükleri askerlerin ölüsünü sayar gibi ölümlerimizin çetelesini tutuyorlar.

KAPİTALİZMİN PARADOKSU: STOKLAR AŞIYLA DOLU AMA AŞIYA ULAŞILAMIYOR!

Koronavirüsün yeni omikron varyantının ortaya çıkmasından sonra BM Genel Sekreteri António Guterres bir kez daha "küresel aşı planı" çağrısında bulundu. 77 "gelişmekte olan" ülke ve Çin'den oluşan grubun dışişleri bakanlarının sanal toplantısının açılış konuşmasını yapan Guterres, bilinen gerçeği bozuk bir plak gibi tekrarlayıp milyarderlerin "vicdanına" seslendi ve yalnızca böyle bir aşı planının pandemiye sona erdirebileceğini söyledi. Aşı tedarikinde zengin ile yoksul ülkeler arasında geniş bir uçurum olduğunu hatırlatan Guterres, bunun "haksız ve ahlaksız" olduğunu söyledi.

Guterres'in, koronavirüse karşı aşılarda kısa sürede geliştirilmiş olmasına rağmen, Covid-19'dan 2021'de 2020'den daha fazla insanın öldüğünü dile getirmesi, kapitalist toplumun temel paradoksunu, bollukla sefaletin iç içe olduğu gerçeğini gösteriyor.

Paradokslar sistemi olan kapitalist toplumun bu yapısal hastalığını "ahlaksızlık" olarak açıklamak; sistemin emek, dolayısıyla da insanlık düşmanı özünü açıklamaya yetmediği gibi çözüm yolları

nı da karartıyor.

Sorunun kaynağından çok sonuçlarıyla ilgilenen Guterres, "Covid-19 tüm dünyada 'yıkıcı etkiler' yaratmaya devam ediyor. Dünyanın her yerindeki herkesin aşılara, testlere ve terapilere erişimi olmalıdır" diyerek "kalpsiz dünyanın" egemenlerini vicdanlı olmaya çağırıyor, haksızlığı yaratanları bu "haksız ve ahlaksız" duruma son vermeye davet ediyor. Guterres'in karşılıksız kalmaya mahkum olan "çılgı", kapitalizmin insan soyunu nasıl bir açmazla karşı karşıya bıraktığını da anlatıyor.

Dünya Sağlık Örgütü (WHO), "dünya nüfusunun yüzde 40'ının yıl sonuna, yüzde 70'inin ise gelecek yılın ortasına kadar aşılmasını" hedefini koymuştu. Bu hedefe atf yapan BM Genel Sekreteri, 12 "orta gelirli" ülke, 27 "yüksek gelirli" ülke ve 71 "çok yüksek gelirli" ülkenin şimdiye kadar nüfuslarının yüzde 40'ından fazlasını aşılayabilirken, "düşük gelirli" ülkelerin hiçbirinin ise aşıya ulaşamadığını vurguladı.

Zengin ülkeler aşığı stoklarken az gelişmiş ve yoksul ülkelerin aşığı erişemesinin pandemiye karşı mücadeleyi zayıflattığı ve yeni varyantların ortaya çıkmasına zemin hazırladığı gerçeği dü-rüst bilim insanlarının ortak görüşüdür. Southampton Üniversitesi'nden küresel sağlık araştırmacısı Michael Head durumu "Bu durum, aşı tedarik sürecindeki eşitsizliklerin sonucudur. Aşılarda zengin ülkeler tarafından depolanması, kaçınılmaz olarak yine onları etkileyecek." diye tanımlıyor. Buna karşın Michael Head,

olmayacak duaya amin diyerek, G20 ülkelerini aşının küresel paylaşımı konusunda "adil" davranmaya çağırıyor.

Aynı günlere denk gelen Uluslararası Göç Örgütü'nün (IOM) açıkladığı 2020 raporunda ise, rekor sayıda kişinin şiddet ve çatışma nedeniyle evlerini terk etmek zorunda kaldığı açıklandı. IOM Genel Direktörü Antonio Vitorino, "Milyarlarca kişi Covid-19 nedeniyle olduğu yerde kalmaya zorlanırken, on milyonlarca kişi kendi ülkeleri içinde yerinden edildi" diyerek, bu trajediyi, "İnsanlık tarihinde daha önce görülmemiş bir paradoksa tanık oluyoruz" sözleriyle tanımladı.

COVID-19 PARADOKSU: ZENGİNLER DAHA ZENGİN YOKSULLAR DAHA DA YOKSULLAŞTIRILDI

Koronali yıllarda kapitalist sistemin belirginleşen bir diğer temel paradoksu, dünyanın en büyük kapitalist tekellerinden Amazon, Alphabet, Apple, Facebook ve Microsoft gibi internet, dijital ve reklamcılık şirketlerinin dev bir büyüme sağlamaları oldu. Milyonlarca insan hayatını kaybederken, yüz milyonlarca kişi daha yoksul duruma düşerken en zenginlerin servetlerinde rekor artışlar oldu. Sağlık sektörü milyarderlerinin servetindeki artış teknoloji sektöründen sonra ikinci sıraya yükseldi.

Dünyanın en zengin kapitalist ülkelerindeki derin eşitsizlik paradoksunun derinleşmesine bağlı olarak, ABD'li milyarderlerin Mart 2020'deki toplam serveti, 1990'daki toplam servetlerinin 12 katına

çıkı.

Dünyadaki milyarderler, sadece Nisan 2020'den Temmuz 2020'ye kadar servetlerini dörtte birden fazla (yüzde 27,5) artırarak 10,2 trilyon dolar gibi akıl almaz bir seviyeye çıkardılar.

Vergi Adaleti için Amerikalılar (ATF) ile Politika Araştırmaları Enstitüsü'nün (IPS) raporuna göre, ABD'li milyarderlerin toplam serveti koronavirüs pandemisinin ilk dokuz ayında 1,064 trilyon dolar (yüzde 36) arttı. Geçen yılbaşından hemen önce Forbes dergisi, 11 farklı ülkeden sağlık sektöründe faaliyet gösteren en az 50 kapitalistin 2020'de dünya çapında milyarderler arasına girdiğini ortaya koyan bir araştırma yayınlamıştı. Görüldüğü üzere ölüm oranları arttıkça, bazı büyük tekellerin de servetleri artıyor.

COVID-19'A KARŞI MÜCADELEDE MİLİTARİZM TIPLA YER DEĞİŞTİRİYOR

Devletlerin himaye ettiği kapitalist şirketlerin doğayı talan etmeleri, hayvanlardan insanlara virüs geçişine zemin hazırlarken, sağlıksız ve dengesiz beslenme, temiz suya erişimin sınırlı olması, sağlıksız barınma ve ısınma yetersizliği, ağır/uzun/stresli kötü çalışma koşulları ise, emekçileri virüse karşı savunmasız duruma düşüyor. Servetin bir yanda sefaletin öte yanda birikmesi yasası pandemi sürecinde daha acımasız bir hal aldı. Zira kapitalist dünyanın egemenleri devletlerin yardımıyla salgını da yeni servetlere el koymanın imkanına dönüştürdü-

ler. Pandemiye bahane ederek koydukları yasaklarla zaten sınırlı olan demokratik hak ve özgürlükleri budadılar, askeri harcamaları arttırdılar. Kapitalist devletler savaş harcamalarını arttırdıkları gibi kendi ülkelerinde de devlet terörünü pekiştiren adımlarla korku imparatorluklarını tahkim etmeye devam ettiler. Örneğin; Türkiye’de Saray rejimi valiliklere korona bahanesiyle de “olağanüstü hal” ilan etme; grev, miting, toplantı ve hatta basın açıklaması yapmayı yasaklama yetkisi verdi.

Bu saldırgan politikalar yalnızca Erdoğan, Bolsonaro, Trump gibilerinin iktidarda olduğu ülkelerle sınırlı kalmadı. AB ülkelerinde de polisiye tedbirlere ağırlık veren kapitalist devletler toplumu susturmaya yöneldiler. Bu süreçte “polis devleti”ne zemin hazırlayan yasalar çıkarıldı. Almanya’da kurulan “trafik lambası koalisyon hükümeti”nin ilk icraatı ise daha saldırgan oldu. “Savaşta” diye çığırtkanlık yapan Macron’u topluma karşı açtığı savaş çığırtkanlığında yalnız bırakmayan yeni Sosyal Demokrat Partili (SPD) yeni Başbakan Olaf Scholz, “salgınla mücadele” için bir kriz ekibinin kurulduğunu duyurdu. Ardından müstakbel Başbakan Yardımcısı liberal Hür Demokrat Partili (FDP) başkanı Christian Lindner, “En tepede bir Alman general olacak” diyerek “pandemiye karşı mücadelenin” Alman zırhlı tank birlikleri komutanına emanet edileceğini “müjdeledi.” Scholz ve ortaklarının pandemiye karşı topla-tüfekte başlattığı “savaş” Alman ilerici basını tarafından “*Harika, bu güven verici. Bari Rus general olmayacak*”, diye alaya alındı. Bu icraata sert eleştiriler de yönelten ilerici basın, toplumun militarize edilmesine karşı mücadele çağrılarını yapıyor.

Koalisyon hükümetinin “korona ile mücadele komutanı” olarak atadığı Tümgeneral Carsten Breuer, Alman ordusunda (Bundeswehr) zırhlı piyade tugayı komutanı olarak Alman emperyalizminin yayılmacı savaş politikasının gereklerini KFOR ve ISAF komutanı olarak Kosova ve Afganistan’da yerine getirenlerden biridir. Alman emperyalizminin küresel rekabet iddialarına uygun olarak Bundeswehr’in güçlendirilmesini içeren 2016 Beyaz Kitabını hazırlayarak, şu anda AB Komisyonu Başkanı olan, Almanya’nın eski savaş bakanı Ursula von der Leyen’e sunan da bu generaldir. Dizinleri ele geçiren komutan, Balkanlar ve Afganistan’da edindiği insanları öldürme tecrübesini şimdi sözde koronavirüse karşı kullanacak(!)

Kapitalist tekellerin çıkarlarını temel alan politikaların sonucu olarak çöken sağlık sistemi, yükselen enflasyon, artan işsizlik ve yoksulluğun tetikleyeceği toplumsal hareketleri “virüs” olarak gören

emperyalist-kapitalist düzenin egemen devletleri, sistemleri için yıkıcı dinamikler barındıran toplumsal mücadeleye karşı mevzileniyorlar. Bundan önce Fransa, İspanya, Hollanda, İtalya gibi devletler de ordu birliklerini korona salgınına karşı “mücadelenin araçları” olarak kent merkezlerinde kullanmıştı.

COVID-19’A KARŞI EVRENSEL MÜCADELENİN ÖNÜNDEKİ PARADOKS REKABET YASASI

Rekabet yasasının ellerini kollarını bağladığı sermaye devletlerinin korona pandemisini kontrol altına alma politikalarının başarısızlıklarını, geçen iki yıllık süre ayan beyan ortaya koymuştur. Korona ve varyantları karşısında yenilgiye uğrayan devletler çöken sağlık sistemleriyle birlikte derinleşen ekonomik ve siyasal krizlerin yanı sıra emperyalist büyük güçler arasında keskinleşen rekabet savaşında geriye düşmemek için de toplumu militarize ediyorlar. Korona krizini bir olanağa çeviren kapitalist dünyanın egemenleri, “beni korona değil ama sizin düzeniniz öldürür” diyen emekçilerin öngörüsünü döne döne doğruluyorlar. Dünyamızı ve insanlığı hızla militarizmin ve çatışmaların girdabına sürüklüyorlar.

Pandemiye servetlerini büyütmenin kaldırıcı yapanlar halk sağlığını bir “yük” olarak görüyorlar. Koronavirüse karşı aşuların çok kısa sürede geliştirilmiş olmasına rağmen, 2021 yılında Covid-19’dan 2020’den daha fazla insanın öldüğünün BM tarafından rapor edilmesi, bu vahim durumu teyit ediyor.

İki yıldan bu yana yaşananlar, korona vurguncularından merhamet dilenerek vahşete son verilemeyeceğini kanıtlamıştır. Evrensel bir salgın olan Covid-19 gibi iklim felaketi de vahşi rekabete dayalı kapitalist sistemin çözebileceği sorunlar değildir. Bu sorunlarla baş etmek için yoksulluk ve yoksunluğa karşı dayanışma içerisinde olmak ve ortaklaşa bir mücadele başlatmak şart. Bu mücadelenin kapitalizmi ve ona içkin olan rekabet yasasını ortadan kaldırmayı da hedefleyen kapsamda olması gerekiyor. Zira kapitalizm, insan soyu için yaşamsal önemi olan bu sorunların çözülmesinin önündeki temel engeldir.

Tekellerin düzeni olan kapitalizmin emekçileri öldürmesinin önüne geçmenin yolu, işçi sınıfı ve emekçilerin örgütlenmesi, birleşik mücadelesinin zafere ulaştırılmasından geçiyor. Kapitalist toplumun temel paradoksuna, bollukla sefaletin iç içe olmasına son vermeden, toplumsal zenginlikler gibi bilimin harikalarının da eşit bir şekilde insanlığın hizmetine sunulması mümkün değil. Pandemi süreci, bu gerçeği çarpıcı bir şekilde gözler önüne sermiştir.

Saray Şurası’na toplansın, bizler DLB saflarına, Lise Meclislerine!

Milli Eğitim Bakanlığı 7 yıl aradan sonra Milli Eğitim Şurası’nın tekrar toplanacağını duyurdu. 1-3 Aralık arası tarihlerde toplanacak 20. Milli Eğitim Şurası AKP şefinin sarayında yapılacak.

PANDEMİ DÖNEMİ AKP İKTİDARININ EĞİTİM POLİTİKALARININ ÖZETİDİR

Pandemi döneminde milyonlarca işçi-emekçi çocuğu eğitime erişemedi. Eğitime erişebilenler ise online eğitim sisteminin yetersizliğinden kaynaklı sağlıklı bir eğitim alamadı. Hayatlarımızdan çalınan 1,5 yılın ardından, pandemi riskine rağmen okul sıralarımıza geri döndük. Salgın sürecini baştan aşağı tüm alanlarda berbat bir şekilde yürüten sermaye iktidarı, eğitimde de tam bir fiyaskoya imza attı. 1,5 yılın ardından açılan okullarda herhangi bir virüs önlemi almak yerine, Covid-19 riskini toplumda unutturmaya çalışmak için her türlü propaganda malzemesini kullandı. Bu süreçte eğitim politikalarındaki çöküşün sonucu olarak MEB Bakanı Ziya Selçuk görevden alındı ve yerine yeni bir Bakan ataması yapıldı.

Yeni atanan Bakanın ilk işlerinden biri yüz yüze eğitimi başlatmak ve mesleki eğitim güzellemeleri yapmak olmuştur. Saray rejiminin şefi Erdoğan “Şura yapılacak” demiş ve Bakan da “müjdeyi” vermiştir.

YENİ REJİMİN ŞURASININ ANAHTARLARI: YİNE UCUZ İŞÇİLİK, YİNE GERİCİ DAYATMALAR...

Milli Eğitim Şurası’nda kapitalistlere ticarileştirmenin, ucuz işgücünün garantisi verilirken, bir yandan da cemaat ve tarikatların eğitim alanında kalıcılığı sağlanıyor. Saray rejiminin eğitim alanında iki temel hedefi hayata geçirilmeye devam edilecek.

MEB’in 20. Şurası’nda öne çıkan üç başlık var. Birincisi, “Eğitimde fırsat eşitsizliği” olarak ifade ediliyor. “Eğitimde fırsat eşitsizliği” ile örtülmeye çalışılan gerçek, eğitim hakkının gasp edilmesidir.

Eğitim hakkı gasp edilirken, milyonlarca işçi-emekçi çocuğu teknik ekipman yetersizliğinden dolayı eğitime erişememişken, AKP şefinin lüks ve şatafat

abidesi olan sarayında toplanacak olan şuranın öğrencilerin sorununu çözmesi beklenemez. Sözde yürütülen çalışmalar ise asla somut karşılığını bulmama, sadece kaba propaganda malzemesi olarak kullanılmaktadır.

Şura’da öne çıkan ikinci başlık, “Mesleki eğitim” olarak ifade ediliyor. Biz onu çocuk işçiliğin meşrulaşması olarak okuyabiliriz. AKP-MHP iktidarı uzun süredir meslek liselerinin okul özelliğini tamamen kaldırmak ve okulları çıkarlık eğitim merkezlerine dönüştürmek istemektedir. Mesleki eğitim başlığı altında, meslek liselerindeki arkadaşlarımızın ucuz işgücü olması kalıcılaştırılacak, “çocuk işçiliği” de meşrulaştırılacaktır. Hem de Mersin’de tarımda çalışan göçmen çocuk işçinin eşarbi toplama makinesine kapıldığı için iş cinayetinde hayatını kaybettiği bir zamanda. Özcesi mesleki eğitim başlığı altında “Eğitime paydos, sömürüye devam” denilmeye devam edilecek.

Üçüncüsü ise eğitimde gerici uygulamaların kalıcılığı konusudur. Şura’da kararlaştırılması planlanan bir gündem olarak okul öncesi eğitimde Kur’an kurslarının zorunlu eğitim kapsamına alınması yer alıyor. Bu başlıkta söz konusu olan, 20 yıl boyunca ucundan kıyısından ve tam ortasından uygulanmaya çalışılan gerici uygulamaların kalıcılığıdır. Eğitimin tarikatların, cemaatlerin, vakıfların eline bırakılmasıdır.

DLB SAFLARINDA, LİSE MECLİSLERİNDE ÖRGÜTLENELİM!

Tüm bu sorunlar yaşanırken toplanan Şura da üç başlıkta tam bir aldatmacadan ibarettir. Belli ki uzun bir aradan sonra toplanan Şura, eğitime ve öğrencilere yönelik yeni dinci-gerici saldırıları devreye sokacaktır. Liseliler ne düzen partilerinin düzenbaz temsilcilerinden ne de saray rejiminden sorunlarına çözüm bekleyebilir. “Bizleri kurtaracak olan kendi kollarımızdır”, birliğimizdir. Dinci-gerici müfredata, staj sömürüsüne, eğitimde eşitsizliğe karşı Lise Meclislerinde birleşelim. Haklarımızı, özgürlüğümüze, geleceğimize sahip çıkalım!

DEVİRCİ LİSELİLER BİRLİĞİ

Erdal Eren kavgamızda yaşıyor!

Bu topraklar devrim ve sosyalizm davası uğruna kavga vermiş, büyük yiğitlikler göstermiş nice devrimcinin mücadelesine tanık oldu. Bu topraklarda mücadele, bu yüce dava uğruna tereddütsüzce ölümü göze alanların korkusuzluklarıyla ve cüretiyle büyüdü. Yaşları 17 idi, 21 idi... Onlar gencecik yaşlarına bakmaksızın mücadelenin en ön saflarında yer aldılar. Ölüm yaşlarına çok uzaktı ama onlar en ufak bir tereddüt göstermeden ölümü kucakladılar. Ve insanlık tarihi, davaları uğruna ölümü göğüsleyenlerin, "onların destanını" yazdı, sınırsız bir fedakarlıkla direniş bayrağını yere düşürmeyenleri... Tarih Denizleri, Mahirleri, İboları, yazdı. Tarih Erdal Erenleri yazdı...

Erdal Eren 17 yaşında idam edildi. Yargılanma sürecinde, idam sehпасına çıktığında, boynunu tereddütsüzce yağlı urgana uzattığında bizim yaşlarımızdaydı. Erdal yaşamayı istiyordu, fakat mücadele vererek yaşamayı... Diz çökerek yaşamaktansa ayakta ölmeyi yeğledi. İdamının son anına kadar sosyalizm davasını savundu, düzeni yargıladı. "Bugün devrimcileri ve onların bir parçası olan beni aldığınız emirlere uygun olarak yargılayabilir ve ölüm cezası verebilirsiniz. Fakat bu ilelebet sürmeyecektir. Bir gün mutlaka sizin yerinizde halkımız olacak, sizi ve koruduğunuz düzen: yargılayacak ve doğru kararı verecektir." Bu sözler onun inancının, başeğmezliğinin ve kararlılığının ifadesiydi.

Devrimci olduğu için gurur duyuyordu. Bunu ailesine yazdığı mektupta şu sözlerle dile getirdi: "Çok büyük bir ihtimalle bu işin ölümle sonuçlanacağını çok iyi biliyorum. Buna rağmen korkuya, yılgınlığa, karamsarlığa kapılmıyorum ve devrimci olduğum, mücadeleye katıldığım için onur duyuyorum."

Erdal yürüdüğü yolun ne denli sarp ve uzun olduğunu da biliyordu. Ve hala kendinden sonra mücadele alanlarında olacakları, yoldaşlarını düşünüyor ve ailesine kendi gibi binlerce evladı olduğunu hatırlatarak onlara sahip çıkmalarını tembihliyordu:

"Şunu bilmenizi ve kabul etmenizi isterim ki, sizin binlerce evladınız var. Bunlardan daha niceleri katledilecek, yaşamlarını yitirecek ama yok olmayacaklar. Mücadele devam edecek ve onlar

mücadele alanlarında yaşayacaklar. Sizlerden istediğim bunu böyle bilmeniz, daha iyi kavramaya çaba göstermenizdir."

12 Aralık'ı 13'e bağlayan gece, Erdal, Denizlerden aldığı bayrağı, dilinde sloganlar ile bizlere devretti. "Faşizme ölüm, halka hürriyet!" idi Erdal'ın son sözleri. Bu haykırış yankılandı faşizmin duvarlarında. Bu ses okul sıralarında, eylem alanlarında hala yankılanmaya devam ediyor...

Erdal Eren'in ardından Ercan Koca, Erdal Eren'in idamını lanetlerken yakalandı ve işkencede katledildi. Sinan'dan Erdal'a, Erdal'dan Ercan'a ve bugünlere sürüyor, sürecek mücadele.

Zaman devrime akıyor... Bu tartışmasız bir gerçek. Sosyalizm özlemi ve devrim ihtiyacı kendini tüm yakıcılığı ile gösteriyor. Dünyanın dört bir yanında militan mücadeleler sergileniyor. İşçiler, emekçiler ve gençler gelecekleri için tarih sahnesine çıkmaya hazırlanıyor. Milyonlar artık öfkelerini dizginlemiyor, öfke sokağa taşıyor.

Dünya bugün yangın yeri. Bir yandan emperyalist kapitalist sistemin yarattığı savaşlar, krizler ve azgın sömürü... Bir yandan kapitalistlerin politikaları sonucu hızla yayılan ve milyonlarca insanın yaşamına mal olan Covid-19 pandemisi...

Kapitalist sistem çürüyor. Çürürken geleceğimizi karartıyor, haklarımızı gasp ediyor, özgürlüğümüzün önünde engel olarak duruyor. Kapitalizm milyonlarca işçi ve emekçinin, gencin, kadının, çocuğun, ezilen halkların yaşamlarını çekilmez hale getiriyor. En temel hakkımız olan yaşam hakkımızı, eğitim hakkımızı gasp etmekten geri durmuyor. Kapitalist barbarlık sisteminin sömürü saati her gün aleyhimize çalışıyor.

ARKADAŞ, EĞME BAŞINI, "DURMA ÖYLE MAHZUN!"

Deniz'in, Mahir'in, İbo'nun çağrısına kulak ver! Erdal'a bak. Lise sırasında, hemen yanı başında hala duruyor genç bir komünist olarak...

Sana sesleniyor Erdal Eren: "Zaman devrime akıyor!" Kulak ver bu çağrıya.

"Nerede olursan ol,
İçerde, dışarda, derste, sırada,
Yürü üstüne üstüne,
Tükür yüzüne celladın,
Fırsatçının, fesatçının, hayının..."

Bizim gücümüz birliğimizden gelir! Birlik olalım, örgütlenelim. Erdal'ın lise sıralarındaki yoldaşları olarak mücadeleyi yükseltelim! Tüm liselileri Erdal Eren'in bizlere devrettiği mücadele bayrağını taşımaya davet ediyoruz.

Erdal Eren yaşıyor, liseli genç komünistler savaşıyor!

DEVRİMCİ LİSELİLER BİRLİĞİ

"Üniversiteye özgürlük!"

Boğaziçi Öğrenci Meclisi, Boğaziçi Direnişi, Kaldıraç Üniversite, Sosyalist Gençlik Dernekleri Federasyonu, Koç Üniversiteler Dayanışması ve Yıldız Dayanışması bir araya gelerek "Berke'ye, Perit'e, Üniversiteye Özgürlük" kampanyasını deklare etti. İstanbul İnsan Hakları Derneği'nde basın toplantısı gerçekleştiren bileşenler özgürlük mücadelesini büyütme çağrısı yaptı.

Berke'ye Perit'e Üniversiteye Özgürlük Kampanya Grubu adına okunan basın açıklamasında Boğaziçi Direnişi'nin başlangıcı aktararak sürecin devam ettiği vurgulandı Açıklama şu şekilde devam etti:

"Direnişin ilk üç ayında, ülkenin dört bir yanından 1000'e yakın öğrenciyi gözaltına alanlar 11 öğrenciyi ise tutuklamışlardı. Bu tutuklamalara ise cevabımız arkadaşlarımızı alacağız, Melih seni göndereceğiz olmuştur. Nitekim, tutuklu tüm arkadaşlarımızı aldık, kayyum Melih'i gönderdik. Fakat üniversiteleri özgürleştirme mücadelesi bitmedi, aksine yan yana gelince kazanabileceklerimizi görerek özgür bir üniversite için adımlarımızı büyüttük. Mücadele umuttur diyerek direnişi büyüten iki sıra arkadaşımız, Berke ve Perit ise 6 Ekim 2021 gününden beri tutuklu..."

Üniversitelerde yeni dönemin baskıyla başladığı belirtilen açıklamada "Kayyumlar, öğrencilerin korkusundan kayyumluk binalarına ve sarayın gölgesine sığınırken birçok kampüste biz öğrenciler; barınma haklarımız için, eğitim haklarımız için, özgür üniversiteler için eyleme geçtik, kayyumluk önlerinde taleplerimizi haykırdık" denildi.

Açıklamada son olarak şu ifadelerle yer verildi: "Biliyoruz ki iki arkadaşımızı tutukluyor, bizi korkuyla sindirmeye çalışıyorlarsa birbirimizden öğrenmeyelim, bir adım daha öteye geçmeyelim diyedir. Ama biz öğrenciler, biz direnenler, başka bir dünya mümkün diyenler; o ilk adımı çoktan attık. Şimdi adımlarımızı yan yana getiriyor, arkadaşımızın kayyumun arabasının üstüne attığı adımı bir adım daha büyütüyoruz ve diyoruz ki: Berke'yi, Perit'i, üniversitelerimizi özgürleştireceğiz. Herkesi 'Berke'ye, Perit'e, üniversitelere özgürlük!' demeye, mücadeleyi ve umudumuzu büyütme çağırıyoruz. Arkadaşlarımızı alacağız!"

İzmir İşçi Evi açıldı...

“Yeni bir dünya yeni bir kültür”

İzmir Çiğli’de işçi sınıfının ve emekçilerin kültür-sanatı birlikte üretebilecekleri, dayanışmayı örgütleyecekleri İzmir İşçi Evi açıldı.

Açılış etkinliği dernek binasında Karadeniz ezgilerinden oluşan bir tulum dinletisiyle başladı. Dinletinin ardından İzmir İşçi Evi adına konuşma yapıldı. Konuşmada şunlar dile getirildi:

“Yeni bir dünya yeni bir kültür için yola çıkıyoruz. Kuşkusuz bu yolculuk bugün bizimle başlamıyor. İnsanlık yüzyıllar boyu aydınlanmanın, gerçeğe ulaşmanın, görünenin altındaki hakikati aramanın peşinde oldu. Var olanı merak etme, anlama, bilme ve değiştirme insanın en önemli özellikleridir. Bilmek insanı özne kılan en temel şeydir. Egemen sınıflar ise ezilenlerin özneleşmesini engellemek için bilmesini, bilinçlenmesini hep engellemeye çalışmışlardır. Bugünkü teknolojik gelişim düzeyinde bilgiye ulaşmak her zamankinden daha kolay olsa da bilgi sahibi olmak her zaman bilinçlenmek manasına gelmiyor maalesef. Tam da bu yüzden bizler öğrenme, bilinçlenme, örgütlenme, birlikte kültür ve sanatı üretme araçlarını çoğaltmak zorundayız. Çalışma ve yaşam koşullarımız hiç olmadığı kadar kötüleşmişken, demokratik hak ve özgürlüklerimiz neredeyse ortadan kaldırılmışken, yaşam hakkımız da dahil olmak üzere en temel insani ihtiyaçlarımıza siyasi iktidar ve patronlar tarafından büyük bir kayıtsızlık gösterilirken, İzmir İşçi Evi sorunları ve çözümleri aynı olan biz emekçilerin ortak çatısı olarak kapılarını açıyor.”

İşçi Evi’nin kuruluş çalışmalarının da aktarıldığı konuşma şunlar vurgulandı: “Yaklaşık üç aylık zaman diliminde var olanı kabullenmeyi değiştirme iradesi koyanlar olarak neler yapabileceğimizi tartıştığımızda yol bizi bu noktaya getirdi. Birçok işçi arkadaş, gündüz çalışıp akşamları buranın inşaatı, boyası ve düzenlenmesiyle uğraştı. İşyerlerinden, sendikalardan, ilerici işçilerden sınıf kardeşlerimiz buranın birçok ihtiyacının karşılanması için çaba gösterdi. Kısacası buranın inşası için küçük büyük demeden herkesin bir tuğla koyduğu gerçek bir işçi Evi oldu burası.”

Son olarak da şunlar belirtildi: “Gelin bireyciliğe karşı toplumsallığı, bencilliğe karşı dayanışmayı, karamsarlığa ve

çıkışsızlığa karşı umudu, hurafeye karşı bilimi, karanlığa karşı aydınlığı birlikte örgütleyelim. Gelin burayı hep beraber büyütelim.”

Açılış konuşmasının ardından, İzmir’de işçilerin emekçilerin her eyleminde, direnişinde sanatlarıyla katkı sunan ve mücadelenin bir parçası olan Duvara Karşı Tiyatro Topluluğu “Tarih” adlı oyununu sergiledi. Oldukça beğeni alan oyun katılan emekçiler tarafından alkışlarla karşılandı.

“PERDEDEKİ DİRENİŞ” ATÖLYESİ

Tiyatro’nun ardından İzmir İşçi Evi adına atölye çalışmaları ve yapılacak etkinliklerin tanıtımı için İşçi Evi bileşenleri tek tek söz aldılar.

Sinema, yaratıcı drama, halkoyunları ve müzik atölyeleriyle çalışmalarına başlayacak İşçi Evi adına yapılan konuşmada şunlar dile getirildi: “İster değiştirmek ister sadece tanıklık etmek amacıyla yapılınsan sanat hiçbir zaman tarafsız değildir. Bizler de atölye çalışmalarımızı hayata geçirirken bu bakışla yaklaşacağız.”

“Perdedeki Direniş sinema atölyemizin adı olacak ve sinemanın yaşamdaki direnişle olan bağıını kurmaya ondan ne alıp ona ne verdiğimizizi anlamaya çalışacağız.”

“Yaratıcı drama atölyesiyle bizlerin yaşamını egemenlerin sınırladığı kısır biçimlerden çıkararak, bağımsız düşünmeyi geliştirdiği, bireyin kendini tanıyıp ifade edebilmesini kolaylaştırdığı kolektif düşünme ve hareket edebilme becerilerini geliştirdiği için herkesin katılımını önemsiyoruz.”

“TÜRKİYE İŞÇİ SINIFI TARİHİ OKUMALARI” ATÖLYESİ

Ardından İşçi Evi’nde yapılacak Tür-

kiye işçi sınıfı tarihi okumaları atölyesi adına bir konuşma yapıldı. Yapılan konuşmada şunlar ifade edildi:

“İşçi sınıfı olarak bugün tarihin en örgütsüz, mücadele kapasitesi ve eylem düzeyi olarak en geri dönemlerinden birinin içinden geçiyoruz. Ama bu dönemin adım adım geride kalacağını ilk işaretlerini görmek mümkün. Bu yeni dönemin başında kendi geçmiş mücadele tarihimizden öğrenmek, onun ders ve deneyimleriyle donanmak büyük önem taşıyor. Dört hafta sürecek atölye çalışmamız içinde Türkiye işçi sınıfının doğuşunu, gelişimini, bu sürecin özgün yanlarını öne çıkararak ele almaya çalışacağız. Tüm öncü işçi arkadaşlarımızı ve konuya ilgi duyan herkesi bekliyoruz.”

“KAVEL İŞÇİ KÜTÜPHANESİ”

Konuşmacı ayrıca İzmir İşçi Evi olarak bir kütüphane kurmaya başladıklarını ve adını Türkiye işçi hareketinin tarihine yazdırmış olan Kavel Kablo’dan alarak “Kavel İşçi Kütüphanesi” koyduklarını, kütüphane için kampanya başlattıklarını ve herkesi kitap kampanyasına katkı sunmaya çağırdıklarını dile getirdi.

KADIN OKUMALARI VE KADIN SORUNU ÜZERİNE ATÖLYE

Kadın okumaları ve kadın çalışmasının örgütleneceği atölye konuşmasında açlığın, yoksulluğun, sefaletin baskının giderek arttığı bir dönemden geçildiği ve bu dönemde kadınların bu sorunları iki kat daha fazla yaşadığı, AKP iktidarının gerici politikalarıyla kadın düşmanı söylemleri ve uygulamalarıyla kadına yönelik şiddetin, cinayetlerin giderek arttığı ifade edildi. Son olarak da şunlar vurgulandı:

“Ve her şeye rağmen tüm bu baskıla-

ra ve politikalara ise kadınlar bu topraklarda sokaklarda en güçlü yanıtı verdi. Yaşamın yarısı olan kadınlar kavganın da yarısı olmalı, öğrenmeli, bilinçlenmeli ve bir adım öne çıkmalı. Kuracağımız atölye de bu amaca hizmet edecek. Bu yüzden tüm emekçi kadınları atölye çalışmamıza katılmaya bir adım öne çıkmaya çağırıyoruz.”

EĞİTİM ATÖLYELERİ

Eğitim atölyeleri adına yapılan konuşmada ise bireyi toplumdan ayıran düşünüş biçiminin bilimde de her şeyi birbirinden ayırarak kavranmasını güçleştirdiği, bilimin yaşamın ihtiyaçlarından doğduğu, onun en önemli dallarından biri olan matematiğe de bu gözle bakılması gerektiği, soyut ve gerçeğe aykırı teorilerin terk edilmesinde Marksizm’in etkisinin olduğu aktarıldı. Yaşadığımız sistemde birçok şey gibi eğitimin de ticarileştirildiği vurgulandı. Ayrıca İngilizce kurslarının da açılacağı ifade edilerek, emekçilere çocuklarının kurslara katmaları için çağrı yapıldı.

İŞÇİ EVİ AÇILIŞINDA İŞÇİLERDEN DİNLETİ

Atölye konuşmaları ardından Birleşik İşçi Kurultayı’ndan bir arkadaşımız bir şiir okudu. Sonrasında belediye işçisinin hazırladığı türkü ve marşlardan oluşan kısa bir dinleti ile açılış programı sonlandırıldı. Son olarak İzmir İşçi Evi’nin de katılım göstereceği 12 Aralık’ta gerçekleşecek İşçi Buluşmasına çağrı yapıldı.

Yaklaşık yüz kişinin katıldığı etkinliğe Devrimci Tekstil İşçileri Sendikası, Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası, Birleşik Taşımacılık Çalışanları Sendikası, Kültür Sanat-Sen’den emekçiler, Birleşik İşçi Kurultayı, Kaldıraç, Pir Sultan Abdal Çiğli Şubesi ve ÇHD’den emek dostları da katıldı.

Ayrıca petrokimya, metal, inşaat, tekstil ve belediye işçileri katılım gösterdi. Güzeltepe Kültür Evi dayanışma mesajıyla açılış tebrik etti.

Programın ardından emekçilerin hazırladığı ikramlar sunuldu. Çay eşliğinde çalışmalar ve atölyeler hakkında sohbetlere geçildi. Açılışın sonrasında da İşçi Evi’ne ziyaretler gün boyu sürdü.

BASIN AÇIKLAMASI

**İNSANCA
ve ONURLU
BİR YAŞAM
İÇİN**

12 ARALIK
PAZAR

SAAT 14.00

**BORNOVA
CUMHURİYET MEYDANI**

**İŞÇİLER EMEKÇİLER
BULUŞUYOR!**

**ASGARI
ÜCRET İÇİN
MÜCADELEYE**

 [izmirisciemekci](#)

 [isclemekcibulusmasi](#)